

Saloisten kirkon ympäristön asemakaava

Asemakaavan laajennus
Ehdotusvaiheen selostus, Ak 251

17.3.2026

Raahen kaupunki

Kaavoitus

2026

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Tampere

projektipäällikkö Kalle Rautavuori, arkkitehti (YKS-646)

Kartat ja kuvat, ellei toisin mainita, © FCG

Valokuvat, ellei toisin mainita, © FCG

Vireilletulosta on ilmoitettu

3.9.2025.

Kehittämislautakunta

26.8.2025, § 115.

9.12.2025, § 176

Kaupunginhallitus

pvm § tulossa.

Kaupunginvaltuusto

pvm § tulossa.

Tämä selostus koskee kehittämislautakunnan 9.12.2025 päätöksellä hyväksyttyä Saloisten kirkon ympäristön (Ak 251) asemakaavaehdotusta.

Saloisten kirkon ympäristön asemakaava

Asemakaavan laajennus, tonttijako tehdään ohjeellisena (Ak 251)

Laajennus koskee kiinteistöjä 678-412-1-71, 678-412-1-189, 678-412-16-32, 678-412-91-4, 678-412-24-26 ja 678-412-2-113, sekä osaa kiinteistöistä 678-412-2-53, 678-412-24-27, 678-412-91-4, 678-412-33-0 sekä suunnittelun kannalta tarpeellisia lieve-alueita.

Kaavasuunnittelusta vastaa:

FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Hatanpäänkatu 1 A
33900 Tampere
Kalle Rautavuori, arkkitehti (YKS-646)

Kaavoituksesta vastaa:

Raahen kaupunki
Kaavoitus
kaavoituspäällikkö Anu Syrjäpalo
puh.: 044 439 3575
sähköposti: anu.syrjapalo@raahe.fi
kaavasuunnittelija Matias Vanttilä
puh.: 044 439 3616
sähköposti: matias.vanttila@raahe.fi

Perus- ja tunnistetiedot

Asemakaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 32,2 ha.

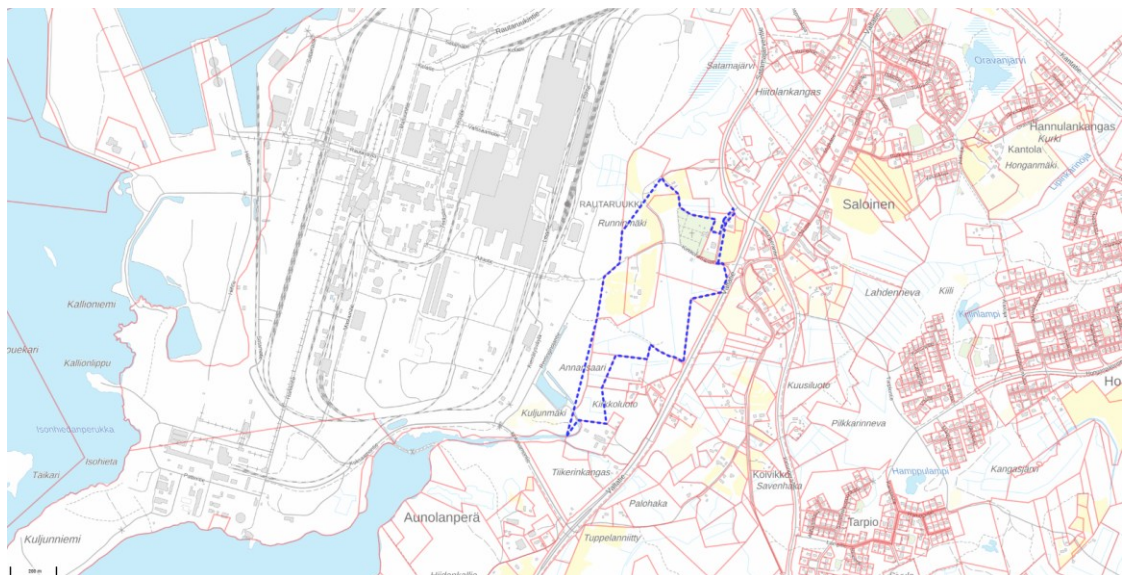
Asemakaavan laajennus koskee kiinteistöjä 678-412-1-71, 678-412-1-189, 678-412-16-32, 678-412-24-26 ja 678-412-2-113, sekä osaa kiinteistöistä 678-412-1-215, 678-412-2-53, 678-412-24-27, 678-412-91-4, 678-412-33-0 sekä suunnittelun kannalta tarpeellisia lievealueita.

Asemakaavan laajennuksella muodostuu 54. kaupunginosan (Saloisten kirkonseutu) kortteli 5401 sekä hautausmaa-alue (EH, EH/s), suojaviheraluetta (EV, EV-1), kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten aluetta (YK), maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA/s) ja maa- ja metsätalousaluetta (M).

Korttelialueille laaditaan asemakaavan yhteydessä ohjeellinen tonttijako (AKL 80 §).

Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee SSAB:n tehtaan itäpuolella, noin 4 kilometrin etäisyydellä Raahen keskustasta. Suunnittelualue sijoittuu Raahen Saloisten kirkon ympäristöön ulottuen etelässä Kuljunmäkeen saakka. Lännessä alue rajautuu SSAB:n tehdasalueen asemakaavaan. Suunnittelualueen itäpuolelle jää Valtatie (E8) ja pohjoisessa alue ylittää Kirkkoherrantietä pitkin Satamajärventielle saakka. Suunnittelualueen kiinteistöt ovat Raahen seurakunnan, SSAB Oy:n, Raahen kaupungin sekä pieneltä osin (koillisen tie-
linjaus) yksityisessä omistuksessa.

Kuva 1 Kaava-alueen sijainti MML:n taustakartalla. Karttaan on rajattu asemakaavan muutoksen alustava rajausta sinisellä katkoviivalla. Kiinteistöjaotus punaisella viivalla.

Kaavan nimi ja tarkoitus

Saloisten kirkon ympäristön asemakaava (Ak 251)

Raahen kaupunki on vastaanottanut kaavoitusaloitteen, joka sijoittuu Saloisten kirkon ympäristöön. Kaavoitusaloitteen on jättänyt kirjaamoon FCG Rakennettu Ympäristö Oy 17.3.2025 Raahen Seurakunnan ja SSAB Europe Oy:n valtuuttamana. Kaavoitusaloite Saloisten kirkon ympäristön asemakaavoituksen käynnistämiseksi on hyväksytty Raahen kehittämislautakunnassa 25.03.2025 § 48 ja Raahen kaupunginhallituksessa 31.03.2025 § 92.

Kehittämislautakunta päätti 26.8.2025 § 115 asemakaavan vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta. Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu 3.9.2025.

Raahen seurakunnan tavoitteena on laajentaa Saloisten kirkon hautausmaata. Hautausmaan laajentaminen vaatii asemakaavan laatimista alueelle. Asemakaavoittaminen tuo myös mahdollisuuksia alueen muulle kehittämiselle. SSAB:n tavoitteena on rakentaa tehdasalueen suuntaan suojavalli, joka sijoittuu osittain kaava-alueelle ja selvittää alueen käyttöä väliaikaisena projektin varastoalueena. Raahen kaupungin tavoitteena on huomioida kaavoituksessa alueen rakennetun kulttuuriympäristön arvot ja maisema- ja luontoarvot sekä varmistaa toimivat liikennejärjestelyt ja hulevesien hallinta.

Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 32,2 hehtaaria. Asemakaavalla osoitetaan rakennusoikeutta 1 400 k-m². Asemakaavalla osoitetaan alueelle uudet ja säilytettävät hautausmaa-alueet, maisemallisesti arvokasta peltoaluetta, kirkollisten rakennusten aluetta, suojaviheraluetta sekä tarvittavat kulkuyhteydet.

Tiivistelmä

Kaavaprosessin olennaiset vaiheet

Käsittelyt	Tilaisuuden aiheet ja osallistumismahdollisuudet
KELA 25.03.2025 § 48	17.3.2025 päivätty kaavoitusaloite on hyväksytty kehittämislautakunnassa.
KH 31.03.2025 § 92	17.3.2025 päivätty kaavoitusaloite on hyväksytty kaupunginhallituksessa.
KELA 26.8.2025 § 115	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS, 13.6.2025) hyväksyminen ja kaavoituksen vireilletulopäätös.
3.9.2025	Vireilletulosta ilmoittaminen
9.6.2025	Aloitustaiheen viranomaisneuvottelu.
8.9.2025	Viranomaistyökokous - Arkeologia

Käsittelyt	Tilaisuuden aiheet ja osallistumismahdollisuudet
18.9.2025	Yleisötilaisuus
KELA 9.12.2025 § 176	Kaavaluonnoksen (9.12.2025) hyväksyminen kehittämislautakunnassa.
17.12.2025	Kaavaluonnos nähtävillä 17.12.2025-2.2.2026
15.1.2026	Yleisötilaisuus

Kaupunginhallitus hyväksyi 31.3.2025 § 92 kaavoitusaloitteen. Saloisten kirkon ympäristön asemakaava sisällytetään Raahen kaupungin kaavoitusohjelmaan 2026. Vireilletulosta ilmoitettiin 3.9.2025.

Kaavoitusprosessia ja vuorovaikutuskäytäntöjä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) valmistui 13.6.2025 ja se asetettiin nähtäville vireilletulokuulutuksen yhteydessä 3.9.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 18.9.2025 – 18.10.2025 välisen ajan, ja sitä esiteltiin 18.9.2025 aloitusvaiheen yleisötilaisuudessa Raahen Seurakuntakeskuksen Pietari-salissa. OAS-asiakirjaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin edetessä esimerkiksi julkisia nähtävilläoloja varten.

Asemakaavatyötä koskeva luonnos- ja ehdotusaineisto asetetaan prosessin edetessä nähtäville Raahen kaupungin Raatihuoneen ilmoitustaululla (Rantakatu 50) ja kaupungin verkkosivulle osoitteeseen www.raahe.fi/kaavoitus/vireilla_olevat_asemakaavat. Nähtävilläolojen aikana on osallisilla mahdollisuus esittää mielipiteensä asemakaava-aineistosta.

Asemakaavan valmisteluvaiheen aineisto asetetaan kehittämislautakunnan 9.12.2025 päätöksellä julkisesti nähtävillä. Nähtävilläoloaikana järjestetään yleisötilaisuus.

Ehdotus Saloisten kirkon ympäristön asemakaavaksi asetetaan kaupunginhallituksen päätöksellä nähtäville tavoiteaikataulun mukaisesti alkuvuonna 2026 julkista kuulemistä (AKL 65§ ja MRA 27§) varten.

Asemakaavaa käsittelevät elimet ovat kehittämislautakunta, kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto. Asemakaavan laajennuksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Asemakaavan keskeinen sisältö

Asemakaavalla mahdollistetaan Raahen seurakunnan Saloisten kirkon hautausmaan laajentaminen nykyisen hautausmaan länsipuolelle. Saloisten kirkon ja vanhan hautausmaan alueelle ei asemakaavassa osoiteta muuttuvaa maankäyttöä. Asemakaava mahdollistaa kirkollisen toiminnan laajentamisen ja toiminnan kehittämisen Kirkkoherrantien eteläpuolella. Kaavassa huomioidaan alueen maisema-arvot osoittamalla avoimet peltoalueet maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi sekä rakennetun kulttuuriympäristön arvot osoittamalla arvokkaille rakennuksille suojelumerkinnot. Pappilan pihapiirin arkeologiset arvot huomioidaan rajaamalla alue muinaisjäännösalueeksi.

Suunnittelualueelle ei ole tulossa teollista toimintaa. Valtaosa kaava-alueesta osoitetaan suojaviheralueeksi, joka suojaa kirkon, hautausmaan ja pappilan pihapiirin alueita terästehtaan ja valtatiehän häiriöiltä. Kaava mahdollistaa suojavallin rakentamisen terästehtaan ja Saloisten kirkonmäen väliselle alueelle. Laaja suojavalli kokonaisuus sijoittuu osittain kaava-alueelle ja osittain voimassa olevalle SSAB:n tehtaan asema-kaava-alueelle.

Kirkkoherrantien säilyy yksityistienä (käyttöoikeusyksikkö 000-2020-K23416). Sen pohjoisosa osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi (M), johon kulku osoitetaan ajo-yhteytenä. Ajoyhteys jatkuu läpi kaava-alueen ja mahdollistaa mm. jalankulun ja pyöräilyn alueen läpi terästehtaalalle.

Asemakaavan toteuttaminen

Kaavan mukaiset kiinteistöt muodostetaan kaavan saatua lain voiman. Alueen toteuttamisen voi aloittaa, kun kiinteistöt on muodostettu. Toteutuksesta ja ylläpidosta vastaa SSAB Europe Oy ja Raahen seurakunta sekä Kirkkoherrantien osalta tiekunta. Teknisen huollon verkostoihin ja laitteisiin aiheutuvat muutokset toteutetaan tarvittaessa ja muutoksista aiheutuvista kustannuksista vastaa muutoksen hakija.

Kaava on toteuttamiskelpoinen sen saatua lainvoiman. Kaavan toteutuksesta ja sen aikataulusta vastaa alueen toimijat.

Sisällysluettelo

Saloisten kirkon ympäristön asemakaava	I
Perus- ja tunnistetiedot	II
Kaava-alueen sijainti	II
Kaavan nimi ja tarkoitus.....	III
Tiivistelmä	III
Kaavaprosessin olennaiset vaiheet	III
Asemakaavan keskeinen sisältö.....	IV
Asemakaavan toteuttaminen	V
1 Lähtötiedot	1
1.1 Selvitys suunnittelualueen oloista	1
1.1.1 Alueen yleiskuvaus	1
1.1.2 Luonnonympäristö.....	2
1.1.3 Rakennettu ympäristö	19
1.1.4 Maanomistus	41
1.2 Suunnittelutilanne	43
1.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset.....	43
2 Työn vaiheet	55
2.1 Asemakaavan suunnittelun tarve	55
2.2 Osallistuminen ja yhteistyö	55
2.2.1 Osalliset	55
2.2.2 Vireilletulo	56
2.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	56
2.2.4 Viranomaisyhteistyö	56
3 Työn tavoitteet	57
3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	57
3.1.1 Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet	57
3.1.2 Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet.....	57
3.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja tavoitteiden tarkentuminen.....	57
3.2.1 Osallisten tavoitteet	57
4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehtotarkastelu	59
4.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta.....	59

5	Asemakaavan kuvaus	60
5.1	Kaavan rakenne	60
5.1.1	Mitoitus	60
5.1.2	Palvelut	61
5.2	Aluevaraukset	61
5.2.1	Korttelialueet	61
5.2.2	Muut alueet	61
5.3	Kaavan vaikutukset	62
5.3.1	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	62
5.3.2	Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen	62
5.3.3	Vaikutukset maisemaan	62
5.3.4	Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriympäristöön	63
5.3.5	Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriympäristöön	64
5.3.6	Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen	64
5.3.7	Vaikutukset maa- ja kallioperään	67
5.3.8	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	68
5.3.9	Vaikutukset liikenteeseen	68
5.3.10	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön sekä virkistyskäyttöön	69
5.3.11	Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen	70
5.3.12	Ilmastovaikutukset	70
5.4	Suhde yleiskaavaan	70
5.5	Ympäristön häiriötekijät	71
5.6	Kaavamerkinnot ja -määräykset	71
5.7	Nimistö	75
6	Asemakaavan toteutus	76
6.1	Toteuttaminen ja ajoitus	76
6.2	Toteutuksen seuranta	76
7	Liitteet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
	Liite 1: Seurantalomake (Täydentyä ehdotusvaiheessa)	77

Asemakaavaa koskevat asiakirjat

- *Osallistumis- ja arviointisuunnitelma* 13.6.2025, tark. 2.12.2025
- *Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan laajennus* (Ak 251), asemakaavakartta ja –kaavamerkinnät, luonnos 2.12.2025
- *Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan laajennus* (Ak 251), asemakaavaselos-tus, luonnos 2.12.2025
- *OAS-vaiheen palaute- ja vastineraportti* 2.12.2025
- *Valmisteluvaiheen palaute- ja vastineraportti* 17.3.2026
- *Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan luontoselvitys*, FCG, 2025
- *Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan liikenneselvitys*, FCG, 2025
- *Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan hulevesiselvitys*, FCG, 2025
- *Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan maisema- ja rakennetun kulttuuriym-päristön selvitys*, FCG, 2025
- *Saloisten kirkon hautausmaan laajennuksen yleissuunnitelma*, FCG, 2025
- *Saloisten pappilan koekaivaus*, Maanala, 2025

Voimassa olevat kaavat ja suunnittelua ohjaavat asiakirjat

- *SSAB:n tehdasalueen asemakaava* (Ak 248) on hyväksytty Raahen kaupunginvaltuustossa 5.2.2024 § 4.
- *Raahe 2030, keskeisten taajama-alueiden osayleiskaava* on hyväksytty Raahen kaupunginvaltuustossa 11.4.2007 § 20. Kaava on oikeusvaikutteinen ja se ohjaa asemakaavan laadintaa.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto. *Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan yhdistelmä: Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava*, maakuntavaltuusto 2.12.2013, YM 23.11.2015, *Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava*, maakuntavaltuusto 7.12.2016 ja *Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava*, maakuntavaltuusto 11.6.2018. 3. vaihemaakuntakaava määrättiin voimaan maakuntahallituksen päätöksellä MRL § 232 nojalla 5.11.2018 ja sai lainvoimaisen 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valituksen. *Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava*, maakuntavaltuusto 27.5.2025. *Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava* määrättiin voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 18.8.2025. Vaihemaakuntakaavat ovat uudempia kuin yleiskaava ja niitä noudatetaan asemakaavan laadinnan ohjeena, jos ne poikkeavat yleiskaavasta.
- Valtioneuvosto, 2017. *Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet*. Valtioneuvoston päätös 14.12.2017.

1 Lähtötiedot

1.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

1.1.1 Alueen yleiskuvaus

Noin 32,2 hehtaarin kokoinen suunnittelualue sijoittuu Raahen SSAB:n tehdasalueen itäpuolelle osin tehtaan kiinteistölle, osin Raahen seurakunnan omistamalle maalle ja pieneltä osin yksityisen maanomistajan alueelle. Suunnittelualue sijoittuu Raahen Saloisten kirkon ympäristöön ulottuen etelässä Kuljunmäkeen saakka. Lännessä alue rajautuu SSAB:n tehdasalueen asemakaavaan. Suunnittelualueen itäpuolelle jää Valtatie (E8) ja pohjoisessa alue ylittää Kirkkoherrantietä pitkin Satamajärventielle saakka.

Valtaosa suunnittelualueesta on tällä hetkellä talousmetsää ja peltoa. Alueesta karkeasti noin 20 hehtaaria on metsää ja noin 5 hehtaaria peltoaloja. Loput alueen pinta-alasta koostuu pappilan pihapiiristä ja kirkon rakennetuista alueista sekä hautausmaasta. Metsien reunustamat maisemallisesti arvokkaat vanhat peltoalueet leimaavat kirkollisten rakennusten kanssa alueen maisemaa. Alueelta ei ole tällä hetkellä näkymiä SSAB:n terästehtaan suuntaan. Suunnittelualueelle ei sijoitu asumista tai loma-asumista, mutta kaava-alue rajautuu pohjoisessa ja etelässä useaan asuin-kiinteistöön. Viiden maakunnan (Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan sekä Pohjois-Pohjanmaan) halki kulkeva valtatie 8 kulkee alueen itäpuolella. Valtatien 8 kuuluu osaksi Euroopan Unionin TEN-T verkostoa, Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee terästehtaalta johtava Koksaamontie ja tehtaan toimintoja.

Kuva 2 Ote ortoilmakuvasta asemakaavan muutosalueelta. (© Maanmittauslaitos 2025.)

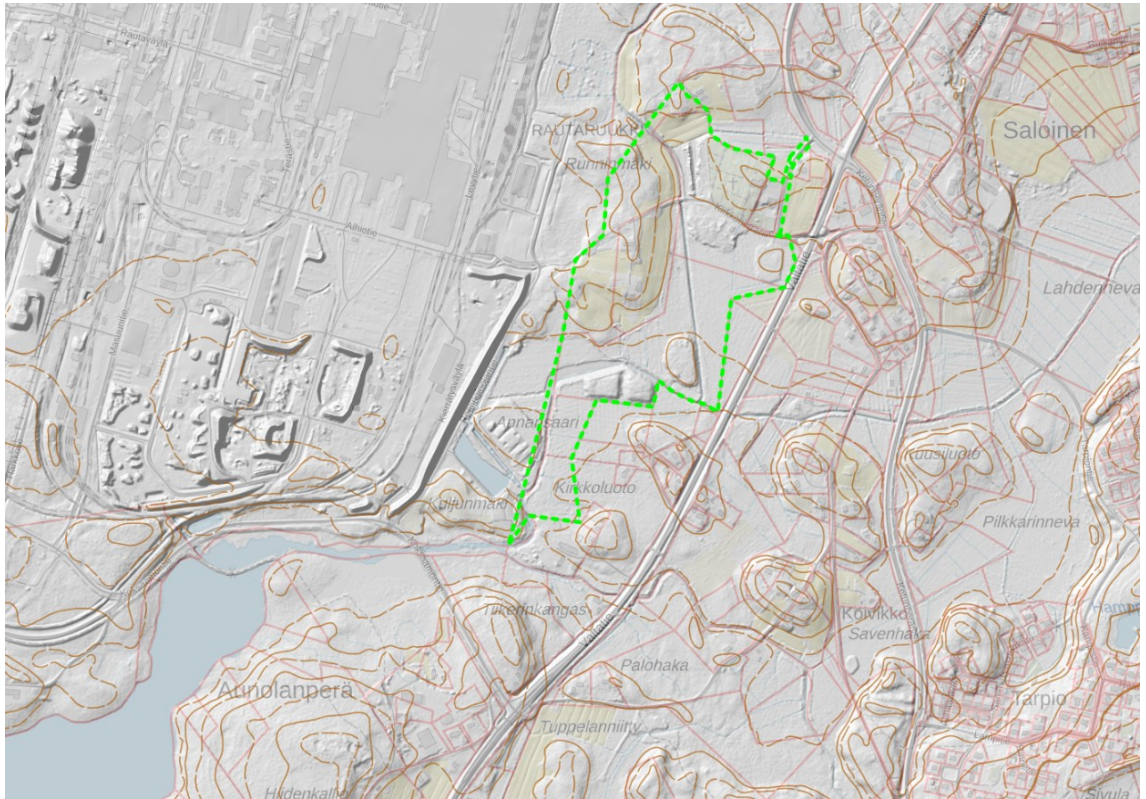
1.1.2 Luonnonympäristö

Maisemarakenne, maisemakuva

Ympäristöministeriön Maisema-alue työryhmän mietinnön I mukaan selvitysalue luokituu maisemamaakunnallisessa aluejaossa Pohjanmaahan ja tarkemmin määriteltynä Pohjois-Pohjanmaan jokiseutuun ja rannikkoon. Selvitysalue on suurelta osin laaksoa. Muuta ympäristöä korkeammat kohdat, joita on pohjoisessa ja lännessä, luokituvat vaihteluvyöhykkeeseen. Varsinaisia selänteitä ei sijoitu selvitysalueelle. Selvitysalueelle ei sijoitu asuinrakennuksia. Ylipäänsä rakennuksia on vähän. Tilarekenteeltään alue on suurelta osin sulkeutunut. Hautausmaa on puoliavointa aluetta. Pellot, niityt ja hautausmaan eteläpuolinen alue muodostavat avotilan.

Topografialtaan selvitysalue on varsin tasainen. Selvitysalueen pohjoisosaan ja länsipuoliskolle sijoittuvat hyvin maltilliset kumpareet. Niiden osalta selänteistä ei juuri

voida puhua. Muulta osin maasto viettää hyvin loivasti alueen keskivaiheilla sijaitsevaan pohjois-eteläsuuntaiseen isohkoon ojaan. Suhteelliset korkeuserot ovat noin kymmenen metrin luokkaa kumpareiden laelta pellon alavimpiin osiin verrattuna.

Kuva 3 Alueen topografia. Lähde: MML 2025.

Karkeasti jaoteltuna alueen maisemakuva muodostuu neljänlaisestä maisematyyppistä. Suurelta osin tarkasteltava alue on sulkeutunutta metsää. Seuraavaksi laajimman osa-alueen muodostavat pellot/niityt. Kolmas maisematyyppi on erityisalue, joka koostuu kuusiaidan ja kivimuurin rajaamasta hautausmaasta sekä siihen liittyvästä seurakuntakeskuksen alueesta ja Kirkkoherrantien eteläpuolisesta avoimena nurmena hoidettavasta alueesta. Hautausmaan ja peltojen väliin jää neljännen tyyppin alue, joka muistuttaa välivarastointialuetta maakumpuineen ja joutomaakasvillisuukseen.

Tarkasteltavan alueen kautta kulkee yksi tieyhteys, Kirkkoherrantie, joka saa alkunsa tarkastelualueen koilliskulmasta. Se halkoo aluetta itä-länsisuunnassa ja alueen länsiosassa se muuttuu kevyen liikenteen väyläksi. Tämän lisäksi alueella on kaksi tienpätäkää. Niistä kumpikin on pohjois-eteläsuuntainen. Pohjoisempi niistä, Väinöläntie, kulkee osan matkaa joutomaa-alueen reunaa ja pohjoisempina peltojen kautta. Eteläisempi tienpätke johtaa entiselle pappilalle.

Tarkastelualueen keskeisimmistä ominaispiirteistä voidaan mainita valtakunnallisestikin merkittävä kellotapuli, kirkko ja niitä ympäröivä hautausmaa, avoimena säilyneet ”pappilan pellot” sekä (entisen) pappilan rakennusryhmä. Etelästä tai idästä Kirkkoherrantieltä katsottaessa kirkolliset rakennukset ja hautausmaan hahmottaa hyvin. Sen sijaan lännestä ja luoteesta kirkkomaata lähestyttäessä hahmottaminen on han-

kalampaa hautausmaata ympäröivästä korkeasta kuusiaidasta johtuen. Riittävän kaukaa katsottaessa kirkontorni erottuu jonkin verran kuusiaidan takaa, sen latvuston yläpuolella. Aikoinaan maisema on ollut paljon nykyistä avoimempi ja pappilan ja kirkon välillä on ollut näköyhteys.

Kuva 4. Hautausmaan kivimuuria (vas.), Saloisten kirkko. Kuvat: Riikka Ger FCG 2025.

Kuva 5. Näkymä Kirkkoherrantieltä kohti itää. Kirkontorni näkyy kuusiaidan takaa. Kuusiaidan edessä tällä hetkellä pintamaa-aineksen välivarastointikenttänä toimiva alue.

Kuva 6. Kirkkoherrantieltä on yhdestä kohdasta mahdollista nähdä entisen pappilan itäpuoliselle pelolle ja entiselle pappilalle. Kuvat: Riikka Ger FCG 2025.

Pelloista maisemakuvallisesti miellyttävin on pohjoisin peltoalue. Se rajautuu pohjoisessa pieneen kumpareeseen ja sen laidassa olevaan polveilevaan ja melko monipuoliseen reunavyöhykkeeseen. Myös Runninmäen ja sen itäpuolelle sijoittuvan pellon väliin jää maisemallisesti tärkeä reunavyöhyke. Metsäalueet ovat pääsääntöisesti pinnanmuodoiltaan melko tasaisia. Pohjoiskulmaan sijoittuva peltoon rajautuva kumpare sekä Runninmäki tekevät poikkeuksen. Tosin nekin ovat varsin vaatimattomia.

Tarkasteltavalla alueella eräänlaisena maisemallisena häiriötekijänä voidaan pitää hautausmaan länsipuolelle sijoittuvaa joutomaan ja välivarastointialueen oloista aluetta. Entiselle pappilalle johtavalta puurivin reunustamalta raitilta avautuu puolestaan suora näkymä teollisuusalueelle. Näkymän päätepisteenä on valtavan kokoinen ”säiliö” ja sen taustalla tuulivoimala. Näkymä muodostaa varsin suuren kontrastin melko pienipiirteiselle pappilamiljöölle.

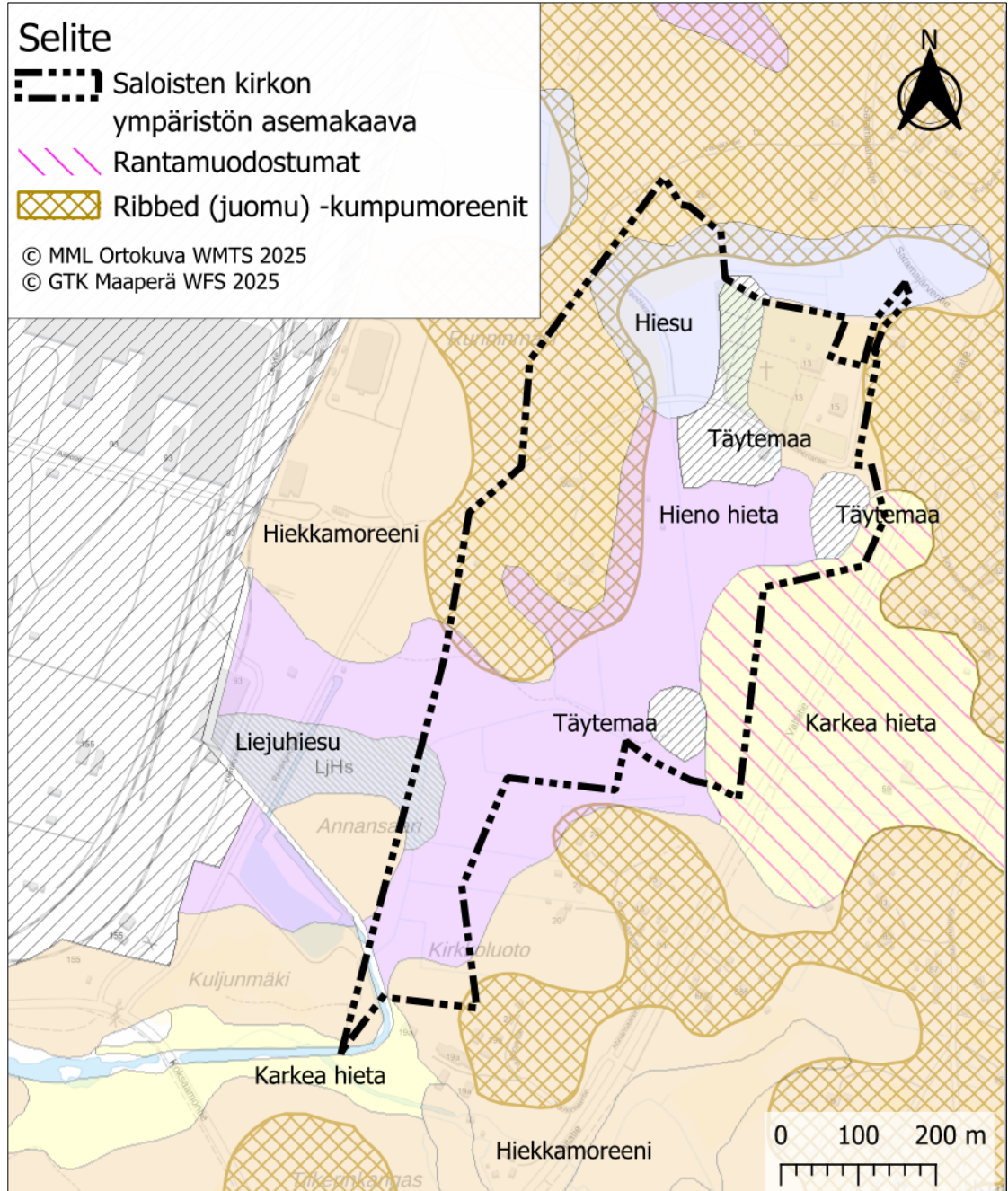
Selvitysalueelle ei sijoitu varsinaisia maisemallisia arvoja. Se ei ole osa valtakunnallisesti eikä maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Valtakunnalliset ja maakunnalliset arvot liittyvät rakennettuun ympäristöön. Entisen pappilan pellot ovat melko vanhoja avotiloja ja sikäli niihin liittyy arvoa.

Luonnonolot

Suunnittelualan maaperämuotoja luonnehtivat juomu (ribbed)-kumpumoreenit ja rantamuodostumat. Runninmäki ja Kirkkoluoto ovat moreenimuodostumia, missä maaperä on hiekkamoreenia. Moreeni-muodostumien välissä on hienoa hietaa ja hiesua. Alueen itäosassa maaperä rantamuodostuma-alueella maaperä on karkeaa

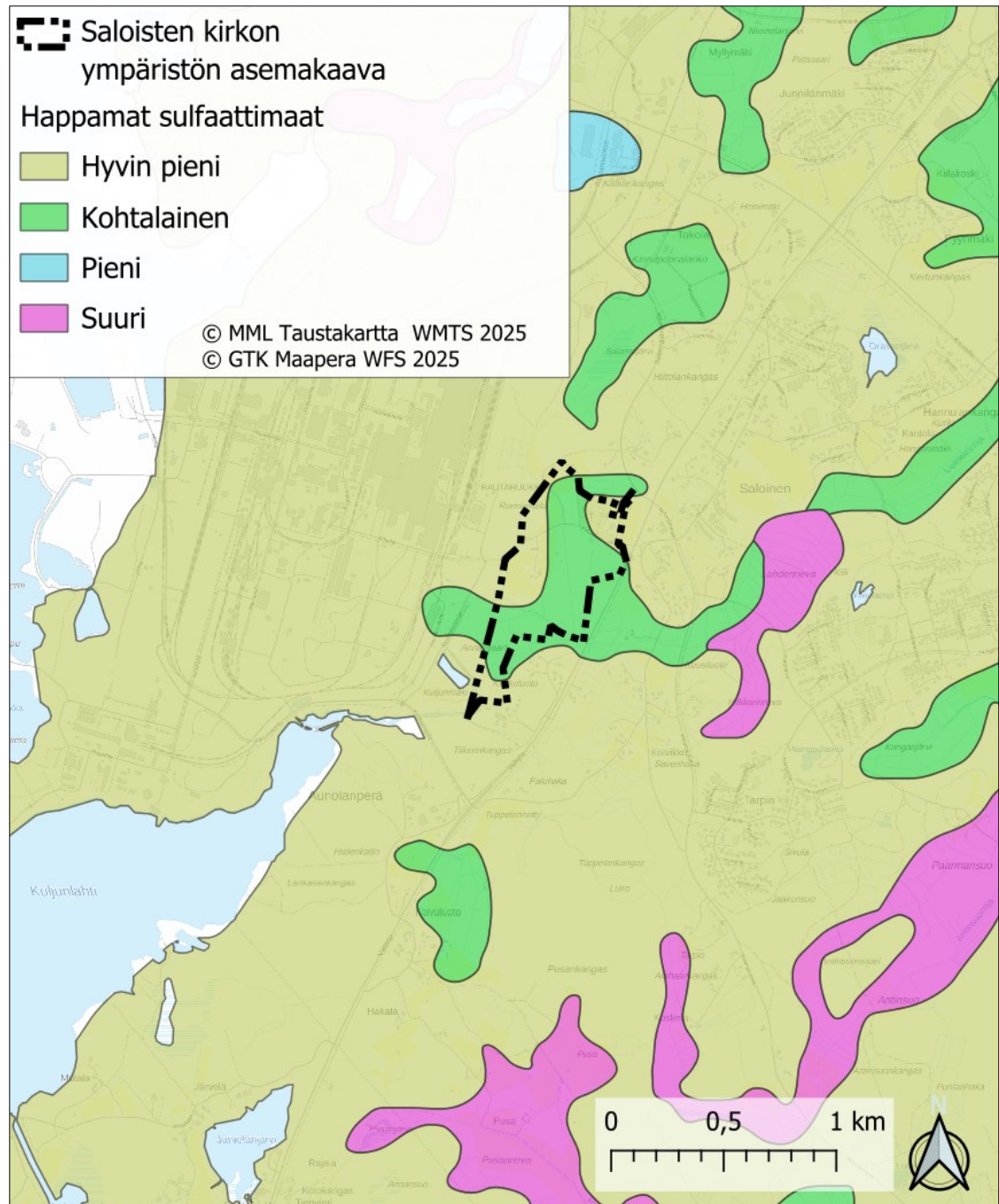
hietaa. Alueen keskiosalla ja pohjoisosassa on edellä mainittujen lisäksi täytemaata ja länsiosalla liejuhiesua.

Suunnittelualueen kallioperä on pääosin intermediääristä vulkaniklastista tuffiittista hiekkakiveä ja konglomeraattia sekä granodioriittia.

Kuva 7 Alueen maaperä ja maaperämuodot.

Happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys suunnittelualueella on kohtalainen. Suunnittelualueen koillis- ja länsiosissa pienellä alueella esiintymisen todennäköisyys on hyvin pieni.

Kuva 8 Happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys.

Luonnon monimuotoisuus

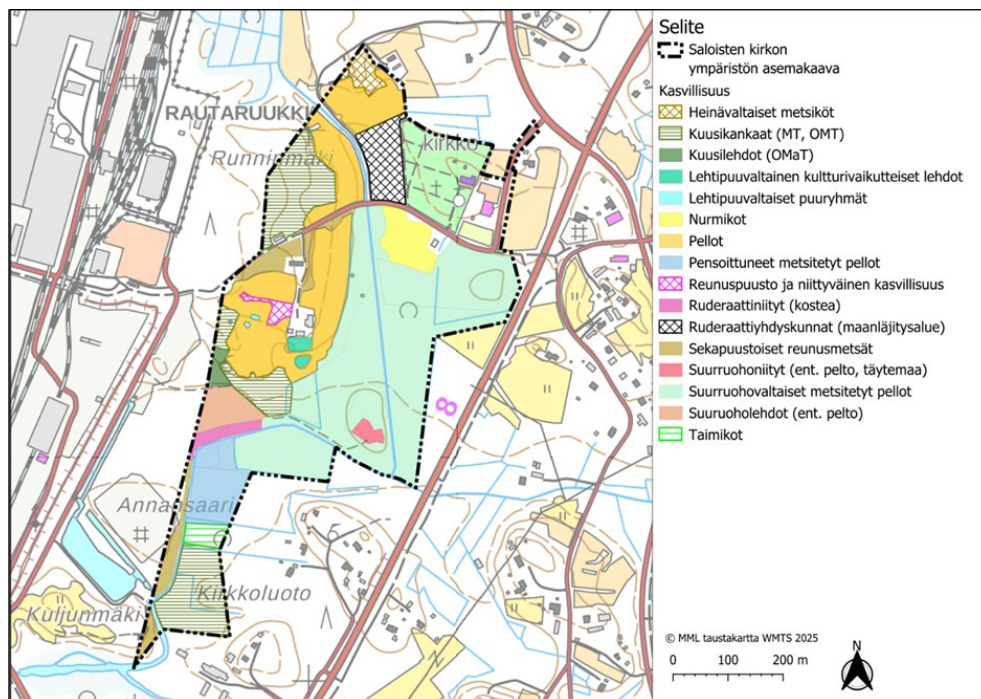
Kaavatyön yhteydessä suunnittelualueelle on laadittu luontoselvitys (FCG, 2025), jonka yhteydessä selvitettiin kasvillisuus- ja luontotyytit sekä pesimälinnusto ja tehtiin liito-orava-, viitasammakko- ja lepakkokartoitus.

Kasvillisuus- ja luontotyytit

Suunnittelualue sijoittuu metsäkasvillisuusvyöhyke jaottelussa keskiborealiselle Pohjanmaan kasvillisuusvyöhykkeelle (3 a) ja suokasvillisuusvyöhykkeelle Pohjanmaan aapasuot (3a). Suunnittelualueella kasvillisuudelle ja luontotyypeille tehtiin kartoitukset 16.-18.6.2025, 3.7.2025 ja 9.-10.7.2025.

Metsäkasvillisuudelle on ominaista voimakas kulttuurivaikutus. Suunnittelualuetta luonnehtivat vanhan pappilan ympärillä ja pohjoisosalla viljeltyt pellot ja pelloille syntyneet lehtipuuvaltaiset varttuvat metsät. Kasvillisuus edustaa näillä kuvioilla lähes yksinomaan sekundäärisiä metsiä, missä aluskasvillisuus on heinä- tai suurruohovaltaista. Paikoin, avoimilla paikoilla kasvillisuus on tyypiltään suurruohoniittyä. Tämän tyypistä kasvillisuutta on täytemaalla selvitysalueen keskellä ja seurakuntatalon eteläpuolella ja vanhan pappilan pellon hautausmaan välisellä alueella. Vanhan pappilan ympäristössä, tien ja pellon välissä sekä länsipellon reunalla, esiintyy niittykasvillisuutta. Pappilan menevän tien puustoisella reunalla on puiden ympärillä kuivaa niittykasvillisuutta. Kasvilajeista mainittakoon mm. mäkikaura, ketoruusuho ja särmäkuisma. Mäkikaura on Pohjois-Pohjanmaalla harvinainen. Peltopientareella kasvaa mm. peltovirvilä ja hakamaapomulehteä. Pappilan länsipuolella on pellon reunalla hieman tuoreen niityn kasvillisuutta.

Varttuvaa ja varttunutta kangasmetsää on Runnimäellä ja Kirkkoluodolla, missä metsät ovat voimakkaasti käsiteltyjä. Kirkkoluodon länsipuolen kuusikossa kasvillisuudessa ilmenee pohjavesivaikutusta ja se on mosaikkimaista. Alueella on oja ja ne ovat vaikuttaneet kasvillisuuden luonteeseen. Pääosin kasvillisuus on lehtomaista kangasta. Paikoin on lehtolaikkuja, turvekangasmaista kasvillisuutta sekä kosteita painanteita, missä kasvaa lähteisyyttä ilmentävät leskenlehti ja suokeltto. Nämä kosteat painanteet ovat olleet ennen ojitusta hete- ja tihkupintaisia. Runnimäen kuusikko on pääosin lehtomaista kangasta, missä on tuoreen kankaan osia ja lehtolaikkuja.

Kuva 9 Selvitysalueen kasvillisuus.

Suunnittelualueen pohjoisosalle sijoittuu maaläjitysalue, missä on joutomaan kasvillisuutta. Linnusto on kohteella kasvillisuuden takia varsin monipuolinen. Kirkkoluodon pohjoispuolella, kanavan pohjoisrannalla on ihmisten luoma kostea ja tulva-alainen ruderaattikenttä.

Aivan suunnittelualueen pohjoisrajalla on peltoon rajautuva metsikkö, missä on runsaasti kulttuurivaikutteista lajistoa ja puutarhakarkulaisia kuten vaahtera, hopeapaju, idänkanukka ja viitapihlaja-angervo.

Suunnittelualueelta rajattiin kolme luontokohdetta.

1. Vanhan pappilan metsä (Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet)

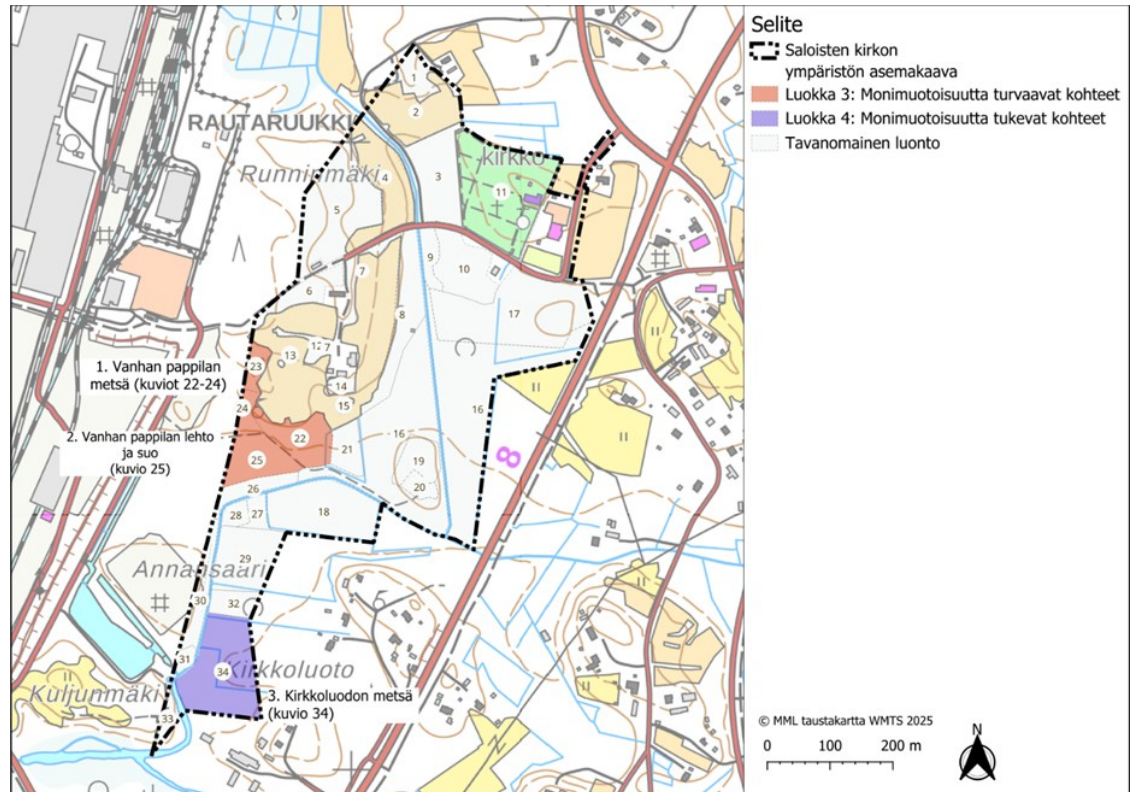
Varttunutta kuusivaltaista metsää, missä kasvillisuus on tuoretta ja lehtomaista kangasta sekä tuoretta lehtoa. Tuoreen lehdon osalla kasvaa mm. käenkaali, oravanmarja, kielo, lillukka, sudenmarja, metsäkurjenpolvi, metsäkastikka ja tesma sekä punaherukka. Lahopuuta on selvästi metsäkuvassa. Lahopuu on yksittäisiä järeitä tuulenkaatoja ja pystykuolleita koivuja ja kuusia. Puustossa on eri-ikäisyyttä. Kuusen joukossa sekapuina ovat pihlaja ja koivu. Pesimälinnustoon kuuluu erittäin uhanalainen (EN) hömötiainen.

2. Vanhan pappilan lehto ja suo (Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet)

Entinen pelto, jossa kasvillisuus on kehittynyt ruohokorven ja suurruoholehdon suuntaan. Vanhat ojat ovat vielä nähtävissä. Kasvillisuudessa on lähteisyyttä ilmentäviä lajeja: leskenlehti ja Isolehväsammas. Kenttäkerroksessa runsaasti korkeampia ruohoja, kuten mesiangervo, nokkonen, huopaohdake ja ojakellukka. Muista lajeista mainittakoon rentukka, käenkaali, oravanmarja, punaherukka, nurmilauha, kiiltopaju, otasammas ja lehtovirmajuuri. Lehtipuuvaltainen puusto ja kuuset keskittyvät ojien varteen.

3. Kirkkoluodon metsä (Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet)

Kirkkoluodon metsä kasvillisuus on pääosin lehtomaista kangasta. Paikoin on lehtolaikkuja (suurruoholehto ja tuore lehto), turvekangasmaista kasvillisuutta sekä kosteita painanteita, missä kasvaa lähteisyyttä ilmentävät lajit: leskenlehti ja suokeltto. Kasvillisuus on mosaiikkimaista. Alueella on oja ja ne ovat vaikuttaneet kasvillisuuden luonteeseen. Nämä kosteat painanteet ovat olleet ennen ojitusta hete- ja tihkupintaisia.

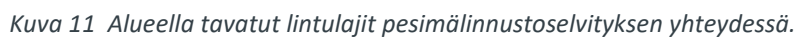

Kuva 10 Selvitysalueen arvokkaat luontokohteet.

Linnusto

Suunnittelualueen linnustoa selvitettiin kahden kerran kartoituslaskentamenetelmällä. Maastotyöt toteutettiin 6.6.2025 ja 12.6.2025. Tavallisimpia varpuslintuja ei ole huomioitu kartoituksessa.

Pesimälintuselvityksessä havaittiin yhteensä huomionarvoista 26 lintulajia, joista suurin osa on varmasti tai todennäköisesti suunnittelualueella tai lähialueella pesiviä ja osa ruokailevia. Lajihavainnot on esitetty kuvassa 11. Lintuhavainnot keskittyvät hautausmaan ympäristöön, Runinmäen kuusikkoon ja suunnittelualueen länsiosaan. Alueet, joilla lintuja suurelta osin tavattiin ovat kulttuurivaikuttaneita biotooppeja (rudeeraattikentät) ja pellonreunusmetsiköitä. Huomionarvoiset metsälajit, kuten hömötiainen tavattiin Runinmäen kuusikon metsäkuviolta suunnittelualueen luoteisosasta.

11

pesivät kirkon ullakolla. Naurulokki ja haarapääsky ovat ruokailevia lajeja ja pesivät muualla. Suunnittelualueella pesiviä lajeja ovat hömötiainen, pajusirkku ja pyy.

Silmälläpidettäviä (NT) lintulajeja havaittiin yhteensä viisi. Nämä ovat punavarpunen, pensaskerttu, kiuru, kuovi ja västäräkki. Suunnittelualueella pesiviä lajeja ovat punavarpunen, pensaskerttu, västäräkki ja kiuru. Mahdollisesti pesivä laji on kuovi.

Suunnittelualueelta havaittiin yksi Suomen kansainvälistä erityisvastuulajia kuovi. Pyy ja kurki ovat EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja, joista kurki ruokailee alueella eikä pesi siellä. Pyy:n reviiri on selvitysalueen länsiosalla, osittain suunnittelualueen ulkopuolella.

Lepakot

Lepakkoselvitysten tarkoituksena oli selvittää hankealueella esiintyvää lepakkolajistoa sekä mahdollisia lepakoille tärkeitä ruokailualueita ja lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lepakkokartoitus suoritettiin aktiivisella detektoriselvityksellä kesäkuun ja elokuun välisenä aikana, jolloin alueella suoritettiin kolme kartoituskierrosta (8.6.2025, 9.-10.7.2025 ja 14.-15.8.2025). Sää oli lepakkokartoitukseen sopiva. Tuulisuus oli heikkoa tai vähäistä, pilvisuus vaihteli.

Vanhan pappilan päärakennusta ja renkitupaa sekä hautausmaan kiviaidan osalla seurattiin lepakoiden liikkeitä kesä- ja heinäkuussa hieman ennen auringon laskua ja siitä eteenpäin noin 1 tunnin ajan. Vanhan pappilan päärakennus ja renkitupa tarkistettiin 14.8.2025. Rakennuksista etsittiin lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoille tyypillisiä jälkiä, kuten kuluma- ja raapimisjälkiä mahdollisten kulkuaukkojen suulla, virtsajälkiä, lepakoiden ulostepapanoita ulko- ja sisäseinustoilla ja lattioilla sekä syötyjen perhosten siipiä. Lisäksi havainnointia täydennettiin passiivilaitteilla. Selvitysalueella oli kesäkuussa kymmenen ja heinä-elokuussa viisi passiivilaitetta (AudioMoth 1.2).

Lepakoista ei saatu havaintoja aktiivi- tai passiivikartoituksessa. Selvitysalueen läheisyydessä on aiempia havaintoja pohjanlepakoista (Latvasilmu oyk 2023). Yksittäisesti havainnot on tehty Kuljumäen eteläpuolelta, Runnimäen länsipuolelta ja Satamajärven ympäristöstä.

Liito-orava

Liito-oravan osalta kartoitus tehtiin 12.5.2025, jolloin kartoitettiin liito-oravalle soveltuvat elinympäristökuviot. Lisäksi liito-oravaa havainnoitiin luontotyyppiselvityksen yhteydessä 17.-18.6.2025.

Alueelta ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Lajitietokeskuksen havaintojen perusteella selvitysalueelta tai sen läheisyydestä ei ole myöskään vanhempia havaintoja lajista (Suomen Lajitietokeskus 2024).

Viitasammakko

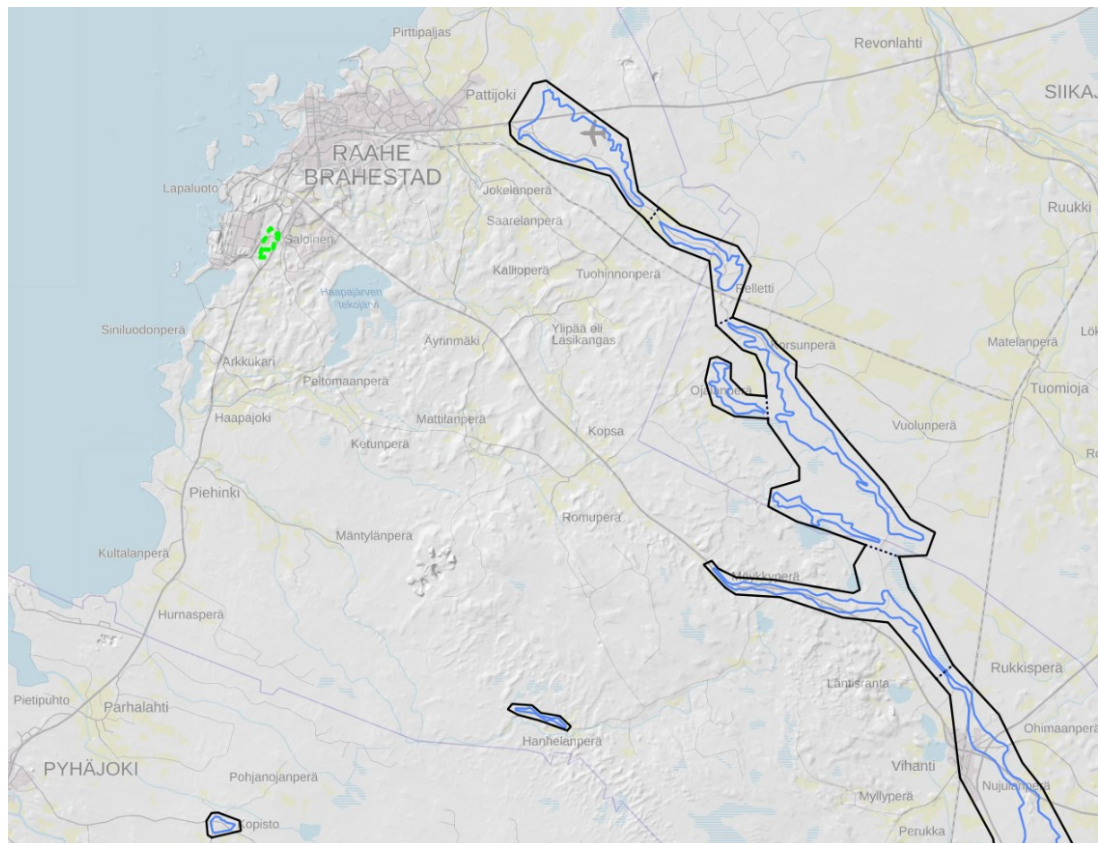
Viitasammakkoselvityksen maastotyöt tehtiin koko kaava-alueelle 15.5.2025.

Alueella ei havaittu selvityksissä soidintavia viitasammakoita. Lajitietokeskuksen mukaan lähin aiempi viitasammakkohavainto vuodelta 2019 on Kuljunlahden pohjoisosassa, suunnittelualueelta noin 0,4 km lounaaseen.

Vesistöt ja vesitalous

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luokitettuja pohjavesialueita.

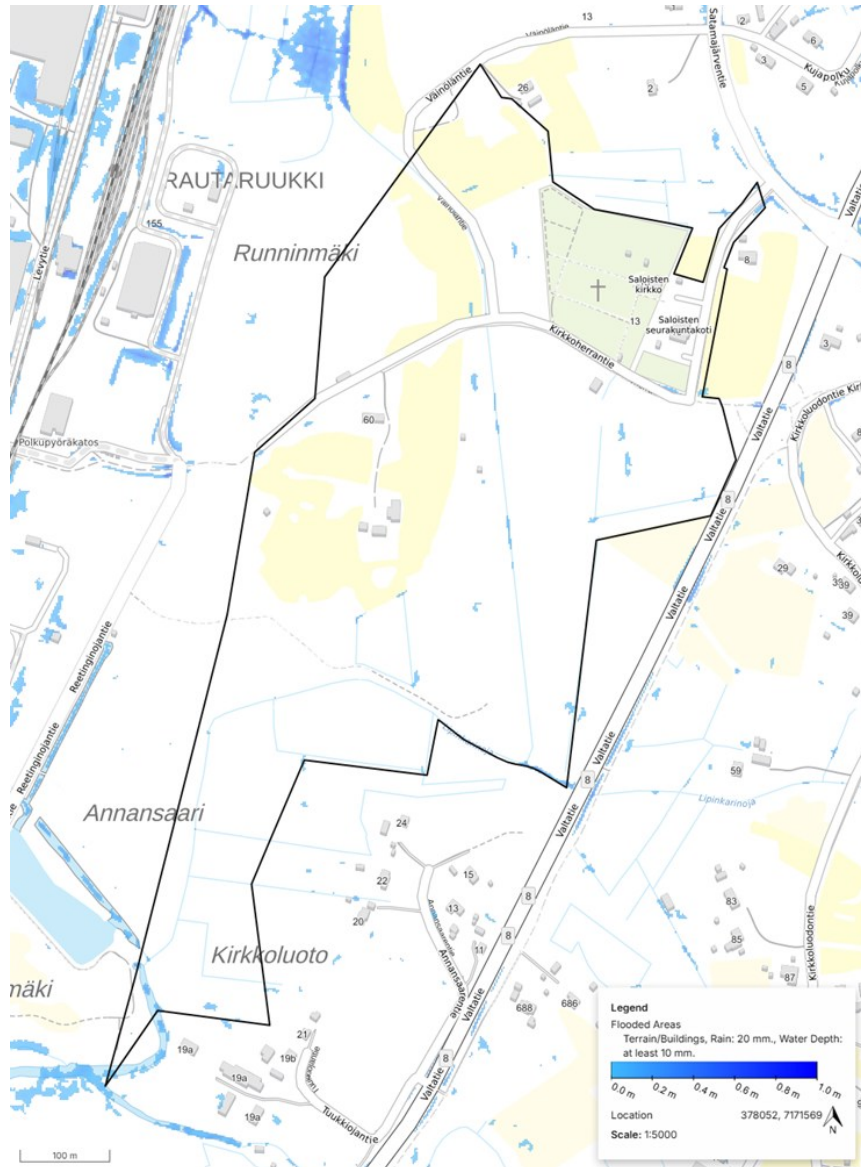
Kirkkoluodon alueella ja Runninmäen eteläpuolella, kanavan pohjoispuolella suunnit-
telualueen länsiosalla ilmenee kasvillisuudessa läheisyyttä pohjaveden juurikosteu-
tena. Kirkkoluodon itäpuolella kaava-alueen ulkopuolella on tihku- ja hetepintaisia
lähteikköjä.

Kuva 12 Pohjavesialueet suhteessa kaavarajaan (vihreällä). Pohjavesialueet rajattu sinisellä ja mustalla. (MML, 2025)

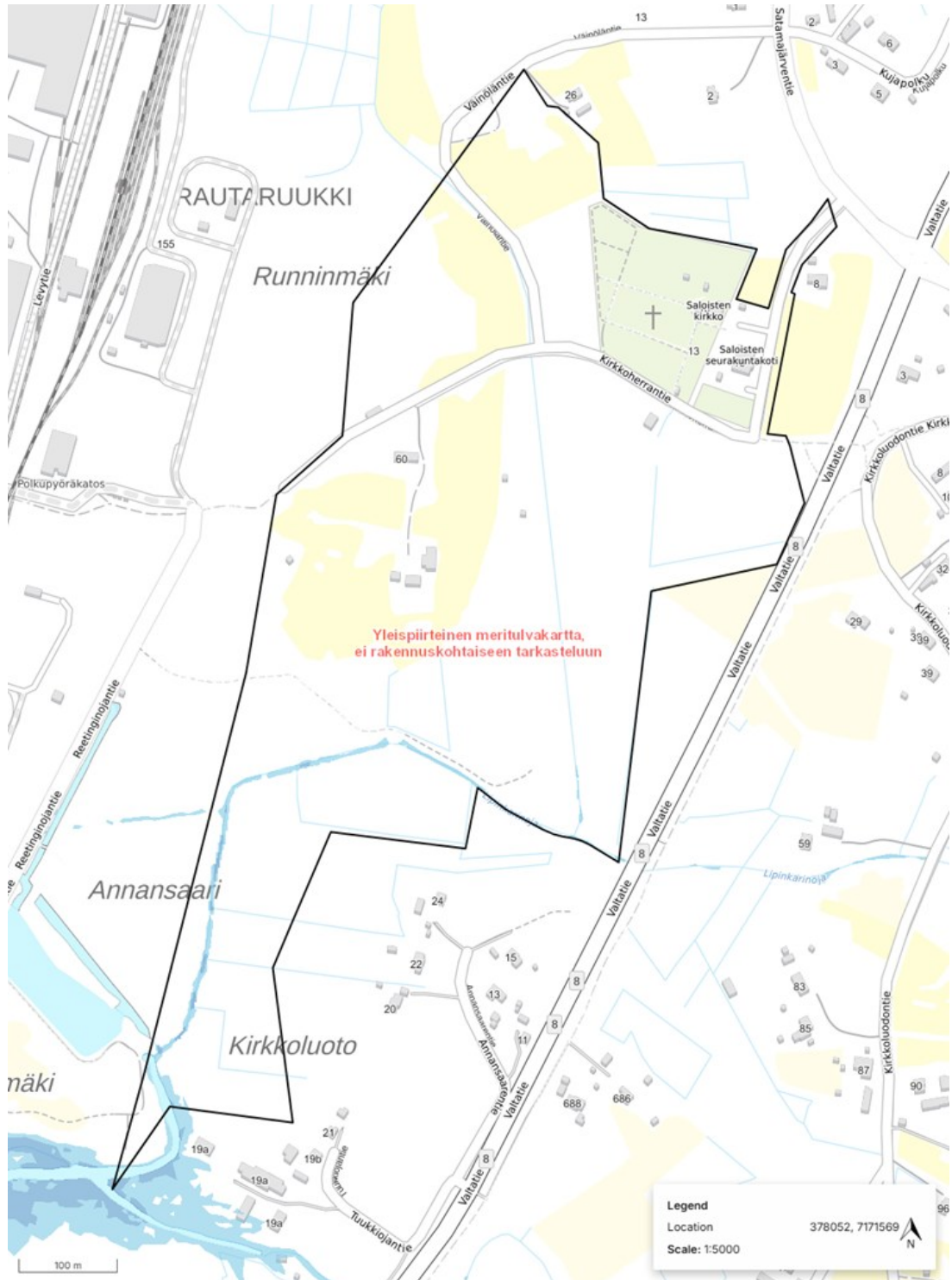
Kaavatyön yhteydessä on laadittu hulevesiselvitys (FCG 2025), joka on kaavaselostuksen liitteenä.

Suunnittelualan hulevesiverkosto koostuu pääsääntöisesti avo-ojista ja tien alittavista rummuista. Seuraavassa kuvassa on esitetty ote tulvariskialueista 20 mm:n sateella Scalgo Livessä. Kuvassa on havaittavissa, ettei alueelle kohdistu merkittävää tulvariskiä. Tulva-aineisto perustuu SYKEN laatimiin korkeusmalliaineistoihin perustuviin tulvamallinnuksiin ja sen osalta on huomioitava, että siinä ei ole huomioitu hulevesiviemäreitä eikä kaikkia rumputietoja. Erityisesti isojen rumpujen puuttuminen tulvamallinnuksesta voi vaikuttaa mallinnustulokseen.

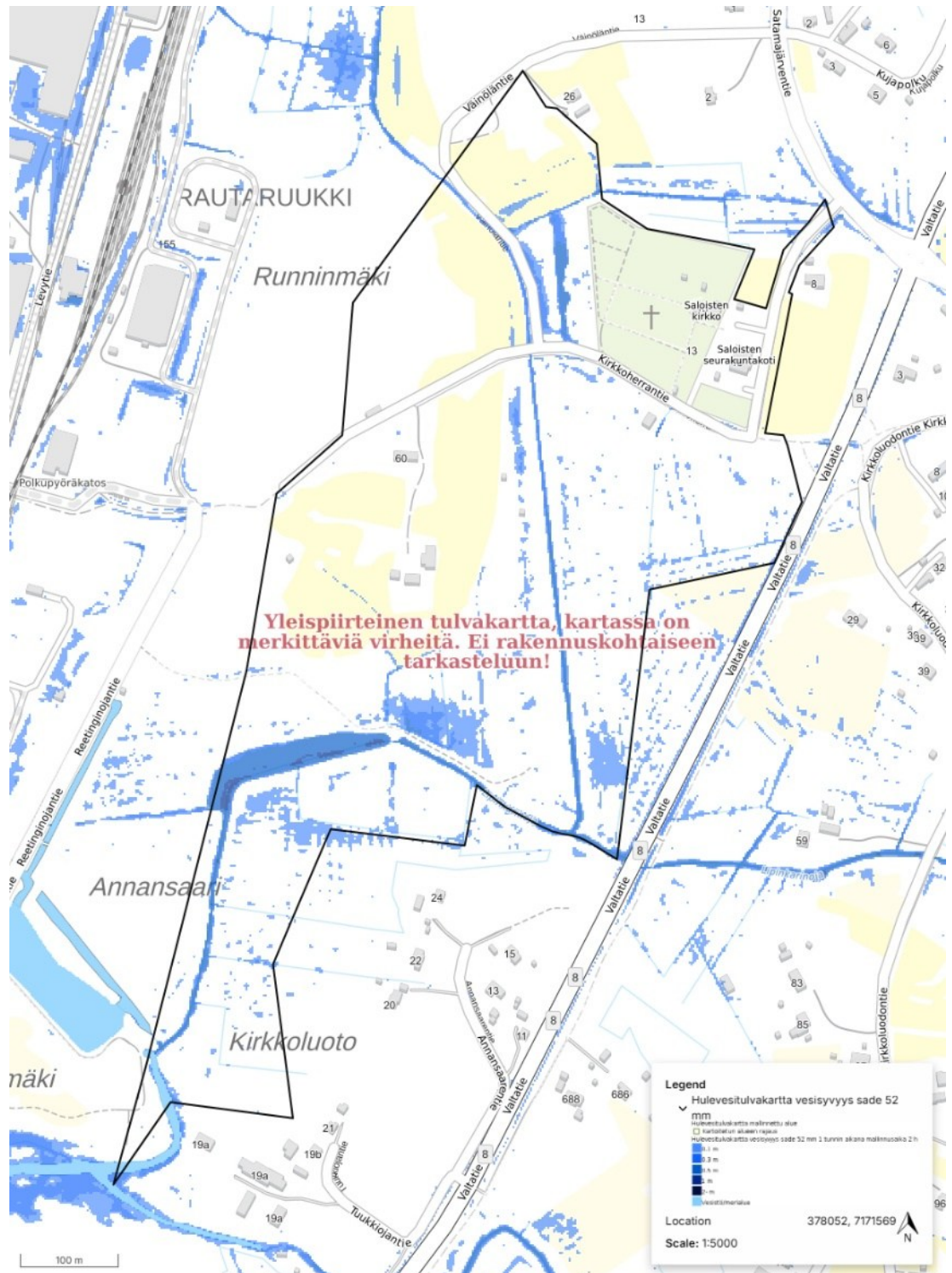
Kuva 13 Tulvakartta 20 mm sateella. Suunnittelualue merkitty mustalla.

Seuraavassa kuvassa on esitetty Scalgo Livessä esitetyt meritulvariskialueet, jotka perustuvat maa- ja metsätalousministeriön ja Lupa- ja valvontaviraston tunnistamiin tulvariskialueisiin. Paikkatietoaineiston perusteella eteläosan purkureittien tulvivat alueet vastaavat erittäin harvinaista, 1/1000 vuoden toistuvuudella tapahtuvaa meritulvaa. Meritulvakartta on yleispiirteinen. Kuvista on nähtävissä, ettei alueella ole merkittävää tulvariskiä.

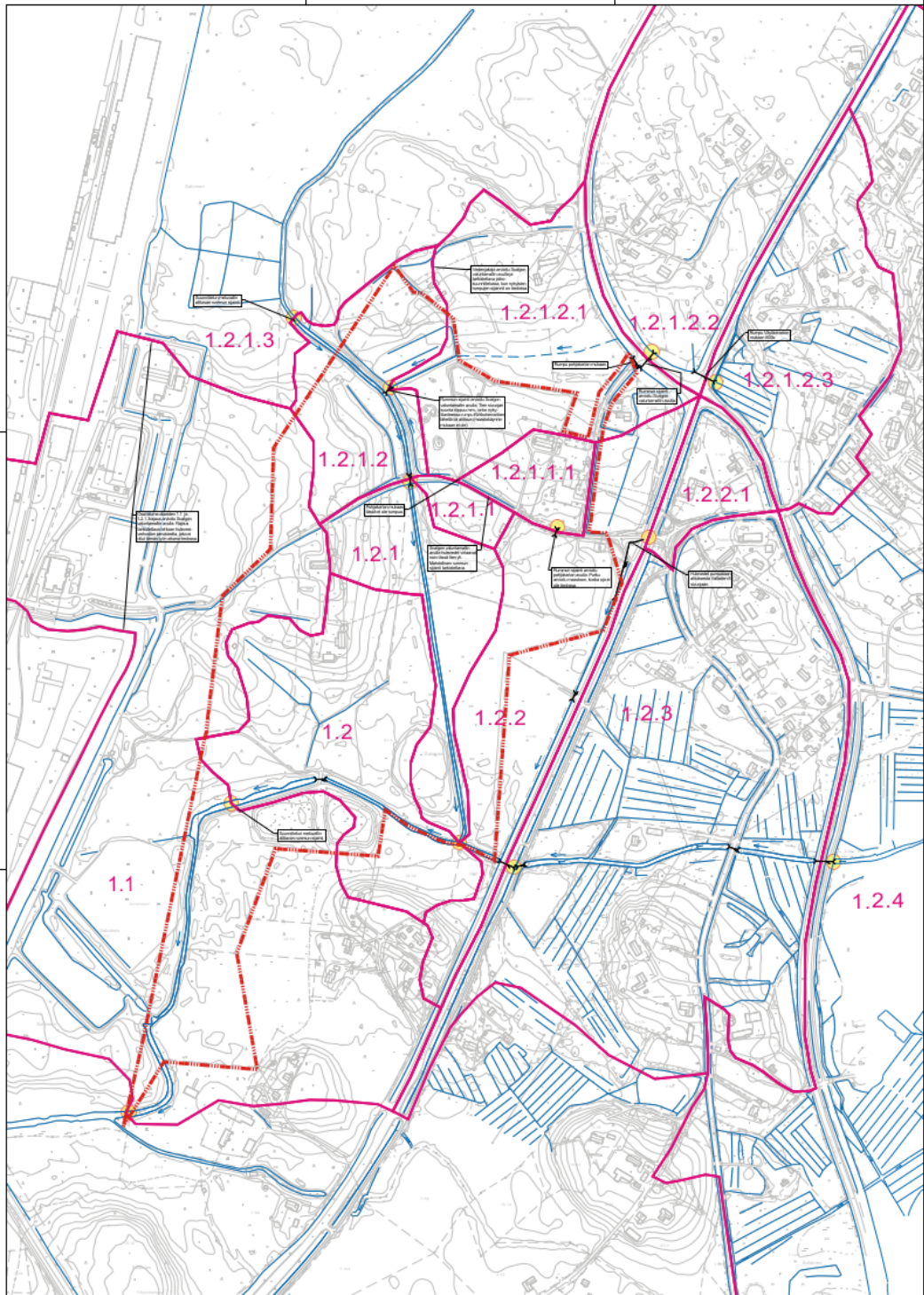
Kuva 5 Erittäin harvinainen meritulva 1/1000a

Seuraavan kuvan tilanne on harvinainen ja näyttää, miten alue tulvisi poikkeuksellisen rankkasateen aikana.

Kuva 7 SYKEN hulevesitulvakartta, jossa sademäärä on 52 mm yhden tunnin aikana ja mallinnusaika 2h

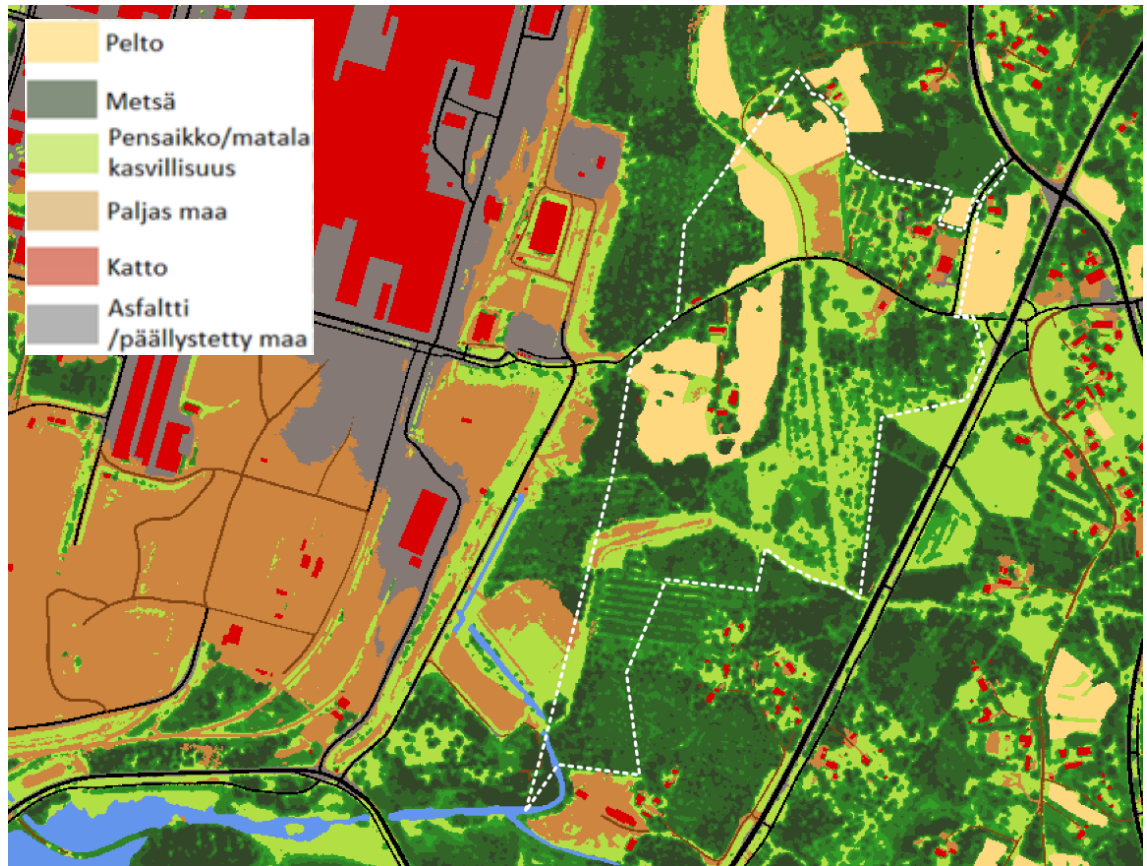
Päävaluma-alueita on yksi, joka jakaantuu pienempiin osavaluma-alueisiin. Osavaluma-alueita on yhteensä 14 kappaletta. Valuma-alueiden ja virtausreittien määrittelyt on tehty QGIS-paikkatieto-ohjelmalla hyödyntäen Maanmittauslaitoksen korkeusmallia sekä SCALGO Liven valuma-aluedataa ja Raahen kaupungilta sekä SSAB:lta saatua aineistoa hyödyntäen. Suunnittelualueen virtausreitit ja valuma-alueet ovat nähtävissä seuraavassa kuvassa.

Kuva 14 Suunnittelualueen osavaluma-alueet ja virtaussuunta nykytilassa

Maa- ja metsätalous

Kaava-alue on pääosin metsätalousaluetta. Myös kaava-alueen lähiympäristö jatkuu metsäisenä. Kaava-alueen keskellä sekä itä- ja pohjoispuolella on pieniä viljeltyjä peltoalueita.

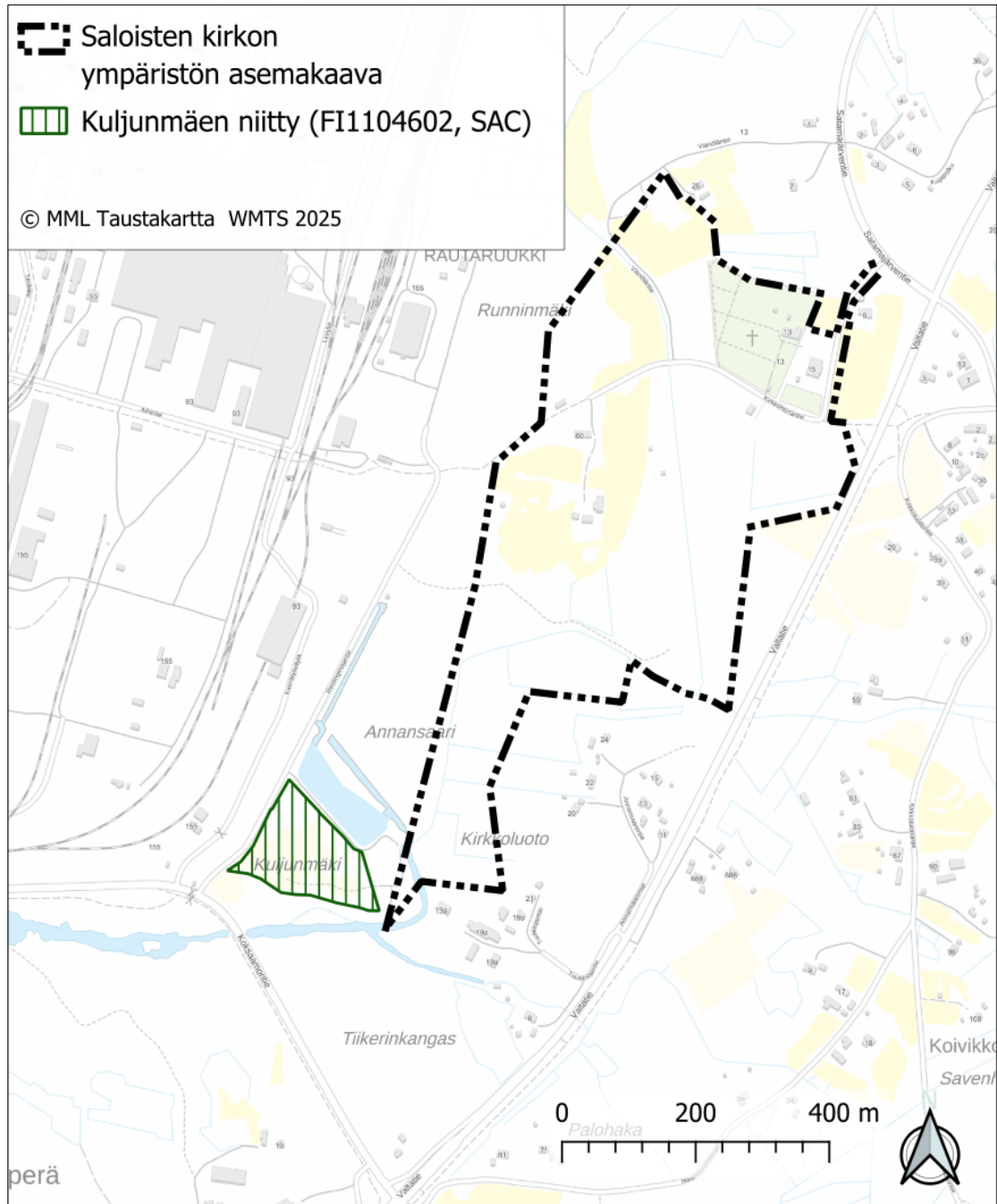

Kuva 15 Suunnittelun alueen (valkoinen katkoviiva) nykyinen maankäyttö. (MML, 2025)

Luonnonsuojelu

Suunnittelun alueella ei ole suojeltuja alueita. Suunnittelun aluetta lähin Natura-alue on Kuljunmäen niitty (FI1104602, SAC), jonne etäisyys on kaava-alueen etelärajalta noin 20 metriä. Kuljunmäen niityltä löytyvät perinnemaisematyypit ovat ketoa ja niittyä, jonka kasvistollisesti arvokkain osa on harvinainen mäkikauran vallitsema keto. Alueen suojelu kohdistuu Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt ja Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet -luontotyyppeihin. Lampaat laiduntavat alueella.

Raahen saaristo Natura-alue (FI1104600, SAC/SPA) sijaitsee noin 3 kilometrin länteen selvitysalueesta.

Kuva 16 Lähin suojelualue on Kuljunmäen niitty (FI1104602, SAC).

1.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne

Asemakaava-alue on osittain hautausmaa-alue, kirkollisten rakennusten aluetta ja osittain rakentamatonta maa- ja metsätalousaluetta. Alueella sijaitsee Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukaan yksi asuinrakennus. Asuinrakennus sijaitsee vanhan pappilan kiinteistön luoteisosassa. Asuinrakennus on vanha kirkkoherran asunto, joka on nykyisin tyhjiällä. Rakennuksessa on todettu sisäilmaongelmia ja se tarkoitetaan purkaa lähitulevaisuudessa. Valtatie 8 länsipuolelle sijoittuva kaava-alue

rajautuu pohjoisessa kahteen, ja etelässä kolmeen asuinkiinteistöön. SSAB:n terästehdas sijaitsee kaava-alueen länsipuolella.

Kaupunki-/ taajamakuva

Taajamarakenne on SSAB:n tehtaan läheisyydessä valtatie 8 länsipuolella melko väljää. Valtatiellä 8 taajamakuva on kaava-alueen kohdalla melko metsäistä tien molemmin puolin. Valtatien lähialueen kaupunkikuva on pääosin hyvin tavanomaista metsäistä valtatieympäristöä. Kaava-alueen kohdalla Kirkkoherrantien alikulun kohdalla molemmin puolin valtatieta avautuu pieniä peltoalueita sekä rakennettuja pihapiirejä. Valtatien itäpuolella Kirkkoluodontiellä sijaitsee vanhoja maatilojen talouskeskuksia ja vuosituhanen vaihteessa rakennettu K-Market Saloinen. Valtatien länsipuolella asemakaava-alueella näkyy merkittävänä kaupunkikuvallisina maamerkkeinä vuonna 1932 rakennettu Saloisten kirkko ja kellotapuli 1700-luvun lopulta. Raahen keskustaan päin kuljettaessa kellotapuli jää pian lähes kokonaan Saloisten seurakuntakodin taakse piiloon. Saloisten seurakuntakodin alkuperäinen osa on valmistunut 1968 ja laajennusosa 2007.

Asemakaava-alueella sijaitsee kirkon, kellotapulien ja seurakuntakodin sekä kirkon mailla olevan uuden varastorakennuksen lisäksi vanha pappila vuodelta 1816, pappilan renkitupa vuodelta 1799 ja samalla kiinteistöllä sijaitseva kirkkoherran asuintalo vuodelta 1974. Hautausmaalla sijaitsee lisäksi vanha luuhuone ja ruumishuone. Näiden rakennusten lisäksi kaava-alueen keskiosassa sijaitsee muutamia vanhoja maatalouteen liittyviä latoja/aittoja.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole käytössä olevia asuntoja. Suunnittelualan etelä- ja itäpuolella on maaseutumaisista asutusta. Tiheämmäksi asutus muuttuu Saloisissa/Hannulankaan taajamassa, Tarpiossa ja Honganpalon alueella noin kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta. Kaava-alueella on asumaton vuonna 1974 rakennettu kirkkoherran asunto, joka on ollut pitkään tyhjillään. Rakennuksessa on todettu sisäilmaongelmia ja se on tarkoitus purkaa. Rakennus edustaa tyypillistä 1970-luvun arkkitehtuuria. Julkisivut ovat vaalean keltaista tiiltä ja siinä on loiva aumakatto. Sokkeli, puuosat sekä ikkunat ja ovet on maalattu ruskeaksi. Katemateriaalina aaltokuvioitu mineriittilevy. Etelän suuntaan rakennuksessa on koko julkisivun pituinen pitkä ulkoterassi.

Kuva 17 Kirkkoherran asunto kuvattu etu- ja takapuolelta (FCG,2025).

Saloisten seurakuntakoti

Kirkon viereen, sen kaakkoispuolelle sijoittuu, Saloisten seurakuntakoti. Sen alkuperäinen osa on valmistunut vuonna 1968. Rakennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Esko Laitinen & co. Laajennusosa valmistui v. 2007, suunnittelijana toimi Arktes Oy, arkkitehti Paavo Karjalainen.

Kohteella on historiallista todistusarvoa 1960-luvulla valmistuneena seurakuntakotina. Ajanjaksolla rakennettiin runsaasti seurakuntakoteja, joten rakennustyyppi on yleinen Suomessa. Osittain rakennustyyppi on harvinaistumassa, koska seurakuntakoteja ja -keskuksia on jäänyt tyhjilleen väestörakenteen muutoksen tai rakennusteknisten ongelmien takia. Kohteen rakennushistorialliset arvot jäävät vähäisiksi. Rakennus on saanut nykyasunsa 2000-luvulla ja nuoren iän takia rakennushistoriallista arvoa on vaikea määrittää. Alkuperäiseen 1960-luvun rakennusosaan liittyvät arvot on menetetty laajennuksen ja peruskorjauksen myötä, joka on muuttanut merkittävästi rakennuksen ulkoasua.

Historiallista arvoa kohteella on 1960-luvulla valmistuneena seurakuntakotina, joka edelleen on alkuperäisessä käytössä. Rakennus ilmentää seurakunnan toimintaa 1960-luvulta nykypäivään.

Kohteen taiteelliset ja visuaaliset arvot jäävät vähäisiksi. Ulkoasultaan se on tavanomaista 2000-luvun julkista rakentamista. Nykyisessä ulkoasussaan rakennus sopeutuu väriykseltään viereisen kirkon ulkoasuun, mikä ilmentää 2000-luvun täydennysrakentamiselle tyypillistä tavoitetta sopeutua lähistön arvokohteiden arkkitehtuuriin. Suhteessa kirkkorakennukseen seurakuntakoti on kuitenkin massiivinen. Kohde rikkoee Saloisten kirkon yhteyttä avoimeen peltomaisemaan ja on osin näköesteenä Valtieltä kohti kirkkoa.

Kuva 18 Saloisten seurakuntakodin (vasemmalla) ja kirkon (oikealla) itäjulkisivut. Seurakuntakodin laajennus sijoittuu alkuperäisen rakennusosan ja kirkon väliin. (FCG, 20025)

Kuva 19 Seurakuntakodin etelä- ja itäjulkisivua. Seurakuntakodin eteläosa kuuluu vuonna 1968 valmistuneeseen rakennusosaan. Lasimaalauksin koristeltujen ikkunoiden ja massoitellun perusteella on hahmotettavissa, että seurakuntasali sijoittuu muusta julkisivusta hieman ulko-nevaan, korkeampaan rakennusosaan. (FCG, 20025)

Alueen muut rakennukset on kuvattu selostuksen kohdassa ”rakennettu kulttuuriympäristö”.

Palvelut

Suunnittelualueelle ei sijoitu kirkon ja seurakuntakodin palveluiden lisäksi muita julkisia palveluita. Raahen keskusta toimintoineen sijaitsee noin 3 kilometrin ja Saloisten koulu noin 1 km etäisyydellä suunnittelualueesta. Suunnittelualueen ympäristössä harjoitetaan maa- ja metsätaloutta, jolloin yksittäisiä työntekijöitä saattaa satunnaisesti työskennellä suunnittelualueella. K-Market Saloisen palvelut sijaitsevat valtatie 8 itäpuolella, noin 400 metrin päässä kirkosta tieyhteyksiä pitkin mitattuna.

Virkistys

Suunnittelualueen viheralueet ovat on pääosin talousmetsää, joita ei ole erityisesti suunnattu virkistyskäyttöön. Alueella sijaitse Raahen muinaispolku, joka on neljän kyläyhdistyksen yhteishankkeena toteutettu kylien välinen polku- ja retkeilyreitistö. Reitistön yhteydessä esitellään alueella olevia lukuisia kiviaudelta rautakaudelle ulottuvia muinaisjäänteitä ja -kohteita. Muinaispolkuhankkeella halutaan saada alueen luontoarvot, luonnon arvokohteet sekä kulttuuriperintökohteet kuntalaisten ja matkailijoiden tietoisuuteen ja saavutettavaksi. Samalla se tarjoaa kuntalaisille ja matkailijoille oivan vaellusreitistön, jossa on mahdollisuus kulkea sekä jalkaisin että pyörällä.

Kuva 20 Muinaispolun opastetaulu Saloisten kirkon alueella.

Suunnittelualueutta lähimmät virkistyspaikat ovat alueen itä ja eteläpuolella kulkeva, lähimmillään noin yhden kilometrin etäisyydelle sijoittuva Ketunperäntie - Haapajoki latu sekä suunnittelualueen eteläpuolelle noin kahden kilometrin etäisyydelle sijoittuva Salmikarvon venesatama.

Työpaikat, elinkeinotoiminta

Alueella työskentelee Raahen seurakunnan kirkon, seurakuntakodin ja hautausmaan toimintaan liittyviä työntekijöitä.

Suunnittelualueen läheisyydessä on SSAB:n terästehtaan lisäksi vain vähän muuta teollista toimintaa. SSAB Europe Oy:n Raahen tehtaalla on tällä hetkellä noin 2 600 työpaikkaa. K-Market Saloinen työllistää muutamia ihmisiä.

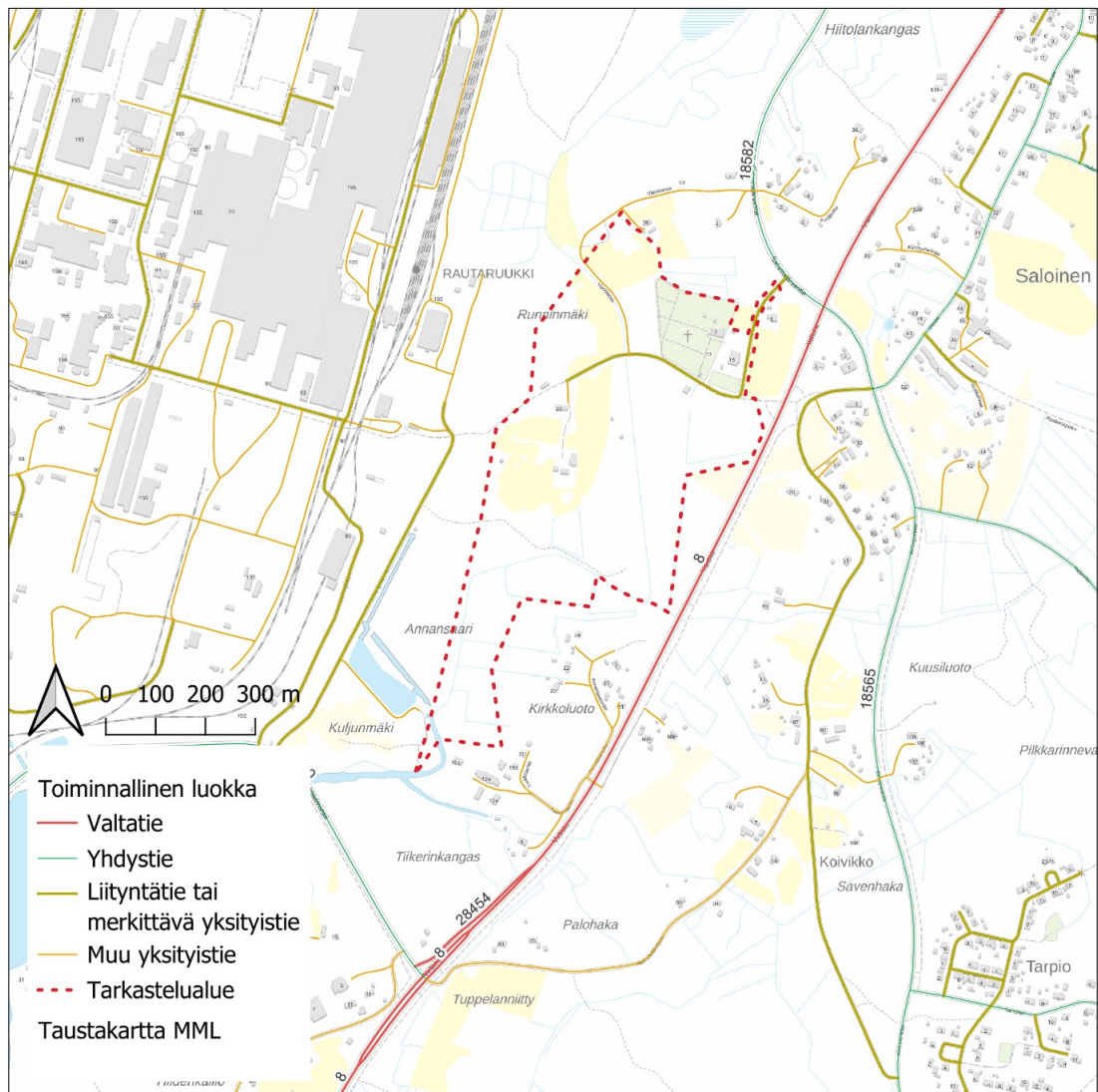
Liikenne

Kaavatyön yhteydessä suunnittelualueelle on laadittu Saloisten seurakunnan hautausmaan asemakaavan liikenneselvitys (FCG 2025). Liikenneselvitys on kaavaselvityksen liitteenä. Nykytilan tarkasteluun sisältyy liikenneverkon ja sen kattavuuden kuvaus sekä liikenteen toimivuuden että liikenneturvallisuuden tarkastelu. Selvityksessä kuvataan myös alueen nykyinen maankäyttö sekä uuden asemakaavan tavoitteleva maankäyttö. Valtatie 8 sijaitsee kaava-alueen itäpuolella, kaavarajauksen ulkopuolella. Asemakaavan suunnittelualueella on noin 1000 metriä yksityistietä.

Liikenneverkko

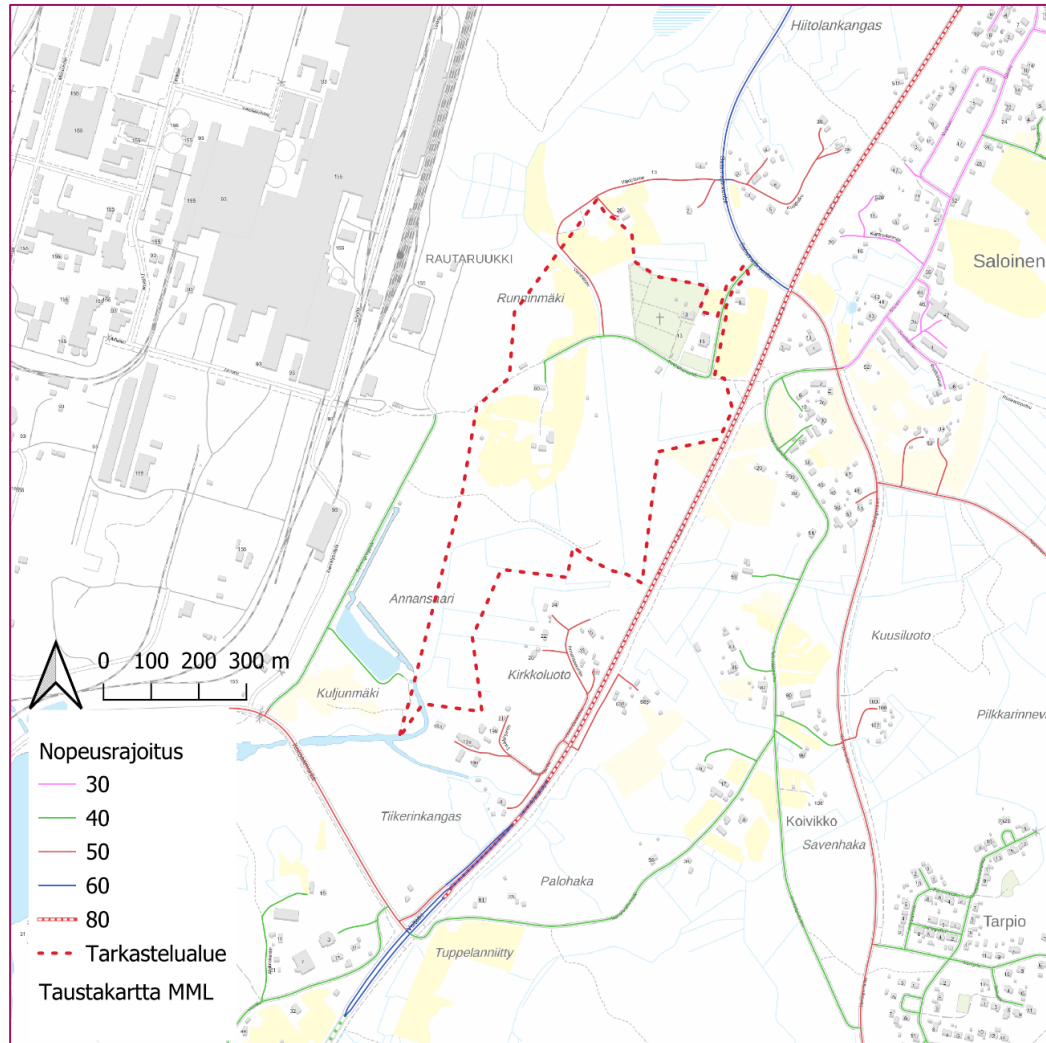
Tarkastelualue yhdistyy muuhun tieverkkoon Kirkkoherrantien kautta, joka on yksityistie. Kirkkoherrantie yhdistyy tieverkkoon yhdystien 18582 (Satamajärventie), yhdystien 18565 (Ketunperäntie) ja Valtatien 8 liittymän läheisyydessä. Valtatie 8 alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittävä tie, joka on maanteiden pääväylä sekä osa TEN-T-verkkoa.

Alueen sisällä kulkee Kirkkoherrantien lisäksi toinen yksityistie, Väinöläntie. Tarkastelualueen keskiosassa sijaitsee vanha pappila, jolle kulkee nimeämätön yksityistie. Alueen tieverkoston pääväylät ovat valaistuja sekä asfalttipäällysteisiä teitä.

Kuva 21 Väylien toiminnalliset luokat. Liikenneselvityksessä liikenneverkkoa on tarkasteltu asema-kaava-alueetta laajempänä kokonaisuutena. Musta viiva kuvaa osayleiskaavan rajausta.

Pääasiallisesti nopeusrajoitukset tieverkolla vaihtelevat 50–60 km/h välillä maanteillä ja 30–40 km/h välillä yksityisteillä ja tonttikaduilla. Valtatien 8 nopeusrajoitus suunnittelualueen kohdalla on 80 km/h.

Kuva 22 Nopeusrajoitukset tarkastelualueella.

Nykyiset liikennemäärät

Alueen pääväylällä, valtatiellä 8, keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät ovat Satamajärventien ja Ketunperäntien liittymästä etelään noin 5 700 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on noin 7 %, ja liittymästä pohjoiseen noin 6 400 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaan liikenteen osuus on noin 9 %. Yhdystien 18582 (Satamajärventie) keskimääräinen vuorokausiliikenne on noin 1 600 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on noin 6 %. Yhdystien 18565 (Ketunperäntie) liikennemäärä on noin 610 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskasta liikennettä on vain noin 2 %.

Kuva 23 Keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät vuonna 2023. Musta viiva kuvaa osayleiskaavan rajausta.

Liikenne-ennuste

Vuonna 2024 päivitettyjen valtakunnallisten liikenne-ennusteiden yhteydessä on tuotettu kasvukertoimia eri maakuntien ja eri toiminnallisen luokan teiden liikenne-ennusteista eri tarkasteluvuosille. Näiden kertoimien avulla on laskettu liikenne-ennusteet tarkastelualueen ympäristön merkittävimmille väylille vuonna 2040. Tässä käytetyt kasvukertoimet ovat Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan laskettuja kertoimia valta- teille ja yhdysteille. Käytetyt kasvukertoimet on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1 Valtakunnallisten liikenne-ennusteiden kertoimet, Pohjois-Pohjanmaa, tarkasteluvuosi 2040. Lähde: Traficom 2024

	Kevyet ajoneuvot	Raskaan liikenteen suorite
Valtatiet	1,201	1,089
Yhdystiet	1,040	1,068

Liikenne-ennusteiden tuloksia on esitetty taulukossa 2. Liikenne-ennusteet on laadittu maakuntakohtaisesti, joten todelliset paikalliset liikennemäärät tulevaisuudessa voivat erota ennusteista. On kuitenkin hyvin todennäköistä, että liikennemäärät alueella kasvavat, sillä alue sijaitsee merkittävän valtakunnallisen pääväylän sekä merkittävän satama- ja tehdasalueen välittömässä läheisyydessä. Tämän takia erityisesti raskaan liikenteen kohdalla voidaan nähdä ennusteita suurempaakin kasvua.

Taulukko 2 Liikenne-ennusteet lähialueen pääväylillä.

Tieosuus	Kokonaisliikennemäärä (KVL)	Raskaan liikenteen osuus (%)
Valtatie 8 pohjoiseen	7500	8,4 %
Valtatie 8 etelään	6900	6,5 %
Yhdystie 18582 (Satamajärventie)	1630	6,2 %
Yhdystien 18565 (Ketunperäntie)	630	2,0 %

Kävely- ja pyöräliikenne

Tarkastelualueelta kulkee kävelyn ja pyöräilyn väylät länsi-itäsuunnassa. Itäsuunnassa kävelyn ja pyöräilyn väylä alittaa valtatie 8, ja länsisuunnassa väylä yhdistyy SSAB:n tehdasalueelle ja sataman suuntaan. Tämä reitti on yksi merkittävistä kävelyn ja pyöräilyn reiteistä teollisuus- ja satama-alueelle. Tarkastelualueen lähialueella kulkee kävelyn ja pyöräilyn väylät yhdystien 18565 (Ketunperäntie) ja valtatie 8 varrella. Kävelyn ja pyöräilyn osalta yhteyspuutteena voidaan pitää tarkastelualueelta pohjoiseen puuttuvaa kävelyn ja pyöräilyn väylää valtatie 8 varrelta reilun kilometrin matkalta.

Joukkoliikenne

Tarkastelualueen läheisyydessä julkinen liikenne sijoittuu kävelyn ja pyöräilyn alikulun läheisyydessä valtatiellä 8 sijaitseville pysäkeille. Pysäkeiltä kulkee noin 7–8 vuoroa päivässä kumpaankin suuntaan.

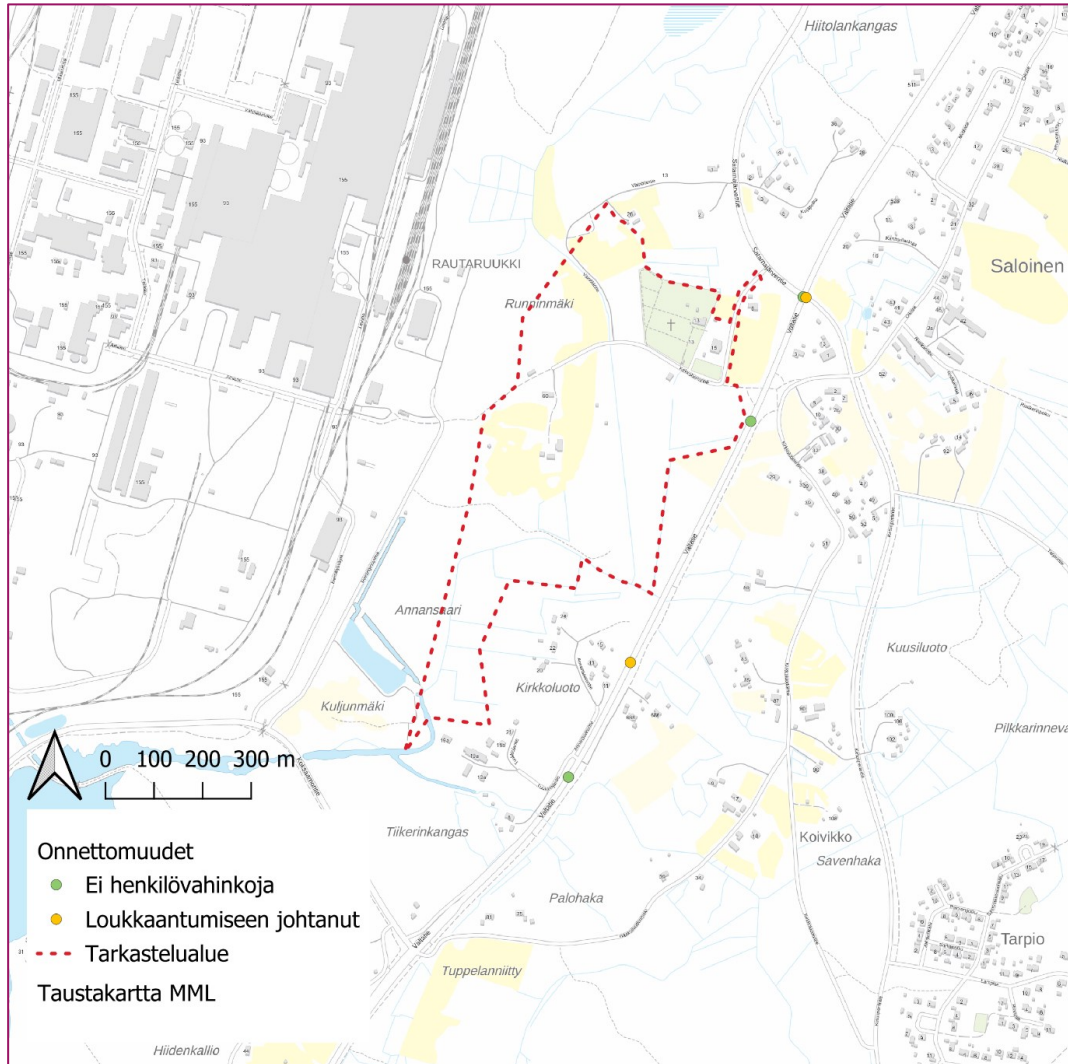
Raskas liikenne ja erikoiskuljetusreitti

Huomionarvoista on läheisen SSAB:n tehdasalueen ja Raahan sataman läheisyys, ja sinne johtava suurten erikoiskuljetusten tavoitetieverkkoon kuuluva erikoiskuljetusreitti, joka kulkee seututien 18582 (Satamajärventie) kautta. Raahan satama on merkittävä rahtisatama tuulivoimaloiden osille, jotka tulevat ajoittain aiheuttamaan poikkeuksia liikenteeseen. Erikoiskuljetusten lisäksi tieosuudella kulkeva muu raskas liikenne ei aiheuta merkittäviä ongelmia liikenteeseen.

Liikenneturvallisuus

Suunnittelualueen läheisyydessä on Väyläviraston tietojen mukaan viimeisen viiden vuoden aikana tapahtunut kaksi loukkaantumiseen johtanutta liikenneonnettomuutta

sekä kolme liikenneonnettomuutta, jotka eivät vaatineet henkilövahinkoja. Onnettomuudet ovat tapahtuneet valtatiellä 8. Tarkasteluvuosina ei tapahtunut kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet ovat olleet luokaltaan risteämisonnettomuus sekä kohtaamisonnettomuus. Onnettomuudet, jotka eivät johtaneet henkilövahinkoihin, olivat luokaltaan risteämisonnettomuus, hirtvionnettomuus sekä peräänajo-onnettomuus.

Kuva 24 Liikenne-onnettomuudet tarkastelualueella. Lähde: Väylävirasto 2025.

Uuden maankäytön tuottama liikenne

Uuden maankäytön tuottamaa liikennettä on arvioitu liikenneselvityksessä (FCG 2025) asiantuntija-arviona. Kaavaratkaisun merkittävimmät liikenteelliset vaikutukset liittyvät pysäköintipaikkojen määrän kasvattamiseen noin 20 asiakaspaikalla, sekä hautausmaan laajentamisen tuottamaan lisääntyvään liikenteeseen. Tulevaisuudessa on myös mahdollista, että pappilan rakennukset kunnostetaan, joka voisi osaltaan lisätä niiden käyttöastetta ja liikennettä, riippuen rakennusten käyttötarkoituksesta. Tämän lisäksi SSAB:n kaavaileman vallin rakentaminen tuottaa rakentamisenaikaista liikennettä.

Hautausmaan laajentamisen ja pysäköintialueen rakentamisen tuottama liikenne aiheuttaa kokonaisuudessaan vähäisiä vaikutuksia liikennemääriin. Liikennemäärät nousevat päivätasolla keskimäärin muutamia ajoneuvoja vuorokaudessa, mutta tapahtumien ja pyhäpäivien yhteydessä vaikutukset voivat olla enimmillään joitain kymmeniä ajoneuvoja vuorokaudessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Alueen historia

Saloisten (ent. Salo) seurakunnan historia juontaa myöhäiskeskiajalle saakka. Salo katosi kappeliseurakunnasta kirkkoherrakunnaksi eli kirkkopitäjäksi 1400-luvun alkuvuosina. Alkuun seurakunnan kirkko sijaitsi Kirkkoluodolla, joka oli pieni saari silloisen meren rannan äärellä hieman nykyistä kirkkoa etelämpänä. Puurakenteinen tukipilarikirkko siirrettiin kuitenkin vuonna 1622 Kirkkoluodolta nykyiselle Kirkonmäelle – syynä oli Salonlahden mataloituminen maankohoamisen vuoksi, minkä seurauksena vesireitti Kirkkoluodolle muuttui vaaralliseksi karien takia. Myös hautausmaan vanhin, nykyisen kirkon pohjoispuolella sijaitseva osa, ajoittuu 1600-luvulle.

1700-luvulla kirkko sai rinnalleen kellotapulin, kun uusklassistista puuarkkitehtuuria edustava kellotapuli rakennettiin vuonna 1786 kuningas Kustaa III:n luonnoksen pohjalta. Rakennustöitä johti kirkonrakentaja Jacob Rijf.

Saloisten pappilan historia ulottuu mahdollisesti kirkkopitäjäksi kohottamisen aikaan 1400-luvulle. Raahen-Salon kirkkoherrana 1757–73 toiminut Thomas Stenbäck mainitsee pitäjän historiaa käsittelevässä kirjassaan, että pappila olisi sijainnut samalla paikalla jo ennen ja jälkeen vuoden 1622 kirkon siirron (Näkymiä Saloisten pappilan pihapiiristä, 2013). 1600-luvun pappilasta ei kuitenkaan ole säilynyt nykypäivään kuin mahdollisesti kellarin kiviholvirakenteita; Lars Petterssonin *Templum Saloensen* (1987) mukaan vanha pappila paloi vuonna 1633. Lisäksi pappilan 1600-luvun pihapiiri tuhoutui isossa vihassa 1700-luvun alussa.

Varmuudella Saloisten pappilan tiedetään sijainneen nykyisellä paikallaan ainakin 1700-luvun puolivälistä asti, sillä osana pappilan kuvausta Stenbäck laati myös pappilan uuden asemapiirroksen vuonna 1758. 1700-luvun alkupuolella pappilan rakennuskanta oli päässyt papiston ja Salon talonpoikien välisen suuren kirkkoriidan aikana rapistumaan, ja korjaustarve oli ilmeinen (Levón, 1971). Stenbäckin aikana pappilassa suoritettiin laaja peruskorjaus, jonka myötä rakennuksia korjattiin, rakennettiin uudestaan ja osin myös siirrettiin uusille paikoille. Esimerkiksi vanhan, pahoin rapistuneen kaupunginrakennuksen tilalla rakennettiin uusi kaupunginrakennus miespihan eteläisivulle. Samoin pappilaan rakennettiin sauna, kun entinen kylpemiseen käytetty pirtti oli tuhoutunut tulipalossa. Samalla myös karjapiha siirrettiin asemapiirustuksessa esitetylle paikalle miespihan eli asuin- ja apurakennusten länsipuolella.

Saloisten vanha keskiaikainen kirkko, kellotapuli ja hautausmaa säilyivät käytössä läpi 1800-luvun. Myös ympäröivän alueen luonne pelto- ja metsämaisemana säilyi pitkälti samanlaisena 1700-luvulta 1900-luvun puoliväliin saakka. Kellotapuli koki osittaisen muodonmuutoksen, kun sitä todennäköisesti jo 1820-luvulla korotettiin nostamalla se jalustalle. Samalla aiemmin avointa tilaa ollut tapuli laudoitettiin ja siihen lisättiin kellojen ääniluukut.

1800-luvulla osa pappilan rakennuksista järjestettiin uusille paikoille: aiemman pitäjänrakennuksen paikalle rakennettiin pitkä aitta ja miespihan itälaidalla luhtiaitan tilalle nykyinen pappilan päärakennus joko 1812 tai 1816. Uusi pirttirakennus pystytettiin myös aiemman leivintuparivin paikalle.

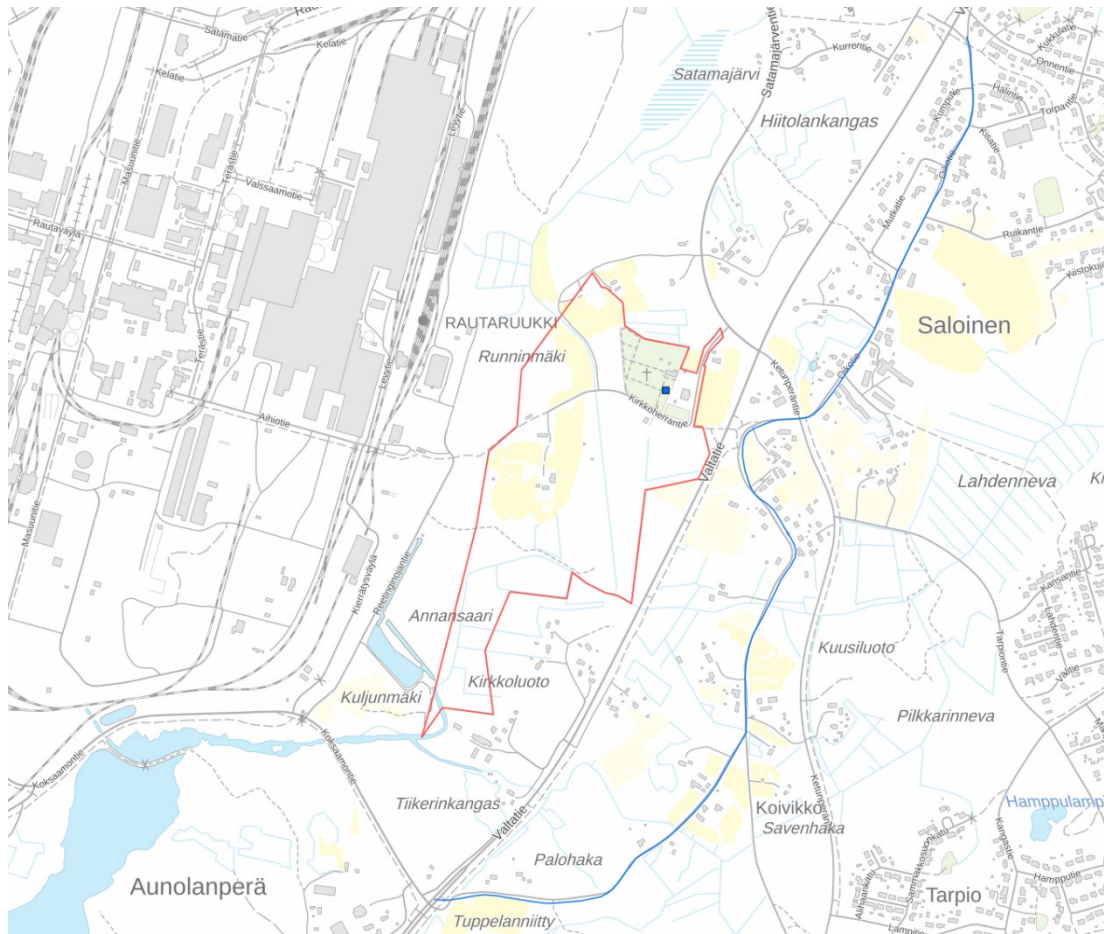
Saloisten kirkonmäen alue koki merkittävän muodonmuutoksen 1930-luvun alussa, sillä vanha keskiaikainen puukirkko paloi maan tasalle kesken loppiaisen jumalanpalveluksen vuonna 1930. Keskiaikainen irtaimisto, mm. 1400- ja 1500-luvulta peräisin olevat alttarikaappi, puuveistokset ja krusifiksi säästyivät palolta. Uusi, aiempaa suurempi tiilirakenteinen pitkäkirkko rakennettiin vuonna 1932 vanhan kirkon paikalle. Kirkko on rakennusmestari J. Karvosen suunnittelema.

Myös hautausmaa-alueeseen rakennuskantaan kohdistui muutoksia 1900-luvulla: Ensimmäinen hautausmaalle valmistui 1930-luvulla ruumishuone. Myöhemmin toisen maailmansodan aikana hautausmaalla järjestettiin tilaa sankarihauta-alue. Sankarihaudat sijaitsevat heti kirkkotarhan pääportista sisään astuttaessa oikealla. Sankarihaudalla on kuvanveistäjä Ensio Seppäsen vuonna 1971 toteuttama sankarimuistomerkki ”Sotilaan rukous”, joka paljastettiin Saloisten uuden kirkon 40-vuotisjuhlassa 20.8.1972.

Suomen metalliteollisuus kehittyi osittain sotakorvausten vuoksi nopeasti 1960-lukua kohden. Siihen vaikuttivat tekniikan kehittyminen sekä työntekijöiden osaamisen kasvu sotakorvausteollisuuden seurauksena. Sotakorvaukset veivät valtaosan Suomessa tuotetusta raudasta ja teräksestä, minkä vuoksi valtio halusi kasvattaa rauta- ja terästuotantoa. Ensimmäinen valtio perusti vuonna 1950 Otanmäen kaivosyhtiön, jonka yhteyteen suunniteltiin terästehdasta. Hanke ei toteutunut, vaan johti Rautaruukki Oy:n perustamiseen ja terästehtaan sijoittamiseen Raahen, entisen Saloisten sataman ja markkinapaikan lähiympäristöön 1960-luvulla.

Saloisten seurakuntakodin alkuperäinen osa on valmistunut vuonna 1968. Alkuperäisen rakennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Esko Laitinen & co. Rakennusta laajennettiin 2000-luvun alussa (2007). Laajennuksen suunnittelijana toimi Arktes Oy ja arkkitehtina Paavo Karjalainen.

Selvitysalueella sijaitsee yksi valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY 2009), *Saloisten kellotapuli*. Alueen itäpuolella kulkee usean kunnan alueelle ulottuva RKY 2009-kohde, *Pohjanmaan rantatie*.

Kuva 25: Selvitysalue (punainen raja) ja RKY-kohteet. Sinisellä pisteellä merkitty Saloisten kellotapuli ja sinisellä viivalla Pohjanmaan rantatie. Lähde: Paikkatietoikkuna.

Saloisten kellotapuli

Vuonna 1786 rakennettu Saloisten kellotapuli on uusklassillisen puuarkkitehtuurin tunnettu ja tunnustettu erikoisuus. Saloisten tapulin lähtökohtana oli kuningas Kustaa III:n omakätinen piirros, jonka pohjalta yli-intendentinvirastossa laadittiin lopullinen piirustus 1785. Tapuli läpikäytävineen rakennettiin Jacob Rijfin johdolla seuraavana vuonna.

Pohjaltaan neliönmuotoinen tapuli on rakennettu korkean läpikäytävän päälle silloisen kirkkotarhan hirsiaidan yhteyteen. Tapulin kulmissa ilman kapiteeleja olevat neliömäiset kulmapilarit ja ääniaukkojen molemmin puolin kanneloidut doorilaiset pylväät sekä niiden varassa lepäävä palkisto ja laakea vesikatto, jota triglyyfit ja mutulit korostavat voimakkaasti.

Tapulia uudistettiin 1800-luvulla, jolloin pohjaa suurennettiin ja nostettiin jalustalle. Samalla tapulista tehtiin umpinainen; alkujaan se oli avointa tilaa. (Suunnittelukeskus Oy, 2006) Laudoitus ja kellojen ääniluukut lisättiin todennäköisesti 1820-luvulla.

Kuva 26 Saloisten kellotapuli ja taustalla Saloisten kirkko (FCG, 2025)

Pohjois-Pohjanmaan rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi on nostettu *Saloisten kirkonmäki*, jolle sijoittuvat valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) *Saloisten kellotapuli* sekä maakunnallisesti arvokkaat kohteet, *Saloisten kirkko*, *Saloisten kirkkopuisto* sekä *Saloisten pappila*.

Selvityksessä alueen arvoja on kuvattu seuraavasti: *”Saloisten kirkonmäki on arvokas ja idyllinen, eri-ikäisistä kirkollisista rakennuksista muodostuva kokonaisuus, joka kertoo seurakunnan pitkästä historiasta. Aluekokonaisuuteen kuuluvat Saloisten kirkkoja pappilarakennukset. Kirkkoa ympäröivä kirkkopuisto sekä kirkkopuistoa ja pappilan pihapiiriä ympäröivät pienialaiset viljelysalueet ovat olennainen osa miljöökokonaisuutta.*

Saloisten kirkko

Vanha keskiaikainen puukirkko paloi kokonaan vuonna 1930. Keskiaikainen irtaimisto, mm. 1400- ja 1500-luvulta peräisin olevat alttarikaappi, puuveistokset ja krusifiksi säästyivät palolta. Uusi, aiempaa suurempi tiilirakenteinen pitkäkirkko ra-

kennettiin vuonna 1932 vanhan kirkon paikalle. Kirkko on rakennusmestari J. Karvo-
sen suunnittelema. Kirkko ja siihen liittyvät rakennukset ovat on osa maakunnallisesti
merkittävää Saloisten kirkonmäen kulttuuriympäristöä.

Kuva 27 Kirkko kuvattuna etelästä. Kirkon edessä sijaitsee sankarimuistomerkki. (FCG 2025).

Saloisten kirkonmäen maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäris-
töön kuuluu tapulin, Saloisten kirkon ja pappilan lisäksi Saloisten kirkkopuisto. Kirkko-
puiston merkittävään rakennuskantaan kuuluu vanha hirsirakenteinen luuhuone sekä
nykyisen kirkon kanssa samoihin aikoihin valmistunut ja samaa arkkitehtonista tyyliä
edustava ruumishuone, jotka muodostavat edustavan kokonaisuuden.

Kuva 28 Vaaleaksi rapattu ruumishuone on rakennettu 1930-luvulla samaan tyyliin kuin itse kirkkokin. (FCG 2025).

Kuva 29 Luuhuone on rakennettu viimeistään 1800-luvun loppupuolella (FCG 2025).

Kirkkolain mukaan kaikki ennen vuotta 1917 rakennetut evankelis-luterilaiset kirkolliset rakennukset kiinteine sisustuksineen ja taideteoksineen ovat suojeltuja. Kirkkojen lisäksi kirkollisiin rakennuksiin kuuluvat kellotapulit ja hautakappelit, samoin kuin siunauskappelit ja muut hautausmaalla olevat niihin rinnastettavat rakennukset. Kirkkolain suojelusäännöksiä sovelletaan myös kirkkopihaan, sen ja hautausmaan aitaan ja porttiin sekä sankarihautausmaahan. Koska Saloisten kirkko ja ruumishuone on rakennettu vasta 1930-luvulla, ne eivät ole suoraan kirkkolailla suojeltuja rakennuksia. Suojelu koskee kellotapulia ja luuhuonetta sekä kirkkopihaa ja hautausmaata rakenteineen.

Pappilan rakennukset

Nykyinen pappilan päärakennus on rakennettu ilmeisesti vuonna 1812 tai 1816. Stenbäckin asemapiirrokseen vuodelta 1758 sitä ei ole merkitty, vaan paikalla on luhtiaita. Päärakennuksen julkisivuihin on kohdistunut 1900-luvulla muutoksia, sillä keskuslämmitykseen siirryttäessä suuremmalle kuistille on rakennettu kookas piippu ja vanhat savupiiput on purettu pois. Päärakennuksen länsisivulla ollut pienempi kuisti on purettu vuoteen 1993 mennessä.

Kuva 30 Saloisten pappilan päärakennus kuvattuna lounaasta. Umpikuistin suuri tiilipiippu on rakennettu jälkikäteen (FCG 2025).

Renkitupa

Vanhin pappilan nykyisistä rakennuksista on keltaiseksi maalattu renkitupa, joka lie-
nee pystytetty noin 1760 tai 1799. Renkituvan ajoitus perustuu Thomas Stenbackin
asemapiirustukseen vuodelta 1758, jossa rakennusta ei vielä ole, mutta jossa sille on
jo varattu paikka miespihan etelälaidalla. Paikka on sama, jossa renkitupa eli alun pe-
rin kaupunginrakennuksena tunnettu rakennus nykyisin sijaitsee. (Pappilan rakennus-
historiaa). Nykyisen empire-tyylisen ulkoasunsa rakennus on saanut 1800-luvulla.

Kuva 31 Renkitupa kuvattuna pohjoisesta (FCG 2025).

Kellari

Pappilan pihapiirissä on maakellari. Osa alkujaan kiviholvatun kellarin rakenteista on mahdollisesti peräisin 1700-luvulta tai varhaisemmalta ajalta. Kellarin holvi on romahtanut ja siihen on valettu myöhemmin uusi katto. Kivirakenteiden suojaksi on rakennettu maanpäällä näkyvä puurakenteinen harjakattorakennelma.

Kuva 32 Kellari kuvattuna lännestä päin. Taustalla näkyy renkitupa (FCG 2025).

Riihi

Kirkkoherrantien pohjoispuolelle sijaitseva riihi on viimeistään 1800-luvulta. Riihi sijaitsee pappilaan kääntyvän kujan tienoilla, risteyksen toisella puolen. Riihi on kuitenkin hyvin samankaltainen kuin 1758 piirroksen riihi ja sijaitsee liki samoilla sijoilla, joten sen ajoitukseen liittyy epävarmuutta. Riihen takaseinän hirsissä näkyy siirtomerkkejä.

Kuva 33 Pappilan riihi kuvattuna pohjoisesta. Etualalla näkyy Kirkkoherrantietä, jonka varrella riihi sijaitsee (FCG 2025).

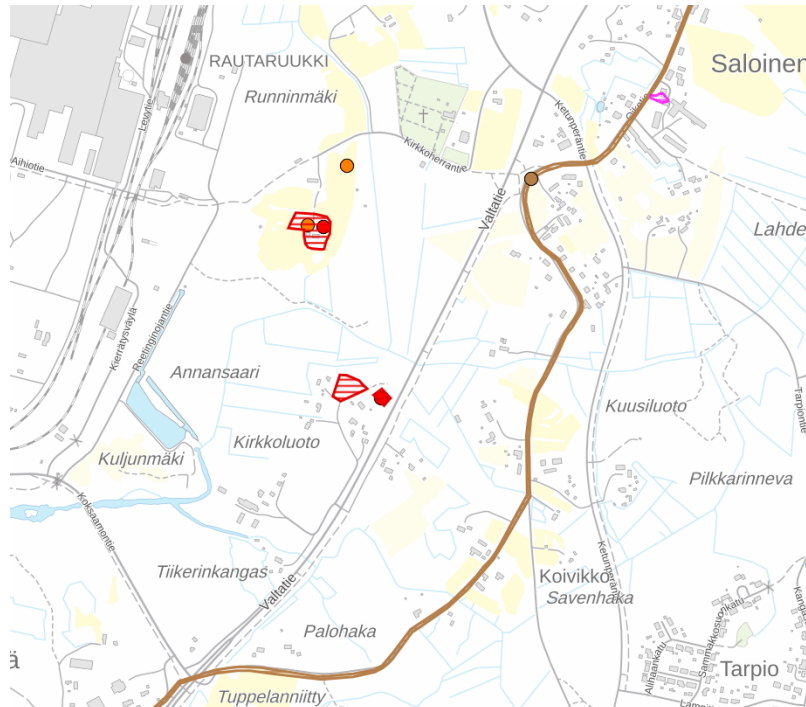
Pappilan peltoaukean reunalla on säilynyt kaksi viimeistään 1900-luvun alkupuoliselta olevaa latoa sekä entinen varastorakennus, joka rakennustapansa perusteella 1900-luvun puolivälistä.

Kuva 34 Pappilan peltoaukean eteläreunan lato kuvattuna luoteesta sekä varastorakennus kuvattuna lounaasta. (FCG 2025).

Muinaismuistot

Kaava-aluetta on osin inventoitu SSAB:n tehdasalueen inventoinnissa vuonna 2022 (Mikroliitti Oy) ja SSAB:n voimajohtohankkeen yhteydessä vuonna 2022 (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu). Suunnittelualueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös Saloisten pappila (Mikkellä) (kohdetunnus 1000046045), joka on historiallinen pappilan paikka. Lisäksi alueella sijaitsee historiallisten esineiden löytöpaikat Vanhan pappilan pelto (1000046703, sinetti- tai kuvasormus) ja Saloisten pappila (Mikkellä) 2 (1000053562, hopeinen nappi).

Kuva 35 Suunnittelualueen lähiympäristön arkeologiset kohteet. Punaiset merkinnät kuvaavat kiinteitä muinaisjäänöksiä, ruskeat muita kulttuuriperintökohteita ja oranssit löytöpaikkoja. (Museoviraston karttapalvelu, 2025)

Saloisten vanha kirkko rakennettiin 1490-luvun lopulla Kirkkoluodolle, ja kirkko siirrettiin vuonna 1622 nykyiselle paikalleen. Saloisten pappilasta tiedetään, että sen kunnostustyöt aloitettiin isovihan jälkeen 1722 alkaen. Pihapiirin nykyisistä rakennuksista vanhin on peräisin vuodelta 1799.

Suojelullisesti autioituneet vanhojen pappiloiden paikat ovat muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, samoin edelleen käytössä olevien pappiloiden pihapiirissä sijaitsevat vanhat rakennusjäännökset.

Museon kaavan aloitusvaiheessa antaman lausunnon mukaisesti pappilan alueelle on tehty lokakuussa 2025 arkeologinen koekaivaus (Maanala Oy). Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, onko Raahen Saloisten vanhan pappilan alueella säilynyt vanhempia pappilaan liittyviä rakenteita tai kulttuurikerroksia eli voidaanko kohdetta pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä. Kenttätöitä paikalla tehtiin 27.–29.10.2025. Ensin alueelle kaivettiin käsin koekuoppia ja piha- ja peltoalueita tarkastettiin metallinilmaisimen avulla ilman mainittavia löytöjä. Koekuopista tehtyjä havaintoja hyödynnettiin koealojen sijainnin suunnittelussa. Koneavusteisesti avattiin yhteensä kahdeksan koealaa. Koealat 1–6 kaivettiin pappilan pihalle ja 7–8 pelloille (kuva 36 seuraavalla sivulla). Kaikilta alueilta tavattiin kulttuurikerroksia ja kivi- tai puurakenteita, paitsi alueelta 8, joka kaivettiin pihapiirin pohjoispuolelle.

Pihamaalla on paikoin hyvin vähän maakerroksia, joten rakenteet tulivat jo pintamaan poiston jälkeen esille, etenkin koealueilla 1, 2 ja 4. Koealue 1 sijaitsi päärakennuksen eteläpuolella. Paikalta dokumentoitiin nokikerros sekä joitain kiviä, mahdollisesti jäänteinä rakenteesta.

Koeala 2 sijaitsi vanhan kellarin pohjoispuolella pihan lounaisosassa. Paikalta dokumentoitiin kokonaan hiiltyneistä itä-länsisuuntaisista puista koostuva rakenne. Rakenne jätettiin eheäksi. Viimeinen paikalla sijainnut rakennus ns. Saloisten pirtti on siirretty alueelta pois, joten palaneet rakenteet liittyvät kohdalla tätä aiemmin sijainneeseen rakennukseen. Mihin rakennusvaiheeseen tarkalleen ei vielä käynyt selväksi.

Koeala 3 sijaitsi päärakennuksen pohjoispuolella. Paikalta havaittiin kivensekaista täyttökerrosta. Pihan puoleiselta reunalta havaittiin nokista kulttuurikerrosta. Pohjalta dokumentoitiin joitain syvempiä kaivantoja. Rakenteita kaivannosta ei havaittu.

Koeala 4 avattiin keskelle pihaa nykyään tontin eteläreunassa olevan ns. renkituvan eteen. Koko alueella oli pintamullan alla harmaa hiekkakerros ja tämän alla nokinen musta hiekkakerros. Aivan pohjalta tavattiin vielä orgaanisempi hiilensekainen raita. Aivan eteläpäästä dokumentoitiin kivirakenne, joka jätettiin paikalleen. Kivirakenteen ja nokikerroksen löydöt käsittivät yksinomaan luita ja 1500-luvun lopun rahoja ja ajoittuvat hyvin todennäköisesti tähän aikaan. Kohdalla ei ole 1758 kartalla ole rakennusta.

Koealue 5 sijaitsi koeojasta 3 länteen tontin karjapihan puoleisella reunalla. Itäpäässä oli ilmeisesti koeojan 3 tapaan täyttömaita. Ojasta dokumentoitiin yksi epämääräinen kiveys.

Koealue 6 kaivettiin koeojasta 2 pohjoiseen 1758 kartan mukaisen seuratuvan tai panimotuvan tienoille itä-länsisuuntaan. Alueelta tehtiin useita havaintoja rakenteista. Muun muassa pohjois-eteläsuuntaisia palamattomia puurakenteita dokumentoitiin

eri kohdista koeojaa. Lisäksi alueella oli muun muassa laaja mahdollisesti palaneen kiven kerros. Ainakin osa alueen kerroksista oli löytömateriaalin perusteella nuorempia, 1700-luvun jälkipuolelta tai 1800-luvulta.

Koeoja 7 kaivettiin päärakennuksen itäisivun myötäisesti peltoalueen reunaan. Pintaosissa oli noin päärakennuksen kohdalla tumma nokinen maakerros sekä hyvin runsaasti erikokoista kiveä. Mahdollisesti kohtaa on yritetty jossain vaiheessa kääntää, sillä kivet eivät näyttäneet muodostavan mitään selkeää rakennetta, vaan maa vaikutti sekoittuneelta. Koetutkimuksessa onnistuttiin pintamaan alta dokumentoimaan kahdesta kohtaa osittain palanut puurakenne sekä tähän liittyvää nokimaakerrosta ja mahdollisesti kivirakenteiden jäänteitä. Kerrokseen liittyi muita alueita enemmän löytömateriaalia esimerkiksi liitupiipun kappaleita. Rakennusjäänteet edeltävät nykyistä 1800-luvulla rakennettua päärakennusta, mutta niiden tarkkaa ikää ei voitu määrittää. Vuoden 1758 kartalla tällä kohtaa on luhtirakennus.

Koealue 8 pellolla ei sisältänyt rakenteita eikä sieltä saatu löytöjä.

Yhteenvedona koetutkimuksessa havaittiin eri puolilta pihaa vanhempia kulttuurikerroksia ja rakenteita. Havainnot ajoittuvat löytömateriaalin ja historiallisten lähteiden perusteella 1590–1800-luvulle. Paikka on erittäin hyvin säilynyt, sillä alueella ei ole juuri lainkaan modernia rakentamista tai kaivantoja vesijohtoa ja päärakennuksen lisäksi lukuun ottamatta. Mainittujen seikkojen perusteella kohdetta voidaan pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä. Tietojen mukaan pappila on voinut lisäksi olla paikalla jo keskiajalla 1400-luvulla. Tutkimuksessa keskityttiin lähes yksinomaan pappilan pihapiiriin. Esimerkiksi karjapihaa ei kokonaisuudessaan tutkittu. Se on historiallisten lähteiden perusteella otettu käyttöön vasta 1700-luvun puolivälissä ja alueella on vielä 1900-luvulla runsaasti rakennuskantaa.

Muinaisjäännösalueen raja on tehty pääosin koeojien havaintojen perusteella. Ete- läreunalla on hyödynnetty myös topografiaa, sillä maasto laskee tässä jyrkästi. Pihapiirin länsipuolista karjapihaa ehdotetaan myös laskettavaksi alueeseen. Perusteena on, että vaikka tämä on ajallisesti hieman nuorempi, se muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden pappilan ajallisesti monikerroksisen pihapiirin kanssa. Lisäksi erityisesti koeojasta 6 saatiin viitteitä, että karjapihalla on säilynyt ainakin jotain vanhempia rakenteita 1700–1800-luvulta.

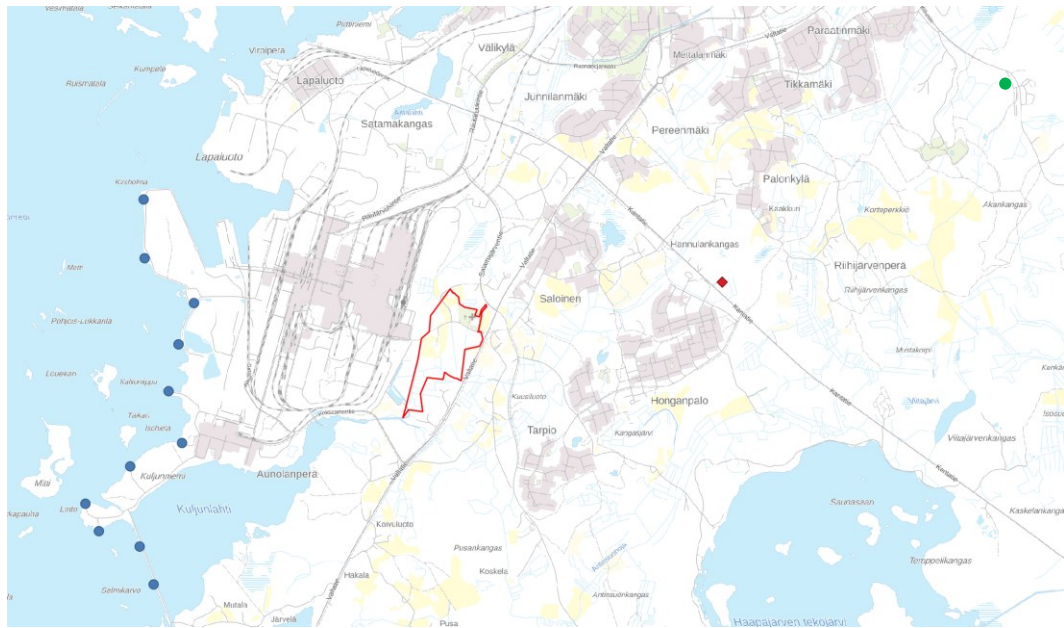

Kuva 36 Kaivausalueet. (Maanala OY, 2025)

Tekninen huolto

Suunnittelualueen lähistöllä ei ole tärkeää infrastruktuuria, kuten vesihuoltoon liittyviä rakennuksia. Lähin vesitorni, Saloisten vesitorni sijaitsee 2 km päässä suunnittelualueesta. Lähimmät energiantuotantoon tarkoitetut alueet sijaitsevat noin kahden kilometrin päässä suunnittelualueesta ja niillä toimii Raahen Tuulienergia Oy:n ja Suomen Hyötytuulen tuulivoimaloita. Lähin tuulivoimaloista sijaitsee Kuljunniemessä noin 2000 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Tuulivoimaloiden suurin nimellisteho on 3 MW ja kokonaiskorkeus noin 180 m. Raahen jäteasema sijaitsee noin 5 kilometrin päässä suunnittelualueesta koilliseen.

Kaava-alueen poikki kulkee maanalainen vesihuoltoputki ja sähkökaapeleita sekä puistomuuntamo.

Kuva 37 Merkittävät energia-, vesi- ja jätehuoltokohteet suunnittelualueen läheisyydessä. Sinisellä osoitettu SSAB:n tehtaan länsipuolella merenrannassa olevat tuulivoimalat, punaisella Saloisten vesitorni ja vihreällä Raahen jäteasema.

Erityistoiminnot

Kaava-alueen länsipuolella sijaitseva SSAB:n Raahen terästehdas on nykyisellään turvallisuusselvityslaitos. SSAB:n terästehdas, Air Liquide Finland Oy ja Raahen Voima Oy sijaitsevat välittömästi suunnittelualueen viereisellä tehdasalueella. Mahdolliset onnettomuustilanteet tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa. Suunnittelualue sijoittuu SSAB:n tehtaan konsultointivyöhykkeelle. Kaavoituksen ja rakentamisen yhteydessä on pyydettävä turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) ja pelastusviranomaisen lausunto.

Alueella toimii Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos, jonka lähin pelastusasema on Raahen paloasema, joka sijaitsee noin 3 km:n päässä suunnittelualueesta ja arvioitu saapumisaika on noin 5-10 minuuttia.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Kaava-alueen länsipuolella sijaitseva terästehdas sekä valtatie 8 aiheuttavat kaava-alueelle ympäristöhäiriöitä. Tehtaan ulkopuolelta on tullut kevään ja kesän 2021 aikana yhteydenottoja erityisesti meluun liittyen. Kesän 2021 aikana on toteutettu kysely, jolla kartoitettiin lisätietoja lähialueiden asukkaiden kokemuksista melusta ja sen laadusta. Vastauksissa korostuivat etenkin kierrätysterästerminaalien äänet, mutta muitakin äänilähteitä mainittiin, kuten aihoiden käsittely ja koneiden peruutussummerit. Lisäksi useissa vastauksissa mainittiin tehdasalueen tuottama jatkuva tasainen ääni. (SSAB Europe Oy 2021). Nykyisen toiminnan aiheuttama vuorokausimelutaso (LAeq, 24h) ei ylitä ympäristölupapäätöksen määräyksessä 49 annettua tasoa 55 dB. Vuorokausimelutaso on lähimpien asuinalueiden pihajänteillä määrätyn tasolla, kun huomioidaan melulaskennan epävarmuus. Mallinnuksen perusteella toiminnassa tapahtuvien muutosten takia ei aiheudu merkittävää meluhaittojen lisääntymistä. Käsiteltävän romun määrä tehtaalla lisääntyy, mutta lisääntyvä käsittely sijoittuu kauemmas asutuksesta kuin nykyinen kierrätysterästerminaalit.

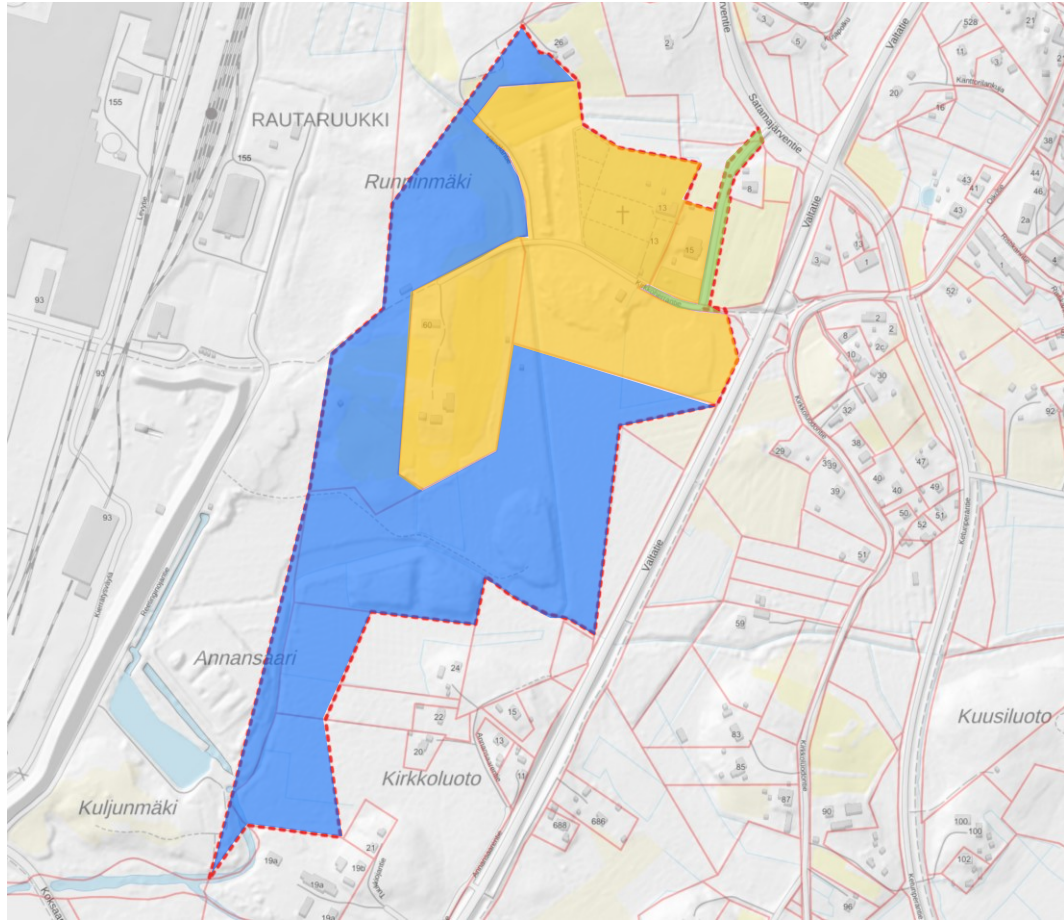
Raahen ilmanlaatua tarkkaillaan Pohjois-Pohjanmaan Lupa- ja valvontaviraston ja Raahen kaupungin kesken sovitun menettelyn mukaisesti. Raahen ilmanlaadun seurannan toteuttamisesta vastaa Raahen kaupunki ja ilmanlaaturaportit julkaistaan vuosittain. Merkittävimmät päästöjen aiheuttajat Raahen alueella ovat SSAB Europe Oy:n Raahen terästehdas, liikenne, energiantuotanto, yksittäiset metallialan pienyritykset ja kauempaa ilman kautta tuleva kaukokulkeuma. Paikallisesti merkittäviä päästöjä voi tapahtua myös kiinteistöissä tapahtuvasta pienpoltosta. Raahen ilmanlaatu 2021 -raportin mukaan ilmanlaatu oli hyvä Keskustan mittausasemalla 89,8 % vuodesta ja Lapaluodon mittausasemalla 88,6 % vuodesta. Ilmanlaatu oli hyvä tai tyydyttävä molemmilla mittausasemilla yli 97 % vuodesta. Tehdasalueen toimintojen muutosten myötä alueelta poistuu ympäristöä kuormittavaa toimintaa, joka vaikuttaa positiivisesti erityisesti ilmanlaatuun. Raahessa ilmanlaadun pitkän aikavälin kehitys seurattavien päästökomententtien osalta pääosin laskevaa.

Sosiaalinen ympäristö

Kaava-alueella ei ole virkistysalueita, ja kaava-alueella sijaitsee vain yksi asunto, joka ei ole asuttu. Ihmiset käyvät kuitenkin kaava-alueella kokoontumassa kirkossa ja seurakuntatalolla sekä vierailemassa hautausmaalla ja vanhan pappilan pihapiirissä, joten kaava-alueella on sosiaalista merkitystä ihmisille. Sosiaalista merkitystä lisää alueen pitkä ja merkittävä historia. Pappila on sijainnut samalla paikalla mahdollisesti keskiajalta saakka.

1.1.4 Maanomistus

Asemakaava-alue on suurimmaksi osaksi SSAB:n ja Raahen seurakunnan omistuksessa. Alueella sijaitseva Kirkkoherrantie on osittain yksityisen maanomistajan omistuksessa. SSAB omistaa alueesta n. 19,4 hehtaaria, ja Raahen seurakunta omistaa n. 12,4 hehtaaria. Noin 4700 m²:n kokoinen alue Kirkkoherrantiestä on yksityisessä omistuksessa (tiekunta, käyttöoikeusyksikkö 000-2020-K23416).

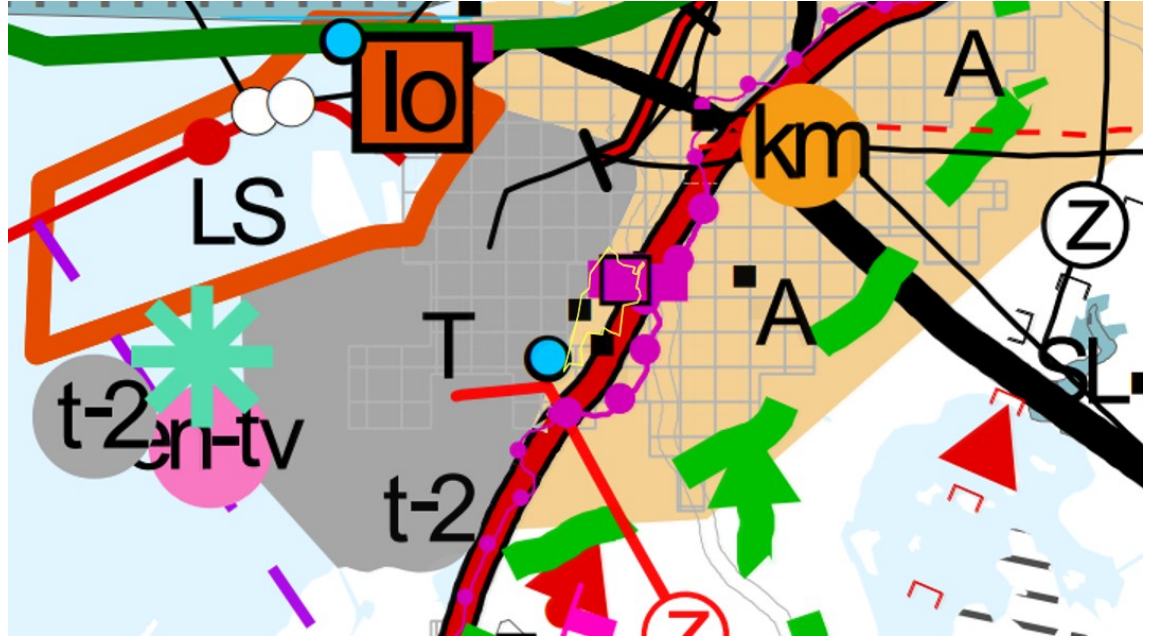

Kuva 38 Alueen maanomistustilanne 12.9.2025. Kartalle on osoitettu sinisellä SSAB:n maanomistus ja keltaisella Raahen seurakunnan maanomistus. Vihreällä osoitettu yksityinen maanomistus. Taustakartta: MML, 2025.

1.2 Suunnittelutilanne

1.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

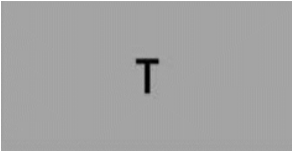
Maakuntakaava

Kuva 39 Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmästä (Pohjois-Pohjanmaan liitto, maakuntavaltuusto 12.5.2025).

Pohjois-Pohjanmaalla alueidenkäytön tarkempaa suunnittelua ohjaa maakuntakaava. Alueella on tällä hetkellä voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava, sekä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava (MKH 5.5.2025). Maakuntavaltuusto on hyväksynyt **Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaavan 22.2.2010, Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan 2.12.2013, Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan 7.12.2016 ja Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan 11.6.2018. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 27.5.2025.** Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on määrätty voimaan 18.8.2025 muut kaavat ovat lainvoimaisia, ja kukin kaavakarttadokumentti on itsessään oikeusvaikutteinen. Maakuntakaavat on koottu informatiiviseen oikeusvaikutuksettomaan (Kuva 39) yhdistelmäkarttaan (12.5.2025). Maakuntakaavojen viralliset kaava-aineistot löytyvät Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivulta. Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen osoitettuja merkintöjä on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Taulukko 3 Kaava-alueelle tai sen läheisyyteen osoitetut maakuntakaavamerkinnot ja määräykset.

Symboli	Kaavamääräys
	TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia, lähinnä perinteisen teollisuuden tuotanto- ja varastoalueita, jotka eivät sisälly

Symboli	Kaavamääräys
	taajamatoimintojen aluevaraukseen ja jotka halutaan turvata muulta maankäytöltä. Lisämerkinnällä -2 osoitetaan potentiaaliset seudullisesti merkittävien uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitosten alueet. Suunnittelumääräys: Biojalostamon ja uusiutuvan energiantuotannon jatkojalostuksen edellyttämien kemiallisten prosessien tuotantolaitoksen alueen toimintojen tarkemmassa suunnittelussa tulee selvittää lähiasutukselle ja muulle ympäristölle aiheutuvat onnettomuus- ja päästöriskit ja pyrkiä ratkaisuihin, joissa riskit jäävät lieviksi. Vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa ainoastaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla.
	TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee alueiden käyttöönottojärjestyksessä ja mitoituksessa kiinnittää erityistä huomiota vaihtoehtoisten aluekokonaisuuksien toiminnallis-taloudelliseen edullisuuteen, ympäristön laatuun ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmottuvaksi keskukseksi. Maankäyttöratkaisuissa tulee pyrkiä hyvään energiatalouteen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kannalta edulliset vyöhykkeet taajamarakenteen kehittämisen perustaksi.

Symboli	Kaavamääräys
	Yksityiskohtaisempiin kaavoihin tulee sisällyttää periaatteet uudisrakentamisen sopeuttamisesta rakennettuun ympäristöön. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät. Taajaman merkittävä laajentaminen päätien toiselle puolelle yksityiskohtaisempaan kaavaan perustuen edellyttää turvallisten yhteyksien järjestämistä päätien poikki. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat sekä varautua sään ääri-ilmiöiden vaikutuksiin. Lisämerkintä –1 osoittaa, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon maankohoamisrannikon erityispiirteet.
	VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009). Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo valtakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. Suunnittelumääräykset: Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY 2009 -inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015-selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.

Symboli	Kaavamääräys
	MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat aluemaiset rakennetut kulttuuriympäristöt ja tieosuudet. Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo kaikista maakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. Suunnittelumääräykset: Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuuDET ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.
	VALTATIE (vt) / KANTATIE (kt) Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti taajamien, kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.
	PERINNEBIOTOOPPI Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita. Suunnittelumääräys: Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kohteen maisema-, kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin vaikuttavissa hankkeissa on pyydettävä lausunto Pohjois-Pohjanmaan aluehallintoviranomaiselta ja museoviranomaiselta.
	UUSI VOIMAJOHTO 400 kV Merkinnällä osoitetaan voimajohtohankkeiden YVA-menettelyn perusteella valitut linjaukset tai muutoin rakentamisen edellytykset täyttävät voi-

Symboli	Kaavamääräys
	majohtojen linjaukset (ei edellytä yleissuunnittelua tai lunastuslupavaihetta). Merkintää koskee alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	MUINAISMUISTOKOHDE Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset. Suunnittelumääräys: Kohdetta koskevasta maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Yleismääräykset

TULVARISKIEN HALLINTA (3.vmkk)

Yleismääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden vaikutukset ja viranomaisten selvitysten mukaiset tulva-alueet ja tulviin liittyvät riskit.

Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille, jollei voida osoittaa, että tulvariskit pystytään hallitsemaan. Suunniteltaessa tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

ERITYISTOIMINNOT / VAARA-ALUEET (3.vmkk)

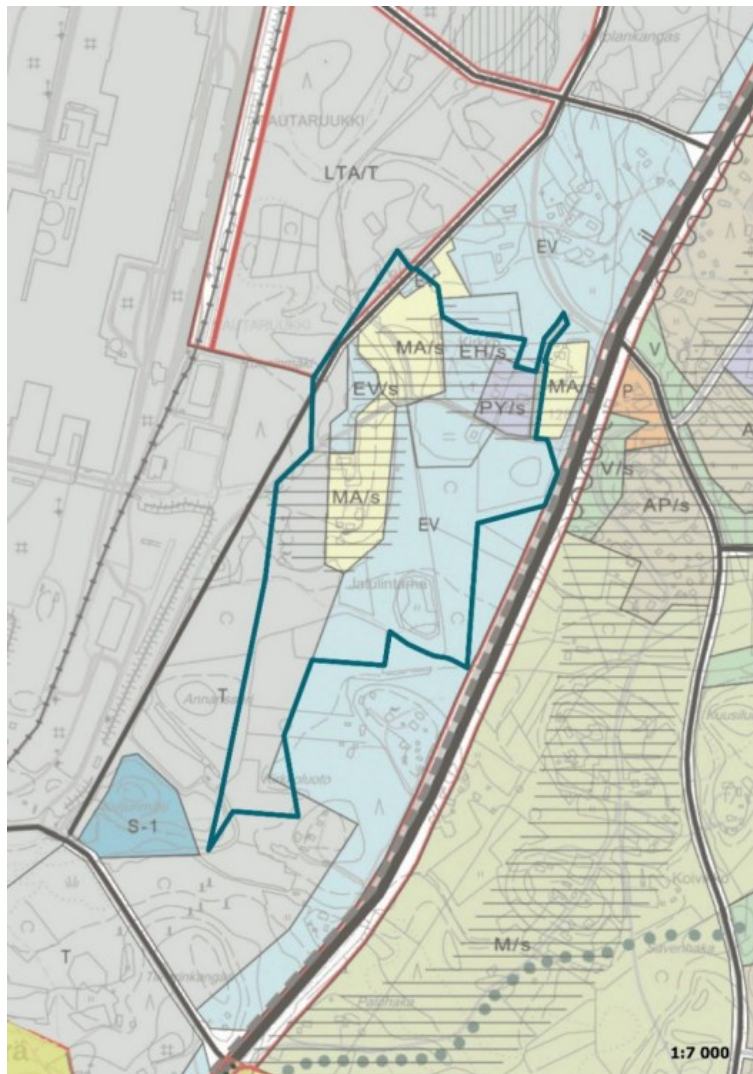
Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Vaarallisia kemikaaleja käyttävää tai varastoivaa laitosta ympäröivän konsultointivyöhykkeen yksityiskohtaiseen suunnitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen, kuten asuinalueiden, vilkkaiden liikenneväylien, yleisölle tarkoitettujen kokoontumistilojen ja sairaaloiden sijoittumista vyöhykkeen sisälle on

kaavaa laadittaessa pyydettävä palo- ja pelastusviranomaisen ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Raahe 2030, Keskeisten taajama-alueiden osayleiskaava. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt osayleiskaavan 11.4.2007.

Kuva 40 Ote yleiskaavasta. Asemakaavoitettavan alueen alustava rajausta sinisellä.

Keskeisten taajama-alueiden osayleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu aluevarausmerkinnät: *julkisten palvelujen alue (PY)*, *hautausmaa-alue (EH)*, *teollisuus- ja varastoalue (T)*, *terminaali / teollisuusalue (LTA/T)*, *suojaviheralue (EV)*, *maisemallisesti arvokas peltoalue (MA)*.

Aluevarausmerkintöjen lisäksi osayleiskaavan alueelle on suunnittelualueelle osoitettu seuraavat merkinnät:

- *yhdystie/kokoojakuu (yt/kk)*.
- *Alue, jolla ympäristö säilytetään (/s)*
 - *Aluekokonaisuuden ja sen rakennuskannan suojelua koskevat kysymykset ratkaistaan asemakaavassa.*
- *Valtakunnallisesti tai paikallisesti arvokas alue (vaakaviivoitus)*

Voimassa oleva asemakaava

Kaava-alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Alue rajautuu lännessä SSAB:n tehdasalueen asemakaavaan.

Kuva 41 Ote SSAB:n tehdasalueen asemakaavasta. Suunnittelualueen rajaus on merkitty kuvaan sinisellä viivalla.

Rakennusjärjestys

Raahen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 10 ja Siikajoen valtuuston 28.1.2021 4 § hyväksymä rakennusjärjestys on saavuttanut lainvoiman Raahessa 11.3.2021 ja Siikajoella 7.4.2021. Rakennusjärjestys on kuulutettu voimaan 22.4.2021. Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Koska kuntien rakennusjärjestysten tulee vastata rakentamislakia, uudistuvan rakentamisen sääntelyn myötä uudistuvat myös kuntien rakennusjärjestykset.

Raahen kaupungin rakennetun ympäristön lautakunta on 17.1.2024 päättänyt aloittaa rakennusjärjestyksen uudistamistyön. Rakennetun ympäristön lautakunta hyväksyi uuden rakennusjärjestyksen 18.02.2026 § 17 ja esittää rakennusjärjestyksen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Tonttijako- ja rekisteri

Alueella ei ole tehty tonttijakoa.

Pohjakartta

Pohjakartta on Raahen kaupungin teknisen palvelukeskuksen maankäyttö- ja mitausyksikön hyväksymä. Pohjakartta on valmistunut 9.3.2026.

Rakennuskiellot

Alueella ei ole voimassa rakennuskieltoa.

Suojelupäätökset

Kirkolliset rakennukset ovat osa Suomen kansallista kulttuuriaarteistoa. Kirkollinen rakennus, joka on rakennettu ennen vuotta 1917, on kirkkolain mukaan suojelunalainen. Rakennuksen suojelu kohdistuu myös sen kiinteään sisustukseen, siihen liittyviin maalauksiin ja taideteoksiin sekä piha-alueeseen. Kaava-alueella ennen vuotta 1917 rakennettuja kirkollisia rakennuksia ovat Saloisten kirkon kellotapuli sekä hautausmaalla sijaitseva luuhuone.

Muut aluetta koskevat päätökset, suunnitelmat ja ohjelmat, jotka ovat tulleet voimaan tai ovat suunnitteilla

SSAB on laatinut suunnitelman terästehtaan itäreunaan rakennettavasta suojavallista (AFRY 6.2.2024). Suunnitelma on vaiheistettu kahteen vaiheeseen ja osalle on jo myönnetty vallin rakentamisen mahdollistava lupa.

Kaavatyön aikana laaditaan hautausmaan laajennuksen yleissuunnitelma.

Suunnitteluprosessin aikana laaditaan tarvittaessa maankäyttösopimus alueen toteutuksesta kaupungin ja maanomistajien välille.

Lähiympäristön kaavatilanne ja suunnitelmat

Kaava-alueen länsipuolella on voimassa SSAB:n tehdasalueen asemakaava (Ak 248), joka on hyväksytty Raahen kaupunginvaltuustossa 5.2.2024 § 4.

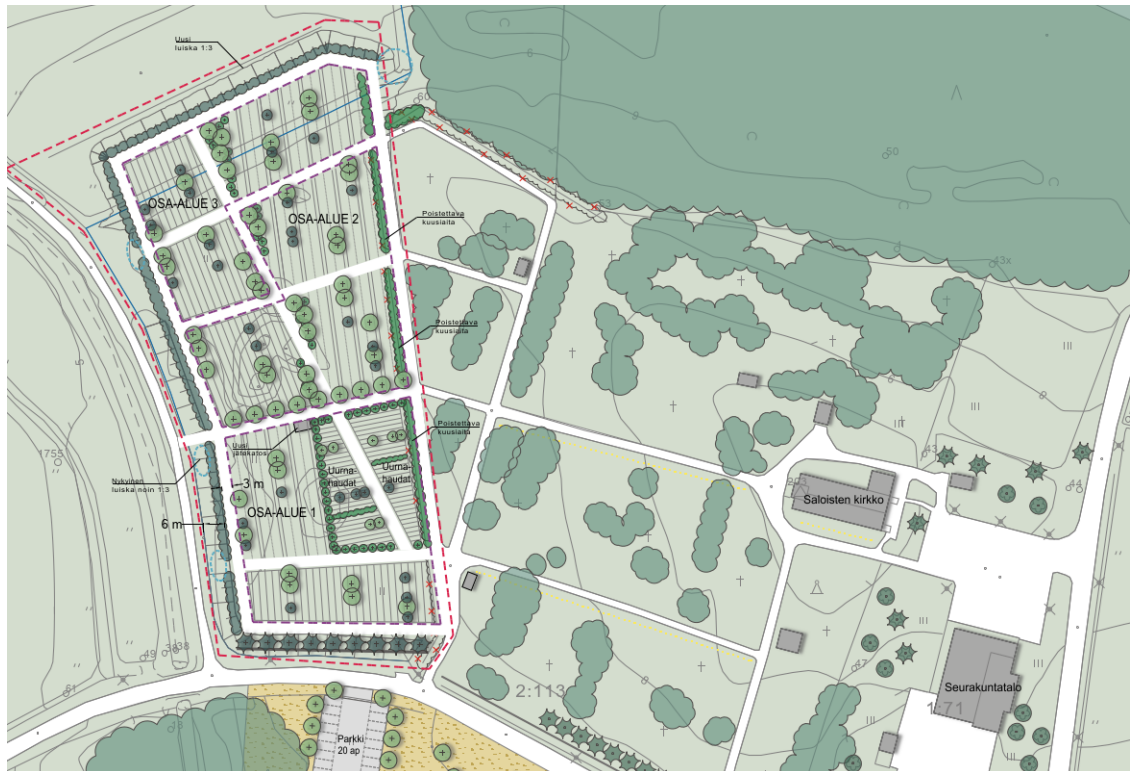
Alueelle lähtökohtavaiheessa laaditut tai aikaisemmat selvitykset, muun muassa tehdyt inventoinnit.

- Raahe 2030 keskeisten taajama-alueiden OYK-selvitykset
- SSAB:n tehdasalueen asemakaava 2024-selvitykset
 - o Luontoselvitys (2022)
 - o Lepakkoselvitys ja Satamajärven sirolampikorentokartoitus (2023)
 - o Pesimälinnustoselvitys ja täydentävä viitasammakkoselvitys (2023)
 - o Muinaisjäännösinventointi (2022)
- Raahen tehtaan maisema- ja meluvalli (AFRY, 2024)
- Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan luontoselvitys, FCG, 2025
- Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan liikenneselvitys, FCG, 2025
- Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan hulevesiselvitys, FCG, 2025

- Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan maisema- ja rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, FCG, 2025
- Saloisten kirkon hautausmaan laajennuksen yleissuunnitelma, FCG, 2025
- Saloisten pappilan koekaivaus, Maanala, 2025

Saloisten kirkon hautausmaan laajennuksen yleissuunnitelma

Kaavatyön yhteydessä on laadittu hautausmaan laajennuksen yleissuunnitelma (FCG, 2025). Suunnitelma sisälsi myös hautausmaan pysäköintialueen suunnittelun. Yleissuunnitelman tueksi alueelle laadittiin alustava pohjatutkimus, jota tarkennetaan rakennussuunnitteluvaiheessa.

Kuva 42 Hautausmaan laajennuksen yleissuunnitelma (FCG, 2025).

Hautausmaan laajennus jatkaa vanhan hautausmaan pääakseleita. Pääkäytävät on suunniteltu 3 m leveiksi. Vanhan alueen kolmion muotoinen alue on peilattu vastapariksi uudella alueella. Kuusi-aita alueiden välistä poistetaan sen huonon kunnon takia ja korvataan matalalla/leikatulla (n. 1m korkea) pensasaidalla. Aita rajaa vanhaa ja uutta osaa, mutta mahdollistaa näkymät alueiden välillä.

Uuden alueen länsi- ja pohjoisreunaan istutetaan uusi leikattava kuusi-aita. Pohjoistuuli voi olla alueella todella kylmä, jolloin pohjoispuolen kuusi-aita antaa suojaa tuulelta.

Alue tasataan niin, että liittyy luontevasti vanhaan alueeseen. Aluetta ympäröivät luiskat (1:3) jäävät aitojen ulkopuolelle. Kadun varsi rajataan kivi- tai metalliaidalla sekä puurivillä. Aita sijoittuu lähellä Kirkkoherrantietä ja puut luiskan kohdalle. Lopullinen päätös aitatyypistä tehdään rakennussuunnitteluvaiheessa.

Hautausmaan laajennusalue on suunnitelmassa jaettu kolmeksi alueeksi, joiden rakentaminen voidaan vaiheistaa. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa etelästä. Suunnitelmassa uurnahautoille varattu pinta-ala on n. 13 % hautapaikka-alueiden yhteispinta-alasta. Tällä hetkellä arkkuhautaus on vielä selvästi yleisempää, mutta tulevaisuudessa uurnahautaus tulee luultavasti lisääntymään.

Tavoitteena on saada uusia hautapaikkoja vähintään 50 vuoden tarpeisiin. Alueet voisivat toteutua n. 15 vuoden välein. Suunnitelmassa on huomioitu lumitila ja lumien sulamisvedet, lumet kasataan lähtökohtaisesti luiska-alueille. Koko alueen pohjatyöt ja tasaukset on tarkoitus tehdä ensimmäisen vaiheen yhteydessä. 2. ja 3. alue voidaan aluksi esimerkiksi nurmettaa.

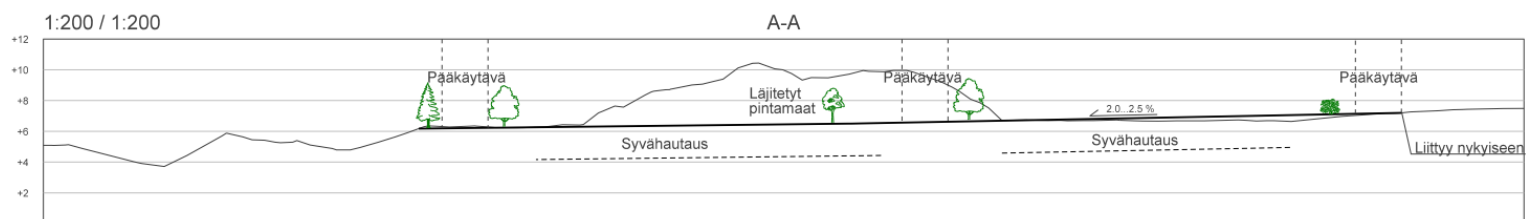
Kirkkoherrantien eteläpuolelle sijoittuu uusi 20 auton pysäköintialue.

Kuva 43 Havainnekuva keskikäytävältä, nykyisen kuusiaidan aukkokohdasta, laajennuksen suuntaan (FCG, 2025).

Kuva 44 Havainnekuva pohjoisesta etelään (FCG, 2025).

Kuva 45 Leikkaus hautausmaan laajennuksen liittymisestä ympäristöön (FCG, 2025).

Kuva 46 Maisema- ja meluvallisuunnitelma (AFRY, 2024).

2 Työn vaiheet

2.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaava laaditaan SSAB Europe Oy:n ja Raahen seurakunnan aloitteesta. Raahen seurakunta ja SSAB Europe Oy ovat esittäneet Raahen kaupunginhallitukselle asemakaavan laajentamisen aloittamista Raahen Saloisten kirkon ympäristössä sekä sen etäpuolella SSAB:n omistamilla maa-alueilla.

Seurakunnan tavoitteena on laajentaa hautausmaata, koska vanha hautamaa on täyttymässä. Hautausmaan laajentaminen vaatii asemakaavan laatimisen alueelle. Lisäksi kaava tuo mahdollisuuksia alueen muulle kehittämiselle. SSAB:lla ei ole tavoitteena rakentaa kaava-alueelle teollista toimintaa. Tarkoituksena on rakentaa tehdasalueen suuntaan suojavalli, joka sijoittuu osittain kaava-alueelle ja selvittää alueen käyttöä väliaikaisena projektin varastoalueena.

Kehittämislautakunta on kokouksessaan 25.03.2025 § 48 hyväksynyt osaltaan 17.3.2025 päivätyn kaavoitusaloitteen. Kaavoitusaloite on hyväksytty kaupunginhallituksessa 31.03.2025 § 92. Kehittämislautakunta on kokouksessaan 26.8.2025 § 115 hyväksynyt 13.6.2025 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja päättänyt kaavoituksen vireilletulosta.

2.2 Osallistuminen ja yhteistyö

2.2.1 Osalliset

Alueidenkäyttölaki edellyttää, että kaavaa valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa (AKL 6§). Kaavan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnteekoon, virkistykseen tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille ja kuntalaisille varataan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mieltänsä asiasta.

Viranomaisten, yritysten ja yhteisöjen osalta osallisia ovat seuraavat tahot:

– Lupa- ja valvontavirasto	– Traficom (Liikenne- ja viestintävirasto)
– Oulun museo- ja tiedekeskus	– Raahen kaupungin asianosaiset hallintokunnat
– Pohjois-Suomen elinvoimakeskus	– Fingrid
– Lapin elinvoimakeskus	– Raahen Energia Oy
– Pohjois-Pohjanmaan liitto	– Raahen Vesi Oy
– Pohjois-Pohjanmaan museo	– Elisa Oy
– Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos	– DNA Oy
– Väylävirasto	– Telia Finland Oy
– Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)	

- Kirkkoherrantien yksityistien tiekunta
- Raahen yrittäjäyhdistys
- Raahe-Seura
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
- Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry
- Raahen Seudun Luonnonystävät ry
- Raahen seudun lintuharrastajat Surina ry
- Saloisten kylän asukasyhdistys ry
- Raahen lähidemokratiatoimikunta
- SSAB
- Raahen seurakunta
- Saloisten kotiseutu- ja museoyhdistys ry

2.2.2 Vireilletulo

Kehittämislautakunta päätti kokouksessaan 26.8.2025 Saloisten kirkon ympäristön asemakaavan vireilletulosta. Vireilletulosta on ilmoitettu 3.9.2025.

Kaavoitusprosessia ja vuorovaikutuskäytäntöjä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) valmistui 13.6.2025 ja se asetettiin nähtäville vireilletuloilmoituksen yhteydessä 3.9.2025. Asiakirjaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin edetessä esimerkiksi julkisia nähtävilläoloja varten.

2.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Suunnittelun vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta on ilmoitettu kirjeellä vireilletulovaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelman etusivulla olevan kartan rajauksen mukaisesti. Aloitusvaiheen yleisötilaisuus pidettiin 18.9.2025.

Valmisteluaineiston (kaavaluonnos) nähtäville asettamisesta tiedotettiin osallisille lehti-ilmoituksella Raahelaisessa sekä kaupungin verkkosivuilla. Valmisteluvaiheen yleisötilaisuus pidettiin 15.1.2026. Lausuntoja saatiin 18 ja mielipiteitä neljältä eri taholta. Yhteenvedo saaduista lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin annetut vastineet on esitetty selostuksen liitteenä olevassa valmisteluvaiheen palaute ja vastineraportissa.

Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta julkaistaan virallisella ilmoitustaululla osoitteessa Rantakatu 50, Raahe, kaupungin verkkosivuilla ja sanomalehti Raahelaisessa.

Asemakaavoituksen etenemistä on mahdollista seurata Raahen kaupungin kaavoituksen verkkosivuilla (raahe.fi > Palvelut > Elinympäristö > Kaavoitus) koko asemakaavoitusprosessin ajan

Kaavoituksen eri vaiheista tiedotetaan viranomaisille ja yhteisöille sähköpostilla.

2.2.4 Viranomaisyhteistyö

Käynnistyvän kaavaproessin aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 9.6.2025. Neuvottelussa keskusteltiin erilaisista selvitystarpeista ja maankäytön tavoitteista. Erillinen arkeologiaa koskeva viranomaisyökokous pidettiin Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseon kanssa 8.9.2025. Museon kanssa pidettiin toinen arkeologiaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä koskevan työkokous 24.2.2026.

Viranomaisilta pyydetään lausunnot kaavaprosessin aikana OAS:sta, luonnosaineistosta valmisteluvaiheen nähtävilläolon aikana ja ehdotusaineistosta ehdotusvaiheen nähtävilläolon aikana.

3 Työn tavoitteet

Raahen seurakunnan tavoitteena on laajentaa Saloisten kirkon hautausmaata. Hautausmaan laajentaminen vaatii asemakaavan laatimista alueelle. Asemakaavoittaminen tuo myös mahdollisuuksia alueen muulle kehittämiselle. SSAB:n tavoitteena on rakentaa tehdasalueen suuntaan suojavalli, joka sijoittuu osittain kaava-alueelle ja selvittää alueen käyttöä väliaikaisena projektin varastoalueena. Raahen kaupungin tavoitteena on huomioida kaavoituksessa alueen rakennetun kulttuuriympäristön arvot ja maisema- ja luontoarvot sekä varmistaa toimivat liikennejärjestelyt ja hulevesien hallinta.

3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaavahanke on SSAB:n, Raahen kaupungin sekä Raahen seurakunnan tavoitteiden mukainen.

3.1.1 Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Voimassa oleva yleiskaava ohjaa alueen asemakaavoittamista. Asemakaavalla toteutetaan ja tarkennetaan yleiskaavaa. Merkittävin poikkeaminen yleiskaavasta on hautausmaan laajennuksen sijoittuminen maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle sekä yleiskaavan T-alueen osoittaminen asemakaavassa EV-alueena. Hanke on maakuntakaavan ja valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukainen.

3.1.2 Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Tavoitteena on huomioida alueen erityiset kulttuurinympäristöön ja arkeologiseen kulttuuriperintöön sekä maisemaan liittyvät arvot sekä tutkia hautausmaa-alueen laajentamisen ja meluvallin rakentamisen mahdollistamisen vaikutukset alueen ympäristöön. Aluetta koskevana tavoitteena on yhteensovittaa maankäytöllisesti viereisen tehdasalueen kehittäminen huomioiden kirkon ja pappilan lähialueille kohdistuvat vaikutukset. Alueen liikenneverkon kehittämisessä huomioidaan sujuvat yhteydet ja liikenneturvallisuus sekä eri kulkumuotojen tarpeet sisältäen myös kevyen liikenteen.

3.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja tavoitteiden tarkentuminen

3.2.1 Osallisten tavoitteet

Täydennetään tarpeen mukaan kaavahankkeen edetessä.

Aloituspaihe

Aloituspaiheessa saatiin neljä lausuntoa sekä neljä yksityishenkilöiden ja yhdistysten mielipidettä. Saatu palaute ja niihin annetut vastineet on koottu selostuksen liitteenä olevaan palaute- ja vastineraporttiin.

Luonnosvaihe

Luonnosvaiheessa saatiin 18 lausuntoa sekä neljä yksityishenkilöiden mielipidettä. Saatu palaute ja niihin annetut vastineet on koottu selostuksen liitteenä olevaan palaute- ja vastineraporttiin.

Saadun palautteen perusteella kaavaehdotukseen tehdyt muutokset:

- Vanhan pappilan rakennusten suojelumerkintä on vaihdettu sr-2:sta sr-1:ksi, jolloin rakennuksilta poistuu siirtoon liittyvä lisämääräys. Paririihellä säilyy sr-2 -merkintä.
- Sr-1 merkinnän määräyksen on lisätty: *"Rakennuksessa suoritettavista korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto."*
- Sm-aluetta on laajennettu etelän suuntaan muinaisjäännösrekisterin mukaisesti.
- EV-1 -alueelle on lisätty luo-merkintä: *Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Alueelle saa rakentaa suojavallin.*
- Kirkkoherrantien kohdalla ajo-merkintä on muutettu yksityistiemerkinnäksi.
- Puistomuuntamolle on osoitettu muuntamon rakennusala EV-alueelle.
- Rakennusoikeudet on tarkistettu.

Ehdotuspaihe

Kuvataan prosessin edetessä saatu palaute ja nähtävilläolon aikana saadut lausunnot ja muistutukset.

Muu saatu palaute

Kuvataan prosessin edetessä tarvittaessa.

4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehtotarkastelu

4.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta

Asemakaavan tavoitteet ovat selkeät ja alueen arvokas ympäristö asettaa suunnittelulle selkeät reunaehdot. Tavoitteiden toteuttamiselle ei nähdä olevan merkittävästi toisistaan eroavia vaihtoehtoja. Tästä syystä asemakaavasta ei ole laadittu erilaisia vaihtoehtoja, vaan laadittiin kaavaratkaisu, joka mahdollistaa kaavalle asetetut tavoitteet. Kaavaratkaisu perustuu alueelle tehtyihin selvityksiin ja suunnitelmiin.

5 Asemakaavan kuvaus

5.1 Kaavan rakenne

Asemakaavassa on osoitettu nykyiselle kirkon ja seurakuntakodin alueelle Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue, jolla kirkkopihan ympäristö tulee säilyttää. Alue on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, puistohistoriallisesti sekä maisemallisesti arvokas (YK/s). Nykyinen hautausmaan alueelle on osoitettu hautausmaa-alue, jolla ympäristö tulee säilyttää. Alue on kulttuurihistoriallisesti, puistohistoriallisesti sekä maisemallisesti arvokas (EH/s). Hautausmaan laajennusalue on osoitettu hautausmaa-alueena (EH). Kirkkoherran tien eteläpuolelle, jossa sijaitsee jo hautausmaan huoltorakennus, on osoitettu Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue (YK). Kaava-alueen keskiosan peltoalueet ja vanha pappilan pihapiiri on osoitettu maisemallisesti arvokkaana peltoalueena, jolla maiseman arvot tulee säilyttää (MA/s). Pappilan pihapiiriä saa ylläpitää nykyisessä käytössä suojeluarvot huomioiden, mutta sitä ei ole tarkoitettu merkittävästi muutettavaksi alueeksi. Muilta osin kaava-alueen länsi-, etelä- ja itäosa on osoitettu laajasti suojaviheralueena (EV, EV-1). Alueen länsiosan suojaviheralueelle saa rakentaa korkeintaan 12 m korkean suojavallin. Suojavalli tulee maisemoida istutuksin Saloisten kirkon suuntaan (EV-1).

Kirkkoherrantien säilyy yksityistienä (käyttöyksikkö 000-2020-K23416), joka liittää kaava-alueen Satamajärventiehen. Tie on osoitettu kaava-alueen pohjoisosassa maa- ja metsätalousalueena (M), jossa on ajoyhteys (ajo). Ajoyhteys jatkuu koko kaava-alueen läpi. Hautausmaalle kulkemisen lisäksi ajoyhteys toimii jalankulun ja pyöräilyn yhteytenä. Yhteys jatkuu kaava-alueelta valtatievarren joukkoliikennepysäkeille sekä alikulun kautta valtatievarren itäpuolelle.

Kaavaluonnoksessa on huomioitu alueen rakennetun kulttuuriympäristön arvot tarvittavin kaavamerkinnoin.

Korttelialueille laaditaan tarvittaessa erillinen tonttijako (AKL 80).

5.1.1 Mitoitus

Saloisten kirkon ympäristön asemakaavassa osoitetaan rakennusoikeutta yhteensä 1570 k-m². Olemassa oleville suojelluille rakennuksille ei ole osoitettu rakennusoikeutta. YK/s alueelle ei ole osoitettu uutta rakennusoikeutta, vaan todettu nykytilanne (seurakuntatalo ja talousrakennus yhteensä 870 k-m²). Uusi rakentaminen ohjataan kokonaisuudessaan uuteen YK-korttelin osaan. Sille osoitetaan rakennusoikeutta 700 k-m², joka sisältää olemassa olevan huoltorakennuksen. Rakennusoikeudessa on lisäksi huomioitu siirrettäväksi tarkoitettu paririihi, joille ei ole osoitettu rakennusoikeutta nykyiselle paikalle sekä mahdollisuus alueen lisärakentamiselle.

Taulukko 1. Asemakaavan mitoitus.

alue	kerrosala k-m ²	pinta-ala ha	tehokkuus-luku (e)
YK	700	2,6776	0,03
YK/s	870	1,0884	0,08
EH	-	1,3017	
EH/s	-	1,7442	
EV	-	9,6834	
EV-1	-	10,6224	
MA/S	-	4,7379	
M	-	0,3700	
Yhteensä	1 570	32,2256	0,005

5.1.2 Palvelut

Alueelle ei synny uusia palveluja. Alue tukeutuu olemassa olevaan rakenteeseen sekä Raahen kaupungin palveluihin. Kaavamahdollista kirkollisten palveluiden kehittämisen alueella.

5.2 Aluevaraukset

5.2.1 Korttelialueet

Asemakaavassa on osoitettu nykyiselle kirkon ja seurakuntakodin alueelle Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue, jolla kirkkopihan ympäristö tulee säilyttää. Alue on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, puistohistoriallisesti sekä maisemallisesti arvokas (YK/s). Nykyinen hautausmaan alueelle on osoitettu Hautausmaa-alue, jolla ympäristö tulee säilyttää. Alue on kulttuurihistoriallisesti, puistohistoriallisesti sekä maisemallisesti arvokas (EH/s). Hautausmaan laajennusalue on osoitettu hautausmaa-alueena (EH). Kirkkoherran tien eteläpuolelle, jossa sijaitsee jo hautausmaan huoltorakennus, on osoitettu Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue (YK).

5.2.2 Muut alueet

Kaava-alueen keskiosan peltoalueet ja vanha pappilan pihapiiri on osoitettu Maisemallisesti arvokas peltoalueena, jolla maiseman arvot tulee säilyttää (MA/s). Pappilan pihapiiriä saa ylläpitää nykyisessä käytössä suojeluarvot huomioiden. Muilta on osin kaava-alueen länsi-, etelä- ja itäosa on osoitettu laajasti suojaviheralueena. Itäosan EV-alueelle saa rakentaa korkeintaan 12 m korkean suojavallin. Suojavalli tulee maisemoida istutuksin Saloisten kirkon suuntaan (EV-1).

Kirkkoherrantien säilyy yksityistienä (käyttöyksikkö 000-2020-K23416), joka liittyy kaava-alueen Satamajärventiehen. Tie on osoitettu kaava-alueen pohjoisosassa maa-

ja metsätalousalueena (M), jossa on ajoyhteys (ajo). Ajoyhteys jatkuu koko kaava-alueen läpi. Hautausmaalle kulkemisen lisäksi ajoyhteys toimii jalankulun ja pyöräilyn yhteytenä.

5.3 Kaavan vaikutukset

Työn kuluessa arvioidaan AKL 9 § ja MRA 1 § mukaisella tavalla asemakaavan toteuttamisen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin
- luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen
- yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

5.3.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Asemakaavalla ei ole vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen. Kaava mahdollistaa nykyisen hautausmaan ja muiden kirkollisten toimintojen laajentamisen samalla alueella kirkon läheisyydessä. Alueelle ei muodostu kokonaan uusia alueidenkäyttötarkoituksia.

5.3.2 Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

Asemakaavan vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen ovat melko vähäiset. Kaavan myötä ei tule rakennettavaksi uusia katuja tai yhdyskuntateknisiä verkostoja, koska kaavaratkaisu perustuu olemassa oleviin rakenteisiin. Kirkkoherrantien säilyy yksityistienä (käyttöyksikkö 000-2020-K23416) ja tiekunnan ylläpidettävänä nykytilanteen mukaisesti.

5.3.3 Vaikutukset maisemaan

Kaava-alueelle ei sijoitu varsinaisia maisemallisia arvoja, se ei ole osa valtakunnallisesti eikä maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Valtakunnalliset ja maakunnalliset arvot liittyvät rakennettuun ympäristöön. Entisen pappilan pellot ovat melko vanhoja avotiloja ja sikäli niihin liittyy arvoa.

Välivarastointikentän/joutomaa-alueen muuttaminen hautausmaan laajennusalueeksi on myönteinen muutos alueella. Alueen ilme siistiytyy huomattavasti.

Kirkkoherrantien etelän puoleisen alueen täydennysrakentamisella olisi maisemallisesta näkökulmasta pääasiassa myönteinen vaikutus. Katutila jäntevöityy ja hautausmaan eteläpuolinen alue muuttuu visuaalisesti kiinnostavammaksi.

Pappilan vanhimmat pellot tulisi säilyttää avoimina, ei välttämättä viljeltyinä, mutta avotilana esimerkiksi niittyinä, laitumina, kukkivina peltoina tai jopa pelinurmina, jotta alueen maiseman tilallinen rakenne säilyisi. Osa nykyisistä pelloista on uudempia. Nämäkin suositellaan säilyttämään pääsääntöisesti avoimena. Peltoalueet on suurelta osin turvattu asemakaavassa MA/s merkinnällä, jolla maiseman arvot tulee säilyttää. Entisen pappila-alueen länsipuolella osa vanhimmista peltoalueista on merkitty EV-1-merkinnällä. Kaavamerkintä mahdollistaa 12 metriä korkean suojavallin rakentamisen. Entisen pappilan länsipuolella korkea ja todennäköisesti myös jyrkkä maavalli vaikuttaa todella keinotekoiselta. Kyseinen peltoalueen merkitys korostuu pappilan ympärillä. Se on maisematilana kiinnostavampi kuin välittömästi pappilan itäpuolelle sijoittuva pelto, joka ei ole myöskään yhtä vanha.

Maisemaselvityksessä, sekä maisemakuva ja maiseman arvot -kartalle että suosituskartalle, on merkitty tärkeät reunavyöhykkeet, jotka tulisi säilyttää. Tärkeät reunavyöhykkeet sijoittuvat pääasiassa EV-1-alueelle. Ne olisi olennaista säilyttää. Mikäli ne kaadetaan, alueen ilme muuttuu. EV-alue on suojaviheralue, näin ollen reunavyöhykkeisiin kosketaan ainoastaan siinä tapauksessa, että reunavyöhykkeen läheisyyteen tulee suojavalli, jonka tieltä reunavyöhyke on poistettava. Suojavallin rakentaminen on perusteltua sen antaman melusuojan takia. Valli toimii myös suojarakenteena kahden luonteeltaan hyvin erilaisen alueen välillä. Uutta suojakasvillisuutta tulee istuttaa vallin rakentamistoimenpiteiden jälkeen. Suojavyöhykkeeseen on hyvä istuttaa alueella luontaisesti kasvavia lajeja. Mielellään tehdään kerroksellinen istutus, jossa on erikorkuisia pensaita ja puita sekaisin. Mikäli korkeasta suojavallista tulee jyrkkä, se ”istuu” huonosti alueen maisemakuvaan. Kovin jyrkkä valli ei myöskään mahdollista suojakasvillisuuden istuttamista.

Maavalli estää näkymiä terästehtaan suuntaan, siinä mielessä vaikutus on myönteinen. Nykytilanteeseen verrattuna maisemallinen vaikutus on kielteinen. Riippuu paljon vallin toteutustavasta, onko vaikutus kohtalainen vai jopa merkittävä. Mikäli valli toteutetaan terästehdasta nykyisellään ympäröivien vallien tapaan, on vaikutus merkittävä. Kaava kuitenkin edellyttää, että hautausmaan suuntaan vallin yhteyteen tulee istuttaa suojakasvillisuutta. Näin ollen vallin tulee olla nykyisiä valleja loivempi. Esimerkiksi valli, jonka luiskat ovat 1:3, voidaan saada kasvillisuudella maisemoituna jollain lailla sopimaan ympäristöön, vaikka tällaisetkaan luiskakaltevuudet eivät ole alueelle luonteenomaisia.

Ojien varret ovat voimakkaasti pensoittuneet ja kulkureiteiltä näköyhteys tiheään pensaston takana olevaan peltoon katkeaa paikoin kokonaan. Pajukot ja muut tiheet pensastot tulisi pitää raivaamalla kurissa, jotta maiseman tilallinen rakenne hahmotuisi paremmin ja näköyhteys pelloille säilyisi.

5.3.4 Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriympäristöön

Osa alueen rakennuksista on suojeltu kirkkolaita (kellotapuli ja luuhuone). Näille rakennuksille on asemakaavassa osoitettu srs-merkintä. Muilla vanhoille kirkollisille rakennuksille (vuoden 1917 jälkeen rakennetut) sekä vanhan pappilan rakennuksille on

osoitettu suojelumerkintä (sr-1). Asemakaava ei mahdollista uutta rakentamista kirkon ja hautausmaan lähiympäristöön eikä vanhan pappilan alueelle. Nämä alueet on osoitettu alueina, joilla ympäristö tulee säilyttää (/s). Lisäksi asemakaavan yleismääräykselle ohjataan, että *tarkemmassa suunnittelussa tulee varmistaa alueen maisemallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Aluetta suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota reunavyöhykkeiden rajautumiseen avoimessa maisemassa sekä maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden avoimuuden ja näkyvyyden säilyttämiseen. Kaava-alueella on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluetta. Kaava-alueella kaikilla rakentamistoimenpiteillä on merkittävää vaikutusta kulttuuriympäristöön tai maisemakuvaan. Kaikki rakentaminen on sovittava kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevat arkeologiset arvokohteet.*

Edellä esitetyillä kaavamääräyksillä varmistetaan kulttuuriympäristön arvojen säilyminen. Rakennusten kunnossa pysyminen vaatii jatkuvaa huoltoa ja ylläpitoa. Ylläpitoa edesauttaa rakennusten käytössä pitäminen. Vaikka alue on osoitettu MA/s -alueena on pappilan pihapiiriä mahdollista ylläpitää ja kehittää nykyisessä käytössä alueet arvot huomioiden. Uusi rakentaminen on kaavassa osoitettu Kirkkoherrantien eteläpuolelle eikä sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen välittömään läheisyyteen. Uusi rakentaminen palvelee kirkollista toimintaa ja jatkaa näin alueen pitkäaikaista käyttötarkoitusta tuoden siihen mahdollisesti uuden rakenteellisen kerroksen. Vanha paririhi on suunniteltu siirrettäväksi YK-alueelle.

Kaava mahdollistaa uuden, vuona 1974 rakennetun, pappilarakennuksen purkamisen. Rakennuksen purkamisen myötä alueelta häviää yksi sen historiaan liittyvä kerros. Rakennus on erittäin huonossa kunnossa ja sijainti ei sovellu asumiselle terästelään välittömässä läheisyydessä.

5.3.5 Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriympäristöön

Pappilan vanha pihapiiri on osoitettu alueen osana (sm), jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. *Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevasta tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.* Kaavamääräyksellä varmistetaan arkeologisten arvojen säilyminen. Rajausta on osoitettu Maanala Oy:n tekemän koekaivauksen yhteydessä tehdyn tarkistetun rajausehdotuksen mukaisena, josta on neuvoteltu museoviranomaisen kanssa.

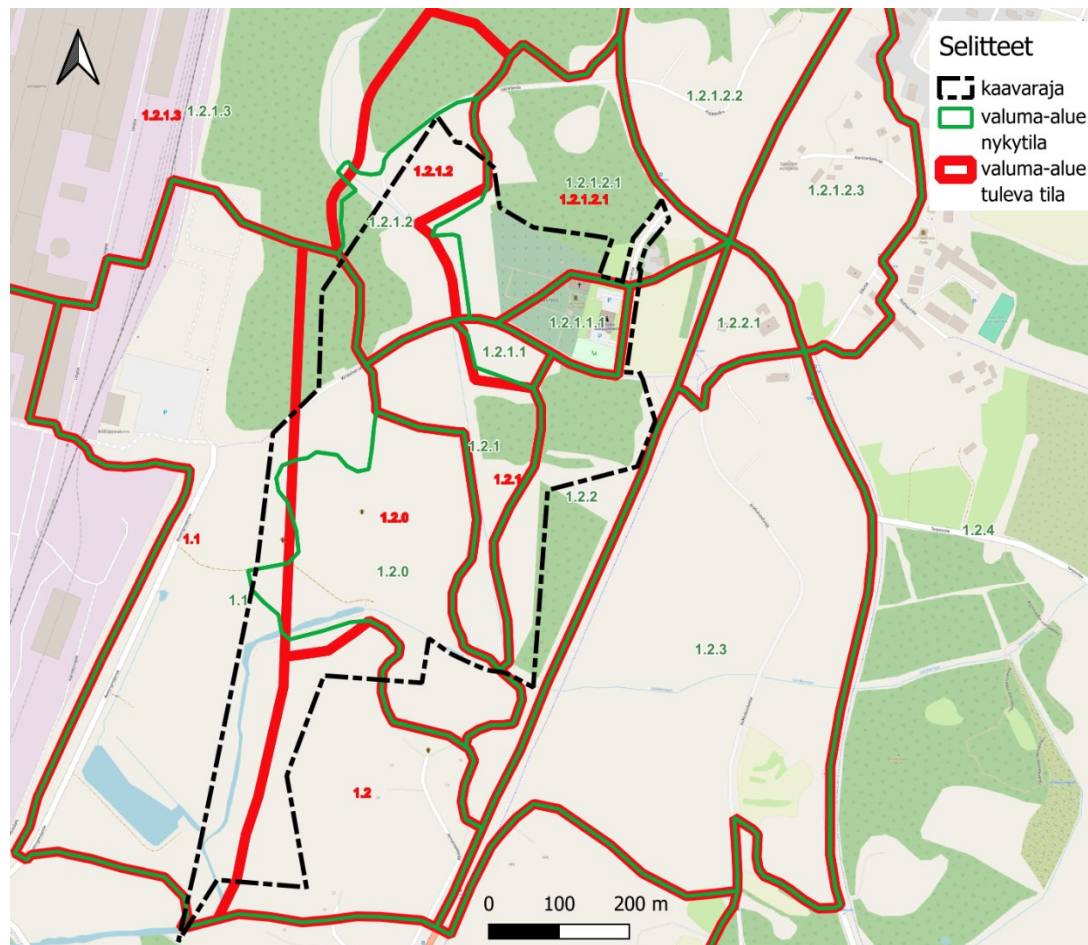
5.3.6 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen

Maankäytön muutosten vaikutuksia arvioitiin suunnitteilla olevan asemakaavan ja SSAB:lta saatujen meluvalli-DWG-tiedostojen avulla. Asemakaavan muutokset sisältävät hautausmaan laajennuksen, parkkipaikan ja huoltoalueita, uudisrakentamisen alueen sekä osittain kaavan alueelle sijoittuvan meluvallin. Kaavan aiheuttamat maankäytön muutokset kohdistuvat pääsääntöisesti osavaluma-alueille 1.2.0, 1.2.1,

1.2.1.1, 1.2.2, 1.2.1.2 ja 1.2.1.2.1 (kuva 47 seuraavalla sivulla). Lisäksi meluvalli sijoittuu seuraavilla osavaluma-alueilla kaavan puolelle: 1.1, 1.2 ja 1.2.0.

Kokonaisuutta tarkastellessa kaavan vaikutukset virtausreitteihin ovat kohtuulliset ja virtausreitit pysyvät lähes ennallaan. Osavaluma-alueille, joille hautausmaan laajennus, uudisrakennukset ja parkkipaikka sijoittuvat, suositellaan tonttikohtaista viivytystä tai imeytystä. Lisäksi hautausmaan laajennuksen ulkoreunaan on suunniteltu uusi hulevesien johtamisreitti.

SSAB:n suunnittelema meluvalli, joka sijoittuu kaava-alueen länsireunaan, muuttaa jonkun verran valuma-alueiden rajoja sekä lisäksi muodostuisi uusi osavaluma-alue 1.2, jota nykytilassa ei ole. Vallin takia nykyisiä virtausreittejä jouduttaisiin myös siirtämään. Osavaluma-alueen 1.2 lisäys ei muuta kokonais-valuma-alueen pinta-alaa.

Kuva 47 Nykyisen- ja tulevan tilan valuma-alue rajausten muutokset

Maankäytön muutosten hydrologisia vaikutuksia arvioitiin laskennallisesti vettä läpäisemättömien pintojen perusteella, koska niiltä muodostuu suurin osa hulevesistä. Läpäisemättömistä pinnoista merkittävimpiä ovat kattopinnat, sillä ne ovat usein kytetty suoraan tontin kuivatusjärjestelyihin. Myös pysäköintiin tarkoitetut asfaltoidut alueet on tyypillisesti kuivatettu tehokkaasti, joten myös niiltä muodostuva hulevesivalunta on nopeaa ja määrältään suurta. Hautausmaan ympäristössä on kuitenkin suositeltavaa ympäritöillisistä ja maisemallisista syistä käyttää pysäköintialueiden ja kulkuyhteyksien pintamateriaalina soraa asfaltin sijasta.

Maankäyttöluonnosten perusteella arvioitiin vettä läpäisemättömien pintojen osuutta, jota on kuvattu kaupunkihydrologiassa yleisesti käytetyllä käsitteellä Total Impervious Area (TIA). Siinä vettä läpäisevienkin pintojen ajatellaan olevan osittain läpäisemättömiä eli esimerkiksi läpäiseviltä nurmipinnoilta muodostuu myös jonkin verran välitöntä hulevesivaluntaa. Tämä pätee etenkin rankkasadetilanteissa, joissa läpäisevät pinnat eivät kykene pidättämään tai imemään kaikkea niille satavaa vettä.

Valumakerroin kuvaa hulevesivalunnan osuutta yksittäisen sadetapahtuman sademäärästä. Valumakerroin on sitä suurempi, mitä rankempi sadetapahtuma on, ja sen maksimiarvo on 1,0 (100 % sadannasta muuttuu hulevesivalunnaksi). Valumakertoimen määrittämisessä oletetaan, että kaikki hulevesivalunta muodostuu edellä kuvatuilta läpäisemättömiltä pinnoilta (TIA). Valumakertoimen määrittämisessä huomioitiin lisäksi painannesäilyntä, joka kuvaa sadannan häviöitä, jotka aiheutuvat veden varastoitumisesta esimerkiksi pintojen epätasaisuuksiin. Todellisuudessa valumakertoimen arvo vaihtelee kuitenkin kunkin sadetapahtuman ominaisuuksien ja sitä edeltävien olosuhteiden kuten maaperän ja pintojen kosteuden mukaan.

Kaavamuutos ei kokonaisuudessaan vaikuta merkittävästi hulevesien määrän kasvuun noin 680 hehtaarin valuma-alueella, ja TIA-arvo pysyy 24 % nykytilassa ja tulevassa tilassa. Tarkasteltaessa pelkästään kaava-aluetta TIA-arvo nousee nykytilanteen arvosta 14 maankäytön muutoksen myötä arvoon 16 %, kaava-alueen valumakerroin nousee arvosta 0.07 arvoon 0.09 20 mm sateella.

Hulevesien hallinnan tavoitteena on minimoida maankäytön muutoksesta johtuva hulevesivirtaaman kasvu. Kaavan maankäytön muutos kohdistuu kirkon ympäristöön tai SSAB:n meluvalliin. Hulevesien hallinnan tavoitteena on ottaa huomioon tästä johtuvan hulevesimäärien kasvun ja siitä aiheutuvat haasteet. Kirkon läheisyyteen on ehdotettu viivytystä ja viherpainanteita.

Hulevesien hallinnan periaatteiden mukaisesti uusien kiinteistöjen tulisi ensisijaisesti pyrkiä ehkäisemään ja imeyttämään hulevettä omalla tontillaan. Hulevesien muodostumista voi vähentää suosimalla puoliläpäiseviä tai sorapäälysteisiä pihateitä asfaltin sijaan. Imeytymistä voi edesauttaa muun muassa viherpainanteilla. Lisäksi alueilla, jonne maankäytön muutos kohdistuu, suositellaan hulevesien viivyttämistä, viivyttämällä taataan hulevesien johtamisreittien kapasiteettien riittävyys.

Uusien kiinteistöjen hulevedet on tarkoitus viivyttää kiinteistön tontilla. Viivytys voi tapahtua maanpäällisenä tai maanalaisena ratkaisuna. Viivytyssuosituksena on 1 m³ jokaista läpäisemätöntä 100 m² kohti. Tämä suositus on laadittu alapuolisen virtausreittien kapasiteetin riittävyyden takaamiseksi. Sen perusteella arvioitu viivytysvaatimuksen kokonaistilavuus on EH- ja YK-alueella noin 21 m³. Suositellut aluevaraukset ja hallintajärjestelmät on esitetty liitteessä 2. Suojavallin rumpujen molemmilla kohdilla tulee rakentaa uusi rumpu, joka toimii myös tulvareittinä ja on siis mitoitettava tulvatilanteessa (kerran sadassa vuodessa huippuvirtaamalla).

Rakentamisen aikaiset hulevedet ovat poikkeuksetta laadultaan huonoja, koska hulevesiin huuhtoutuu mm. häiriintyneistä maakerroksista runsaasti kiintoainesta. Jos hulevesiä ei hallita, niin tästä aiheutuva tilapäinen kiintoainekuormitus voi nousta haitallisemmaksi kuin valmiin alueen aiheuttama pitkäaikainen kuormitus. Kiintoaines-

kuormituksen lisäksi muita ympäristöä kuormittavia päästöjä ovat mm. työmaakoneiden öljy- ja polttoainepäästöt, roskat ja mahdolliset ympäristön kannalta haitalliset kemikaalit kuten maalit ja liuottimet. Rakennusvaiheen hallintamenetelmät tulee suunnitella tapauskohtaisesti. Menetelmävaihtoehtoja ei ole useita, mutta niiden sijoittaminen ja mitoittaminen täytyy miettiä kuhunkin kohteeseen sopivaksi. Rakentamisen aikaisten hulevesien hallintamenetelmien tulisi olla rakenteeltaan ja toiminnaltaan yksinkertaisia, helposti toteutettavissa sekä kustannuksiltaan edullisia. Menetelmillä pyritään ensisijaisesti rakennusalueelta tulevan kiintoainekuormituksen vähentämiseen rakennettavan alueen alapuolella ja toissijaisesti myös virtaamien hallintaan tulvahaittojen ja eroosion estämiseksi.

Asemakaavan yleismääräyksissä on määrätty hulevesien hallinnasta hulevesiselvityksen suositusten mukaisesti. Kokonaisuutta tarkasteltaessa maankäytön muutokset ovat hyvin vähäisiä. Yksittäisillä osavaluma-alueilla on kuitenkin havaittavissa eroja nykytilan ja tulevan tilan välillä, minkä vuoksi uusille kiinteistöille, joille maankäytön muutokset kohdistuvat, suositellaan viivytysvaatimukseksi 1 m³/100 m² vettä läpäisemätöntä pintaa kohti.

5.3.7 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Asemakaavan toteutuminen aiheuttaa maa- ja kallioperään pääasiassa paikallisia vaikutuksia kaavoitettavan alueen sisällä. Nämä vaikutukset liittyvät välittömästi rakennustoimintaan, kuten maa-aineksen kaivamiseen, poistamiseen ja täyttöjen tekemiseen.

Maarakennustöiden myötä alueella tapahtuu muutoksia erityisesti maaperän pintakerroksissa. Syvemmälle maa- tai kallioperään kohdistuvien merkittävien vaikutusten ei arvioida olevan todennäköisiä tavanomaisessa maarakentamisessa.

Maanrakennustöitä kaava-alueella tullaan tekemään meluvallin rakentamisen ja hautausmaan laajennuksen yhteydessä. Hautausmaan laajennusalueella on jo tehty merkittäviä täyttöjä ja aluetta on käytetty maa-ainesten läjitysalueena. Asemakaavan yhteydessä laajennuksesta on tehty yleissuunnitelmatason suunnitelma ja alustavia maaperäselvityksiä. Yleissuunnitelmassa on arvioitu tarvittavien maanvaihtojen suuruusluokkaa, tarkempi suunnittelu tapahtuu hautausmaan laajennuksen rakennussuunnitteluvaiheessa.

Kohdekohtaisten rakennettavuustutkimusten yhteydessä selvitetään happamien sulfaattimaiden olemassaolo. Happamista sulfaattimaista voi aiheutua haittaa niin eliöstölle, infrastruktuurirakenteille kuin vesistöille. Happamien sulfaattimaiden haittojen hallintaa voidaan tehdä erilaisilla keinoilla rakentamishankkeiden aikana, jos riskiä ei ole pystytty minimoimaan jo maankäytön suunnittelussa. Rakennushankkeilla haitta-vaikutusten hallinta perustuu happamien sulfaattimaiden hapettumisen minimointiin ja muodostuvan happamuuden neutralointiin (Ympäristöministeriö 2022). Eli mikäli hankkeen toteutusvaiheessa todetaan happamia sulfaattimaita, laaditaan suunnitelmat / toimenpiteet happoa tuottavan maa-aineksen käsittelemiseksi Ympäristöhallinnon ajantasaisen ohjeistuksen mukaisesti. Lähtötietoaineistojen perusteella happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys suunnittelualueella on pääosin hyvin pieni.

5.3.8 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luontoselvityksen perusteella alueella on kolme arvokasta luontotyyppikohdetta. Arvokkaat luontoalueet ovat luokan 3 ja 4 alueita (luonnon monimuotoisuutta turvaavia ja tukevia alueita).

Kaikki arvokohteet sijoittuvat asemakaavassa EV-1-alueelle, jolle on mahdollista rakentaa suojavalli. Suojavallin rakentaminen on vaiheistettu osiin ja osalle alueesta on jo myönnetty vallin rakentamisen mahdollistava lupa. Maisema- ja meluvallisuunnitelman mukaisen toteutuksen takia suunnittelualueen arvokkaimmat luontokohteet häviävät ja alueen linnustoon kohdistuu vaikutuksia. Alueen vanhin metsä, samoin lehto- ja suokasvillisuutta menetetään. Tällä on luonnon monimuotoisuutta heikentävä vaikutus paikallisesti.

Valli sijoittuu kapeahkolle alueelle ja sen sijoittamisen suhteen ei juurikaan ole vaihtoehtoja. Suojavallin rakentamisen hyödyt ympäristöön ovat niin merkittävät, että vallin rakentamista ei rajoiteta asemakaavassa selvityksessä havaittujen luontoarvojen takia. Alueelta tunnistettu luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeä alue on osoitettu kaavakartalle informatiivisella merkinnällä (luo: *Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Alueelle saa rakentaa suojavallin.*) Vallin suunnittelussa on kuitenkin pyrittävä löytämään ratkaisu, jossa arvokkaita luontoalueita pystytään säästämään mahdollisimman paljon.

Kaavan toteutuessa linnustollisesti keskeiset alueet muuttuvat. Hautausmaan laajenus muuttaa ruderaattikentän hoidetuksi puistomaiseksi alueeksi, missä viihtyy vain harva lintu. Myös kostea ruderaattikenttä häviää vallin rakentamisen takia. Suunnittelualueen linnusto jossain määrin yksipuolistuu, kun kuusikoiden levinneisyys vähenee. Kulttuurilajit hyötyvät muutoksesta, koska maisema- ja meluvallin alueelle syntyy uusi elinympäristö, missä mahdollisesti viihtyvät niitty- ja pensasympäristöissä pesivät lajit kuten pensaskerttu ja punavarpuen.

Uuden YK-korttelin osalla hoidettu nurmikko, metsittynyt pelto ja suurruohokasvillisuus saattaa muuttua ainakin osittain rakennetuksi alueeksi. EV-alueella metsittyneellä peltoalueella kasvillisuus voi kehittyä luontaisempaan suuntaan.

Suunnitelman mukainen maisema- ja meluvallin rakentaminen ei vaikuta Kuljunmäen niitty Natura-alueen (FI1104602) ekologisiin olosuhteisiin tai suojeltaviin luontotyypeihin. Natura-alueen ja vallin väliin jää noin 100 m levyinen vyöhyke. Valli rakennetaan Kuljunlahteen menevän uoman itäpuolelle ja Natura-alue on uoman länsipuolella. Vallin työmaaliikenne tapahtuu uoman itäpuolella. Vallin rakentamisvaiheessa voi meluhaitta kohdistua hetkellisesti Natura-alueeseen. Alue on jo tehtaan melualueella. Kuljunmäen niitty Natura-alueen eheys eli koskemattomuus säilyy ja suunnitelma ei vaaranna alueen suojelutavoitteita tai vahingoita niitä luontotyypejä tai lajeja, joita varten Natura-alue on perustettu.

5.3.9 Vaikutukset liikenteeseen

Kaavaratkaisun liikenteelliset vaikutukset liittyvät pysäköintipaikkojen määrän kasvattamiseen noin 20 asiakaspaikalla, sekä hautausmaan laajentamisen tuottamaan lisääntyvään liikenteeseen. Tulevaisuudessa on myös mahdollista, että seurakunta rakentaa alueelle uudisrakennuksen, joka voisi osaltaan lisätä liikennettä, riippuen

rakennuksen käyttötarkoituksesta. Seurakunnalla ei kuitenkaan ole suunnitelmissa alueen toimintojen merkittävä laajentaminen. Tämän lisäksi SSAB:n suojavallin rakentaminen tuottaa alueelle lyhytkestoista rakentamisenaikaista liikennettä. Hautausmaan laajentamisen ja pysäköintialueen rakentamisen tuottama liikenne aiheuttaa kokonaisuudessaan vähäisiä vaikutuksia liikennemääriin: liikennemäärät nousevat päivätasolla keskimäärin muutamia ajoneuvoja vuorokaudessa, mutta tapahtumien ja pyhäpäivien yhteydessä vaikutukset voivat olla enimmillään joitain kymmeniä ajoneuvoja vuorokaudessa.

Hautausmaan laajentaminen ei vaikuta alueen liikenteen suuntautumiseen, vaan liikenne suuntautuu jatkossakin nykyisellä tavalla. Suurin osa alueen liikenteestä suuntautuu todennäköisesti joko pohjoiseen Raahan keskustan suuntaan tai itään Saloisten suuntaan. Hautausmaan laajentaminen ei vaikuta juurikaan alueen liikennejärjestelmän toimivuuteen, sillä hankkeen liikennetuotos on varsin pieni. Nykyinen liikenneverkko kestää lisääntyvän liikenteen.

Liikenteellisesti haastavin kohta kaava-alueen läheisyydessä on valtatie 8 ja yhdystien 18582 ja 18565 muodostama nelihaaraliittymä. Nelihaaraliittymä ei ole suositeltava ratkaisu valtateille, ja onnettomuusriski on kolmihaaraliittymään verrattuna suurempi. Valtatie 8 liikennemäärät liittymän ympäristössä ovat kuitenkin vielä sillä tasolla, että sivusuunnalta liittymisen ei pitäisi olla erityisen hankalaa. Myöskään hautausmaan laajentaminen ei juurikaan vaikuta liittymän toimivuuteen. Hautausmaan liikenteen vilkkaimmat ajat ajoittuvat myös todennäköisesti muun liikenteen vilkkaimpien aikojen ulkopuolelle. Valtatie 8 liikenteen yleisesti kasvaessa tulevana vuosikymmeninä, on liittymän liikenteellistä toimivuutta hyvä seurata.

SSAB:n suojavallin rakentaminen tapahtuu alueen sisäisten teiden kautta, eivätkä kuljetukset aiheuta liikennettä valtatielle 8. Tämä vähentää merkittävästi vallin rakentamisen aiheuttamaa liikennehaittaa. Jalankulku ja pyöräily Kirkkoherrantien ja tehdasalueen välillä mahdollistetaan jatkossakin jättämällä suojavalliin kulkuaukko.

5.3.10 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön sekä virkistyskäyttöön

Alueidenkäyttö- ja rakennuslakien näkökulmasta sosiaalisesti kestävä kehityksen osalta korostuvat terveydelliset kysymykset ja eri väestöryhmien tarpeiden huomiointi. Kirkko ja hautausmaa ovat tärkeitä kokoontumispaikkoja ja sosiaalisen elämän keskuksia. Kaava mahdollistaa hautausmaan laajennuksen ja kirkollisen toiminnan kehittämisen alueella. Alueella on pitkä historia ja sillä on ollut keskiajalta saakka merkittävä rooli ihmisten elämässä. Asemakaavalla varmistetaan alueen arvojen säilyminen lukuisilla suojelumerkinnöillä.

Kaavassa terveellisen ja turvallisen ympäristön muodostumista on parannettu mahdollistamalla suojavallin rakentaminen terästehtaan suuntaan. Vallin rakentamisen aikana syntyy hetkellistä häiriötä alueen ympäristöön, mutta vallin rakentamisen valmistuttua sen vaikutukset ovat positiiviset.

Terveelliseen elämäntapaan kannustetaan osoittamalla kävelyn ja pyöräilyn yhteys kaava-alueen läpi.

Alueella ei ole virallisia virkistysalueita, mutta alueen metsiä ja vanhaa kulttuuriympäristöä käytetään virkistys ja kokoontumispaikkoina. Asemakaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia tälle virkistyskäytölle. Metsäalueet on osoitettu suojaviheralueiksi ja avoimet pellot pääosin maisemapelloiksi. Suojavallin rakentamisen yhteydessä kaava-alueen länsipuolen puustoa joudutaan luultavasti kaatamaan ja tällä voidaan katsoa olevan erityisesti rakentamisaikana alueen virkistyskäyttöä heikentävä vaikutus.

5.3.11 Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Kaavaratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen. Kaava mahdollistaa suojavallin rakentamisen SSAB:n terästehtaan ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Suovallin rakentamisella ja ympäristöhäiriöiden vähenemisellä voi olla positiivinen vaikutus yhtiön imagoon.

5.3.12 Ilmastovaikutukset

Asemakaavalle ei ole merkittäviä vaikutuksia ilmastoon. Alueen hiilinieluihin ei ole tulossa merkittävää muutosta. Olemassa olevat metsäiset alueet on osoitettu suojaviheralueina. Kirkkoherrantien eteläpuolen uusi rakennusalue ja hautausmaan laajennusalue eivät sijoitu metsäisille alueille. Suojavallin rakentamisen myötä alueelta mahdollisesti joudutaan kaatamaan puita, mutta vallin rakentamisen jälkeen kasvillisuutta istutetaan poistettujen tilalle. Ainakin osa vallin maamassoista tuodaan tehtaan alueelta, jolloin maa-aineksia ei ole tarpeen kuljettaa pitkiä matkoja.

Ilmaston muutokseen ja sen ääri-ilmiöihin on kaavassa varauduttu antamalla määryksiä hulevesien käsittelylle.

5.4 Suhde yleiskaavaan

Asemakaavaratkaisu on pääosin voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Merkittävimpänä poikkeamisena yleiskaavaan on koko kaava-alueen länsireunan osoittaminen asemakaavassa suojaviheralueeksi, kun se yleiskaavassa on osoitettu teollisuusalueeksi. Syynä poikkeamiselle on alueen maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Teollisen toiminnan ja vanhan pappilan pihapiirin väliin on jätetty suojaviheralue, jolle on mahdollista rakentaa suojavalli. Näin teollinen toiminta ja sen ympäristöhäiriöt saadaan paremmin rajattu kirkon ja pappilan arvokkaasta ympäristöstä.

Toinen poikkeaminen on hautausmaan laajentaminen yleiskaavan maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle. Hautausmaa jatkaa alueella vuosisatoja ollutta toimintaa ja lännen suunta on luonteva vanhan hautausmaan laajenemissuunta. Peltoa on viime vuosina käytetty maa-ainesten läjitysalueena ja on ilmeeltään epäsiisti. Hautausmaan laajennuksen voidaan katsoa näin parantavan maiseman yleisilmettä. Hautausmaa tulee olemaan yleisilmeeltään puoliavoin. Etelä-pohjoissuuntainen maisemapeltovyöhyke jatkuu edelleen alueen länsireunassa, vaikka hautausmaa osittain kaventaa-kin peltoa. Yleiskaavassa Kirkkoherrantien eteläpuoli on osoitettu hautausmaa-alueena ja asemakaavassa se osoitetaan kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueeksi. Hautausmaata ei voida laajentaa etelän suuntaan, koska Kirkkoherrantie toimii jatkossakin tärkeänä jalankulun ja pyöräilyn yhteytenä, eikä tätä

liikennettä voi ohjata hautausmaan läpi. Alueelle sijoittuu kuitenkin hautausmaata palveleva pysäköintialue sekä huoltorakennus. Asemakaavaan osoitettu YK-alue mahdollistaa alueen käytön laajemmin kirkollista toimintaa palvelevana alueena.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

SSAB:n terästehdas aiheuttaa alueelle ympäristöhäiriöitä. Kaavan mahdollistamalla suojavallilla voidaan näitä häiriötekijöitä vähentää merkittävästi. Myös valtatie suunnasta aiheutuu liikennemelua kaava-alueelle.

Suojavallin rakentamisesta muodostuu rakentamisaikaista häiriötä ympäristöön. Maamassojen kuljetukset tehdään tehdasalueen kautta, jolloin kuljetuksesta ei aiheudu haittaa valtatielle tai kaava-alueen tiestölle.

5.6 Kaavamerkinnät ja –määräykset

Asemakaavan merkinnät ja määräykset ovat Ympäristöministeriön asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta annetun asetuksen (Katja-asetus, 26.7.2025) mukaisia.

RAAHEN KAUPUNKI

Ak 251:

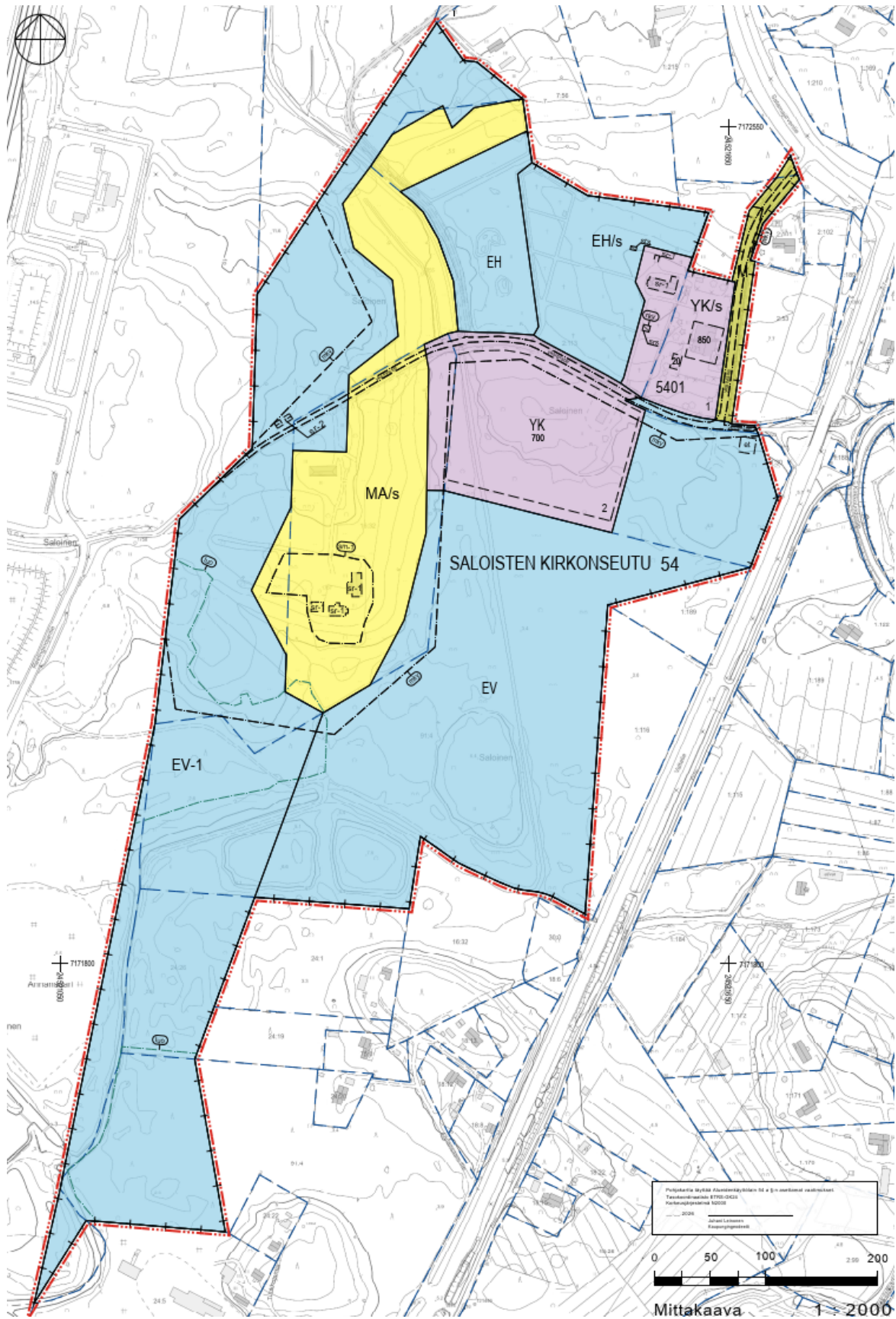
SALOISTEN KIRKON YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVA

Asemakaavan laajennus koskee kiinteistöjä:

678-412-1-71, 678-412-1-189, 678-412-16-32, 678-412-24-26 ja 678-412-2-113, sekä osaa kiinteistöistä 678-412-1-215, 678-412-2-53, 678-412-24-27, 678-412-91-4, 678-412-33-0

Asemakaavalla muodostuvat:

Raahen kaupungin 54. kaupunginosan (Saloisten kirkonseutu), kortteli 5401 ja siihen liittyvä hautausmaa-, suojaviher- sekä maa- ja metsätalousalueet.

Kuva 48

Ote asemakaavaehdotuksesta 17.3.2026. Asemakaavaa koskevat asemakaavamerkinnot ja -määräykset on koottu alle.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

YK

Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue.

YK/s

Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue.

Alue, jolla kirkkopihan ympäristö tulee säilyttää. Alue on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, puistohistoriallisesti sekä maisemallisesti arvokas.

EH

Hautausmaa-alue.

EH/s

Hautausmaa-alue.

Alue, jolla ympäristö tulee säilyttää. Alue on kulttuurihistoriallisesti, puistohistoriallisesti sekä maisemallisesti arvokas.

EV

Suojaviheralue.

EV-1

Suojaviheralue.

Alueelle saa rakentaa korkeintaan 12 m korkean suojavallin. Suojavalli tulee maisemoida istutuksin Saloisten kirkon suuntaan.

MA/s

Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Alue, jolla maiseman arvot tulee säilyttää.

M

Maa- ja metsätalousalue.

SALOISTEN

Kaupungin- tai kunnanosan nimi.

54

Kaupunginosan numero.

5401

Korttelin numero.

2

Ohjeellisen tontin/rakennuspaikan numero.

— + —

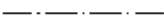
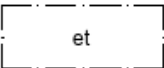
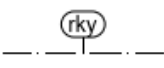
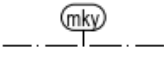
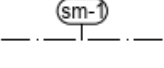
Kaupunginosan raja.

— ··· —

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

—

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen rakennusalan raja.
	Rakennusalan raja.
	Yksityistie.
sr-1	Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita ja rakennusosia sekä sisätiloja. Rakennuksessa suoritettavista korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoja tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.
sr-2	Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita ja rakennusosia. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoja tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa, mutta sen saa siirtää toiseen paikkaan. Korjaus- ja muutostöistä sekä rakennuksen siirrosta on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
	Rakennussuojelu- tai kirkkolailla suojeltu rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennusta koskevissa suunnitelmissa tulee huomioida niistä annetun suojelupäätöksen sisältämät määräykset. Mikäli suojelukohteeseen suunnitellaan korjaus- ja muutostöitä, tulee suunnitelmasta pyytää alueellisen vastuumuseon lausunto.
	Muuntamon rakennusala.
	Alueen osa, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.
	Alueen osa, joka on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.
	Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevasta tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto. Alueella on sallittu pihapiirin ja sen rakennusten käyttötarkoituksenmukainen ylläpitäminen ja kunnostaminen.
	Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Alueelle saa rakentaa suojavallin.
700	Rakennusoikeus. Kokonaisluku osoittaa kyseiselle rakennusosalalle varatun rakennusoikeuden määrän kerrosalaneliömetreinä.

Yleismääräykset

1. Tarkemmassa suunnittelussa tulee varmistaa alueen maisemallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Aluetta suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota reunavyöhykkeiden rajautumiseen avoimessa maisemassa sekä maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden avoimuuden ja näkyvyyden säilyttämiseen. Kaava-alueella on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluetta. Kaava-alueella kaikilla rakentamistoimenpiteillä on merkittävää vaikutusta kulttuuriympäristöön tai maisemakuvaan. Kaikki rakentaminen on sovitettava kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevat arkeologiset arvokohteet.
2. Vettä läpäisemättömiltä pinnoilta muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää alueella siten, että viivytysrakenteiden mitoitustilavuuden tulee olla vähintään 1 m³ / 100 m² vettä läpäisemätöntä pintaa kohden. Täyttyneiden viivytysrakenteiden tyhjenemisen tulee kestää vähintään 2 ja korkeintaan 12 tuntia sateen päättymisestä. Rakenteissa tulee olla suunniteltu ylivuoto. Rakentamisen aikaisten hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Työmaavesien hallinnasta tulee laatia erillinen suunnitelma. Rakennuslupa-asiakirjoihin tulee liittää rakennushankkeen pohjalta laadittu hulevesien johtamis- ja käsittelysuunnitelma.
3. Alueen läpi tulee sallia jalankulku ja pyöräily kaavassa osoitettua yksityistietä pitkin.

5.7 Nimistö

Alueelle muodostuu uusi kaupunginosa Saloisten kirkonseutu.

6 Asemakaavan toteutus

6.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Asemakaavan toteuttaminen voidaan aloittaa, kun kaava on saanut lainvoiman. Toteutuksessa tulee huomioida kaavamääräysten lisäksi alueelle laadittava hulevesisuunnitelma. Hautausmaan laajennuksesta on laadittu kaavatyön yhteydessä yleissuunnitelma. Suunnitelmaa tarkennetaan rakennussuunnittelun yhteydessä.

6.2 Toteutuksen seuranta

Rakentamisen luvituksesta ja sen seurannasta vastaa Raahen kaupunki. Suojeltuihin rakennuksiin ja arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvissä hankkeissa tulee suunnitelmista pyytää museoviranomaisen lausunto.

Liite 1: Seurantalomake**Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto**

Kunta	678 Raahen	Täyttämispvm	17.03.2026
Kaavan nimi	Saloisten kirkon ympäristön asemakaava		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	17.03.2026
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	03.09.2025
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	Ak 251
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	32,2256	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	32,2256
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerros-ala [km ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [km ² +/-]
Yhteensä	32,2256	100,0	1570	0,005	32,2256	1570
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	3,7660	12	1570	0,04	3,7660	1570
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	23,3517	72			23,3517	
S yhteensä						
M yhteensä	5,1079	16			5,1079	
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset [lkm] [k-m ²]		Suojeltujen rakennusten muutos [lkm +/-] [k-m ² +/-]	
Yhteensä	9		7	

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerros- ala [km ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [km ² +/-]
Yhteensä	32,2256	100,0	1570	0,005	32,2256	1570
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	3,7660	12	1570	0,04	3,7660	1570
YK	2,6776	8	700	0,03	2,6776	700
YK/s	1,0884	4	870	0,08	1,0884	870
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	23,3517	72			23,3517	
EH	1,3017	4			1,3017	
EH/s	1,7442	5			1,7442	
EV	9,6834	30			9,6834	
EV-1	10,6224	33			10,6224	
S yhteensä						
M yhteensä	5,1079	16			5,1079	
MA/s	4,7379	15			4,7379	
M	0,3700	1			0,3700	
W yhteensä						